

Råde kommune

Råde stasjon, november 2015

Foto Per Johan Waag

Årsrapport 2016

Innhold

Årsrapport investeringer 2016	3
Årsrapport «Handlingsprogram – 2016-19»	7
Økonomi og politisk styring	7
Skole, kultur og mangfold	9
Helse, omsorg og livsvilkår	18
Teknikk og miljø	26
Samhandling og næring	30
Årsrapport fra virksomhetene	32
Politisk styring og kontroll	32
Virksomhet Rådmannskontoret	33
Virksomhet Råde ungdomsskole og kulturskole	50
Virksomhet oppvekst Karlshus	53
Virksomhet oppvekstomåde Saltnes	58
Virksomhet Familie	63
Virksomhet NAV	71
Virksomhet hjemmebaserte tjenester	75
Virksomhet sykehjem	80
Virksomhet tjenester for funksjonshemmede	90
Virksomhet Teknisk	94
Virksomhet Helsetjenester Ankomstsenter Østfold	100
Saksgjennomgang - Formannskapet 2016	103
Saksgjennomgang - Kommunestyret 2016	105

Årsrapport investeringer 2016

Investeringprosjekter	2016				Totalt alle år			Forventet økonomisk slutt dato	IU/JA	Kommentar (forventet start dato, hvorfor ikke startet, årsak til avvik)
	Regnskap 2016	Bevilget eks. mva	Avvik	Regnskap totalt 2016	Totalt bevilget alle år eks mva	Forventet slutt kostnad	Forventet økonomisk slutt dato			
Rådmannskontoret:										
Investeringsliskudd Kirkelig fellesråd	379 000	379 000	0	379 000	379 000	379 000	31.12.2016	A	Avsluttet	
IKT-investeringer - Generelle (omfatter flere områder)	2 232 457	2 801 600	569 143	2 232 457	2 801 600	2 232 457	31.12.2016	U	Blir avsluttet i 2016	
Leiligheter til brukere av TFF	563 916	12 367 000	11 803 084	3 170 008	15 000 000	15 000 000	31.12.2017	U		
Handicaptilpasset brygge på Saltholmen	0	376 000	376 000	0	376 000	-	-	I	Under arbeid	
Rehabilitering av Rådhuset - Del II	27 631	230 000	202 369	1 798 731	2 495 000	2 495 000	31.12.2016	U	Saken ligger hos Teknisk. Investeringen er satt på vent på bakgrunn av at det skal etableres en helhetlig plan for området. Usikkert når denne planen foreligger, derfor vanskelig å forutsi startdato.	
Rehabilitering av uteareal/parkering v/rådhuset	51 000	300 000	249 000	51 000	300 000	300 000	-	U	Sluttkostnad reflekter alle kostnader. Differanse mellom totalt bevilget og sluttkostnad er forventede tilskudd. Således forventes det ikke avvik.	
Langhus Kulturhus	193 954	860 000	666 046	326 073	17 750 000	35 000 000	01.06.2018	U		
Spetalen skole	33 015 380	73 950 000	40 934 620	35 295 179	150 000 000	150 000 000	01.07.2018	U		
Karlshus skole	3 476 752	37 014 000	33 537 248	4 546 378	75 000 000	75 000 000	31.12.2017	U		
Ombygging Klokkergården barnehage - bygning Uglå	1 286 219	3 510 000	2 223 781	1 286 219	3 510 000	3 510 000	31.12.2016	U		
Bankbygget	179 720	2 000 000	1 820 280							
Kunstgressbane Saltnes	0	300 000	300 000	884 679	1 200 000	1 200 000	31.12.2016	U	Kunstgress er lagt, resterende midler skal benyttes til lys.	
Activ Smart Kids	0	100 000	100 000	0	100 000	100 000	31.12.2016	A	Dette lot seg ikke gjennomføre som investeringsprosjekt. Er tatt under driftsbudsjettet	
Karlshus skole:										
Rehabilitering av kjøkken, Klokkergården barnehage	236 279	240 000	4 000	236 279	240 000	236 279	31.12.2016	A	Avsluttet	
Nye Lekeapparater Klokkergården barnehage	83 386	80 000	0	83 386	80 000	83 386	31.12.2016	A	Avsluttet	
Rehabilitering av nytt klasserom for ny 1. Klasse 2016	197 825	186 000	-14 000	197 825	186 000	197 825	31.12.2016	A	Avsluttet	

Investeringprosjekter	2016					Totalt alle år			Forventet økonomisk sluttdato	I/U/A	Kommentar (forventet start dato, hvorfor ikke startet, årsak til avvik)
	Regnskap 2016	Bevilget eks. mva	Avvik	Regnskap totalt 2016	Totalt bevilget alle år eks mva	Forventet slutt kostnad					
Familie:											
Skatepark Saltnes	0	400 000	400 000	0	400 000	0	31.12.2016	I		Plassen skateparken skal stå på skal benyttes til midlertidig parkering for midlertidig skole i Saltnes. Skateparken blir derfor tidligst påbegynt etter at ny skole er ferdig i 2017.	
HBT:											
El-bil koordinerende enhet	220 000	220 000	0	220 000	220 000	220 000	31.05.2016	A			
Flytte og utbedre medisinnrom	0	144 000	144 000	0	144 000	0	31.12.2017	I		Utsatt til 2017.	
Rehabilitering av kjøkken - Blå avdeling	95 955	96 000	0	95 955	96 000	96 000	31.12.2016	A			
Nymnibuss - Dagsenter	0	550 000	550 000	0	550 000	0	31.05.2017	I		Investering utsatt til 2017, da det er behov for ytterligere midler.	
Rehabilitering av kjøkken - Dagsenter										Avviket må ses i sammenheng med aviket på bygging av vinterhage og snekkerbod, da kostnadene til kjøkken og snekkerbod har vært vanskelig å skille fra hverandre.	
Bygging av vinterhage og snekkerbod - Dagsenter	347 931	160 000	-187 931	347 931	160 000	347 931	31.12.2016	A		Snekkerbod avsluttet. Utestue/vinterhage utsatt til 2017, da det er behov for ytterligere midler.	
TFF:											
Garasje/Snekkerbu	401 623	880 000	478 377	401 623	560 000	560 000	31.12.2016	U		Forventer at alle disponible midler i herunder også tilleggsbevigning kr 320 000,- se KS sak 041/16 benyttes i 2016/2017.	

Investering/prosjekter	2016				Totalt alle år			Forventet økonomisk sluttdato	I/U/A	Kommentar (foventet start dato, hvorfor ikke startet, årsak til avvik)
	Regnskap 2016	Bevilget eks. mva	Avvik	Regnskap totalt 2016	Totalt bevilget alle år eks mva	Forventet slutt kostnad	Forventet økonomisk sluttdato			
Teknisk: Bygningsvedlikehold: SD-anlegg til Rådehallen, Råde sykehjem og Karlshusjordet 4-6 (Enøk-Tiltak) Ny Brønnerk - Råde Ungdomsskole Renhold: Nye maskiner - økt kapasitet på renh.maskin Vei: 2stk brøyteskjær (lastebil og traktor) Vei: Asfaltering av kommunale veier Vei: Reguleringsplan Fjelberg bruk - Nyadkomstvei	0	350 000	350 000	0	350 000	350 000	01.01.2017	U		
	1 093 700	0	-1 093 700	0	1 600 000		31.12.2017	U	Budsjett flyttet til 2017	
	119 429	150 000	30 571	119 429	150 000	150 000	01.01.2017	A		
	241 482	300 000	58 518	241 482	300 000	30 000	01.01.2017	A		
	295 948	370 000	74 052	295 948	370 000	370 000	01.01.2017	A		
	27 000	100 000	73 000	27 000	5 100 000	5 100 000	ikke avklart	U	Anhenger av frem drift utbyggingsavtale/regulering Åkebergmåsan	
	0	3 060 000	3 060 000	0	3 060 000	3 060 000	01.07.2019	U	Det er utlyst oppdrag for utarbeidelse av Hovedplan vei- og gatetelys i et samarbeid med Moss og Våler kommuner. Per mars 2016 er kontrakt inngått og arbeidet startet opp. Planen vil gi svar på hvordan investeringen skal gjennomføres på en mest mulig hensiktsmessig måte.	
	0	22 000 000	22 000 000	0	22 000 000	22 000 000	ikke avklart	U	Avhenger av Strømmnesåsen og Fylkeskommunen - samarbeid	
	0	1 200 000	1 200 000	0	1 200 000	1 200 000	01.01.2018	U	Soppet opp grunnnet maglende respons fra Bo Klokt AS	
	0	100 000	100 000	0	100 000	100 000	01.01.2018	i	ikke utført grunnnet manglende kapasitet	
4 303 425	2 340 000	-1 963 425	5 309 543	4 840 000	4 840 000	01.01.2017	A			
707 475	707 000	-475	707 475	0	710 000	01.07.2016	A			
93 720	200 000	106 280	93 720	200 000	200 000	01.01.2017	A			
0	1 150 000	1 150 000	0	1 150 000	1 115 000	01.07.2016	A			

Investeringprosjekter	2016				Totalt alle år			Forventet økonomisk sluttdato	I/U/A	Kommentar (forventet start dato, hvorfor ikke startet, årsak til lavvik)
	Regnskap 2016	Bevilget eks. mva	Awik	Regnskap totalt 2016	Regnskap totalt alle år eks mva	Forventet slutt kostnad	Forventet økonomisk sluttdato			
	0	500 000	500 000	0	0	500 000	01.10.2017			
Vann: Nyvannledning fra kum i Sarpsborgveien v BK3323 til kirkens kumi alleen	0	5 300 000	5 300 000	0	0	5 300 000	01.07.2018	I	ikke utført grunnet manglende kapasitet	
Vann: Enebekk	0	5 300 000	5 300 000	0	0	5 300 000	01.07.2018	I	ikke utført grunnet manglende kapasitet	
Avløp: Enebekk	0	100 000	100 000	0	0	100 000	01.01.2018	A		
Avløp: Kombikummer stensrødfellet	0	920 000	920 000	0	0	920 000	01.01.2018	I	ikke utført grunnet manglende kapasitet	
Avløp: Overløp pumpestasjon - Makrellrød	0	400 000	400 000	0	0	400 000	01.10.2017	U		
Avløp: Fornøyelse/oppgradering av driftsovervåkingsanlegg	0	320 000	320 000	0	0	320 000	01.10.2017	U	Koordineres med arbeidet som skal gjøres i området i 2017	
Avløp: Nytrase med avløpsledning Hjortevn mot Mosseveien og Ørneveien	125 000	170 000	45 000	125 000	170 000	170 000	01.01.2017	A		

I = Ikke påbegynt
U = Under arbeid
A = Avsluttet

Årsrapport «Handlingsprogram – 2016-19»

Økonomi og politisk styring

Råde kommune står overfor store endringer de kommende årene. Den politiske styringen vil forutsette gode, åpne beslutningsprosesser med realisme i forhold til kommunens gjeldende rammeforutsetninger.

Det er nødvendig med en god og tydelig politisk styring av utviklingen av Råde kommune, basert på en avklart rolledeling mellom folkevalgte og administrasjon. Det politiske styringsflertallets visjon og politikk skal legges til grunn for beslutningsprosessene.

- **Råde kommune skal kjennetegnes som en «JA»-kommune**

Rådmannens kommentar:

Ansvarlig: rådmannen

- Økonomiske konsekvenser: Ingen kjente merkostnader
- Status for arbeidet: Kontinuerlig arbeid.
- Kommentar til arbeidet: Dette er et kontinuerlig arbeid med høyt fokus. Ansatte skal møte innbyggerne, næringslivet og andre som tar kontakt med en positiv innstilling gjennom å være hjelpsomme og serviceinnstilte.

- **Den administrative og politiske ledelse skal være serviceorientert. Tjenesteytingen skal i størst mulig grad ta utgangspunkt i innbyggernes behov og forutsetninger.**

Rådmannens kommentar:

Ansvarlig: rådmannen

- Økonomiske konsekvenser: Ingen kjente merkostnader
- Status for arbeidet: Kontinuerlig arbeid
- Kommentar til arbeidet: Arbeid med høyt fokus som jobbes med kontinuerlig.

- **Det skal legges til rette for en fortsatt sunn økonomisk utvikling, med de omstruktureringer og endringer det måtte gi. Realistiske budsjetter og budsjettdisiplin er en viktig faktor for at dette skal lykkes.**

Rådmannens kommentar:

Ansvarlig: rådmannen

- Økonomiske konsekvenser: Ingen kjente merkostnader
- Status for arbeidet: Råde kommune leverer et regnskap med mindreforbruk i 2016.
- Kommentar til arbeidet: Råde kommune leverer et regnskap som viser mindreforbruk i 2016. Budsjettet følges opp med månedlige møter på hver virksomhet og på avdelingsleder nivå på Rådmannskontoret. Det er virksomheter som sliter med å følge budsjettene i 2016, disse har blitt spesielt fulgt opp. Alle virksomheter følges opp på samme måte i 2017 og det legges opp til at kommunen skal ha en sunn økonomisk utvikling, god budsjettdisiplin og budsjettene skal være realistiske.

- **Det skal arbeides for at avhengigheten til inntekten fra eiendomsskatten skal reduseres for på sikt å kunne fjernes.**

Rådmannens kommentar:

Ansvarlig: Rådmannen

- Økonomiske konsekvenser: Lavere inntekter for kommunen
  - Status for arbeidet: Rådmannen arbeider kontinuerlig for å få ned utgiftene og øke inntektene, for på sikt å ikke være avhengig av eiendomsskatten.
  - Kommentar til arbeidet: Arbeidet er en kontinuerlig prosess.
- **Tydlig ledelse gir trivsel. Styringsflertallet ønsker å spille på lag med virksomhetsledere, tillitsvalgte og ansatte, pårørende og frivillige organisasjoner. Formålet er å kontinuerlig utvikle og forbedre service- og tjenesteytingen til innbyggerne i kommunen.**

Rådmannens kommentar:

Ansvarlig: rådmannen

- Økonomiske konsekvenser: Ingen kjente merkostnader
  - Status for arbeidet: Kontinuerlig arbeid
  - Kommentar til arbeidet: Råde kommune erkjenner viktigheten av gjennomgående tydelig ledelse i organisasjonen. For å kunne gi innbyggerne i Råde kommune gode tjenester og god service er det en forutsetning at våre ansatte har tydelig arbeidsbeskrivelser og har klare ansvars- og arbeidsområder. Videre legger rådmannen vekt på at ansatte skal møte innbyggerne med en positiv innstilling gjennom å være hjelpsomme og serviceinnstilte.
- **Råde kommune skal være en inkluderende arbeidsgiver, som kjennetegnes av kjerneverdiene raushet, glede og respekt.**

Rådmannens kommentar:

Ansvarlig: rådmannen

- Økonomiske konsekvenser: Ingen kjente merkostnader
  - Status for arbeidet: Verdiplakat utarbeidet
  - Kommentar til arbeidet: Råde kommune har i flere år hatt verdiene raushet, glede og respekt som en overordnet retningsgiver for all samhandling internt og eksternt. Dette er godt innarbeidet blant kommunens ansatte og skal prege hvordan vi møter innbyggere, eksterne og interne samarbeidspartnere samt samhandlingen mellom administrasjon og det politiske miljøet i Råde kommune. For å synliggjøre verdiene har det i 2016 blitt laget verdiplakater med raushet, glede og respekt som har blitt hengt opp i felleslokaler og pauserom i alle kommunens virksomheter.
- **Råde kommune lager sin egen turistbrosjyre eller sørge for god turistinformasjon på kommunens hjemmeside.**

Rådmannens kommentar:

Ansvarlig: kommunikasjonssjef

- Økonomiske konsekvenser: Under kartlegging
- Status for arbeidet: Under arbeid
- Kommentar til arbeidet: skal utarbeides innen utgang av 2017.

Skole, kultur og mangfold

Politikkområdet omfatter grunnskoler, barnehager, ungdomsskole og kulturskole. I tillegg omfattes kultur- og ungdomsarbeid og samarbeidet med frivillige lag og foreninger.

Rådeskolens viktigste oppgave er å gi den enkelte elev et best mulig kunnskapsnivå, gode grunnleggende ferdigheter og tro på egne evner. Vi skal ha en god offentlig skole som gir alle like muligheter til kunnskap, til å ta i bruk sitt potensiale og til å bidra i samfunnet uavhengig av bakgrunn.

Partene er enige om:

- ***Fortsatt ha fokus på kvaliteten i barnehage og skoler. En god skole med resultater som kan måle seg nasjonalt.***

Rådmannens kommentar:

Ansvarlig: pedagogisk rådgiver

- Økonomiske konsekvenser: Å arbeide mot en god skole med resultater som kan måle seg nasjonalt, er en del av grunnskolens daglige virksomhet. De økonomiske konsekvensene er vanskelig å måle, men retter seg inn mot daglig drift, lik som lønns- og driftsmidler.
- Status for arbeidet: Dette foregår kontinuerlig
- Kommentar til arbeidet: Selv om det arbeides grundig med den første grunnleggende opplæring, viser dette seg ikke i form av resultater på de nasjonale prøvene. Resultatene. Nasjonale prøver på 5.trinn skoleåret 2015-16 ligger i det store og hele under landsgjennomsnittet. På 8.trinn er resultatene relativt gode når det gjelder regning, noe mer varierende for lesingens del og ganske bra for når det gjelder engelsk. Eksamensresultatene skiller seg ikke nevneverdig fra landsgjennomsnittet, forskjellene er ikke signifikante. Barneskolene er fra høsten 2016 med i forskningsprosjektet «Two teachers in the classroom». Det er å håpe at de tiltak som framkommer gjennom denne kompetansehevingen kommer hele skolen til gode i form av bedre resultater.

- ***Skolen skal gi like muligheter til kunnskap, grunnleggende ferdigheter og tro på egne evner uavhengig av bakgrunn. Vi vil fortsatt ha fokus på basisferdigheter.***

Rådmannens kommentar:

Ansvarlig: pedagogisk rådgiver

- Økonomiske konsekvenser: Punktet gjengir skolens kjernevirksomhet slik denne er nedfelt i formålsparagrafen.
- Status for arbeidet: Skolene i Råde har fokus på basisferdigheter, med særlig vekt på leseopplæring. Det er i 2016 utarbeidet en gjennomgående leseplan fra 1.-10.trinn. Planen omhandler lesing i alle fag.
- Kommentar til arbeidet: Som nevnte ovenfor, er det nødvendig med et spesielt fokus på begynneropplæringen. Skolene må spørre seg selv om det finnes forbedringspotensiale, i tilfelle hva, og hvordan skal dette gjenspeiles i klasserommet?

- **Sikre bygging av nye skolebygg i Saltnes og oppgradering av barneskolen i Karlshus i samsvar med vedtatte planer.**

Rådmannens kommentar:

Ansvarlig: pedagogisk rådgiver

- Økonomiske konsekvenser: Det er bevilget 150 mill. kr. til rehabilitering/nybygg på Spetalen skole og 75 mill. til tilbygg ved Karlshus skole.
- Status for arbeidet: Pågår kontinuerlig
- Kommentar til arbeidet: Skolene tilbyr leksehjelp for elever på 1.-4.trinn. Det har også vært diskutert hvorvidt det skal tilbys leksehjelp på ungdomstrinnet. Dette har imidlertid ikke blitt iverksatt. Frivillig sommerskole er ikke opprettet, det er heller ikke planlagt på nåværende tidspunkt.

- **Legge til rette for god integrering i skolehverdagen. Tilbud om leksehjelp, frivillig sommerskole og andre lavterskeltilbud er viktige tiltak for å sikre at flere har et positivt og godt læringsutbytte.**

Rådmannens kommentar:

Ansvarlig: pedagogisk rådgiver

- Økonomiske konsekvenser: Midler til leksehjelp ligger i skolenes lønns- og driftsbudsjett.
- Status for arbeidet: Pågår kontinuerlig
- Kommentar til arbeidet: Skolene tilbyr leksehjelp for elever på 1.-4.trinn. Det har også vært diskutert hvorvidt det skal tilbys leksehjelp på ungdomstrinnet. Dette har imidlertid ikke blitt iverksatt. Frivillig sommerskole er ikke opprettet, det er heller ikke planlagt på nåværende tidspunkt.

- **Tidlig innsats i skole og barnehage. Helsesøster/familieteam må være viktige støttespillere.**

Rådmannens kommentar:

Ansvarlig: pedagogisk rådgiver

- Økonomiske konsekvenser: Mye av skolenes driftsmidler går med til tidlig innsats, da dette er en arbeidsform. I tillegg har Staten i 2016 gitt tilskudd på ca. kr. 950 000 i øremerkede midler til å styrke lærertettheten på 1.-4.trinn. I 2016 har det blitt brukt timesbaserte fagressurser i familieteamet. Familieteamet er et virksomhetsbasert team, med ressurser brukt fra ulike tjenester. Virksomhet Familie vil i 2017 legge mer ressurser inn i familieteamet og satse på en felles fagplattform for hvordan ansatte i virksomheten skal møte barn og unge. Totalt sett vil virksomheten bruke mellom 150 000-200 000 på slik opplæring i 2017.
- Status for arbeidet: Tidlig innsats defineres her som å arbeide forebyggende framfor å sette inn tiltak når behovet er oppstått. Skolene praktiserer tidlig innsats gjennom arbeid knyttet til sosial læreplan, holdningsskapende arbeid, antimobbearbeid, intensivkurs og ekstra lærertetthet på de laveste trinnene. Helsesøster skal ha faste dager på skolene. Familieteam er et forebyggende tiltak rettet mot barn og ungdom. Familieteamet arbeider etter «Empowerment» / egenkraftmobilisering som har som mål å hjelpe veisøkeren/innbyggeren til å oppnå handlekraft og makt over de beslutninger som angår dem selv. Der det er nødvendig og ønsket, suppleres familien og nettverkets ressurser med offentlige tilbud eller tiltak. Teamet består i dag av 5 fagpersoner fra virksomhet Familie, representert av familieveileder, psykolog, ppt og helsesøster. Familieteamet har i 2016 fått tilmeldt 18 saker, 14 saker har endt med veiledning, hver veiledning har en varighet på 1 ½ time.

Helsesøster er ofte den fagpersonen som møter familier først, fra de er babyer til skolehelsetjenesten. Råde Kommune, vil, med tilskuddsmidler fra Helsedirektoratet ligge på norm når det gjelder antall helsesøstre per barn i skolehelsetjenesten.

- Kommentar til arbeidet: Dette arbeidet er en del av skolens kjernevirksomhet og pågår kontinuerlig. Familieteamets tilbud er et god tverrfaglig tilbud med positive effekter for de som mottar tilbudet. Familieteamets leder Anders Tønnesland (PPT) mener at flere barn, unge og familier kan ha nytte av at Virksomhet familie satser mer på slike tverrfaglige tilbud og at antallet som mottar tilbudet kan utvides ved større fokus på tverrsektorielt samarbeid mellom skoler/barnehager og Virksomhet Familie. Helsesøster representerer en viktig fagperson i møte med barn og familier. Nøkkelen i mange utfordringer til møtet med sårbare barn ligger i at helsesøstertjenesten/skolehelsetjenesten fanger opp de barna/familiene som trenger støtte/veiledning. En fagenhets innsats rundt sårbare barn/familier har imidlertid større sjanse for å lykkes, hvis det tverrfaglig samarbeidet rundt sårbare barn/familier fungerer optimalt. Det er viktig at det fremover arbeides med en strategi rundt arbeidet som gjøres med barn og unge i Råde Kommune. Felles barn, felles ansvar.

- **Fokus på sunn livsstil gjennom prosjekt Active Smart Kids (ASK – prosjekt Sogn og Fjordane)**

Rådmannens kommentar:

Ansvarlig: pedagogisk rådgiver

- Økonomiske konsekvenser: Det ble bevilget 100 000 kr. til drift og 100 000 kr. over investeringsbudsjettet. Midlene over investeringsbudsjettet er ikke benyttet, da innkjøpt materiell falt utenom reglene som er knyttet til investeringer.
- Status for arbeidet: I UMK-sak 007/2016 ble det besluttet å delta i Trivselslederprogrammet, samt at det skal utarbeides forslag til en årsplan vedr. TL-undervisning (praktiske aktiviteter i teorifagene).
- Kommentar til arbeidet: Barneskolene deltar i Trivselslederprogrammet og har opprettet trivselsledere som har som oppgave å aktivisere elevene i det store friminuttet fire dager i uka. Plan for TL- undervisning vil foreligge i 2017.

- **Skolene skal ha oppdatert læremateriell. Vi ønsker å styrke/oppretholde kompetansen innen IKT.**

Rådmannens kommentar:

Ansvarlig: pedagogisk rådgiver

- Økonomiske konsekvenser: Det er bevilget kr. 750 000 over investeringsbudsjettet til innkjøp av PC'er og /eller nettbrett. Ved inngåelse av ny disponerer i tre år. Kommunen har i 2016 tatt i bruk ny læringsplattform SKOOLER. Stipulert kostnad i overkant av 100 000 kr.
- Status for arbeidet: Det arbeides kontinuerlig for å skaffe til veie mest mulig oppdatert læremateriell. Antall PC'er og nettbrett har økt inneværende år.
- Kommentar til arbeidet: Bruk av digitale verktøy er en av de grunnleggende ferdigheter, på lik linje med lesing, skriving, muntlig bruk av språket m.m. Allikevel oppdages store variasjoner hva gjelder elevenes ferdigheter på området. Det er ikke tilfredsstillende med såpass store nivåforskjeller blant elevene. For å minske disse forskjellene skal det utarbeides en plan som bl.a. angir progresjon i opplæringen og øvrig status innen IKT.

- **Legge til rette for etterutdanning av lærere. Lærere i barneskolen må få mer kunnskap om kravene i ungdomsskolen.**

Rådmannens kommentar:

Ansvarlig: pedagogisk rådgiver

- Økonomiske konsekvenser: Det er årlig satt av kr. 200 000 i kommunal egenandel til videreutdanning av lærere innenfor strategien «kompetanse for kvalitet». I naturfag og matematikk er den kommunale egenandelen kr. 0
  - Status for arbeidet: I 2016 avsluttet en lærer videreutdanning innenfor lese- og skriveopplæring. Høsten 2016 startet tre lærer videreutdanning innen matematikk 30 stp. Studiene avsluttes våren 2017.
  - Kommentar til arbeidet: Innen 2025 skal alle lærere som underviser i norsk, engelsk eller matematikk på barnetrinnet, har minst 30 studiepoeng videreutdanning i fagene. Det tilsvarende antall studiepoeng for lærere som underviser på ungdomstrinnet er 60. Det er derfor av stor betydning at det legges til rette for og at lærerne benytter seg av tilbudet om videreutdanning slik det er lag topp i dag.
- **Vi vil fortsatt ha fokus på klasseledelse og åpenhet rundt resultater. Vi forventer endringsvillighet blant ansatte og gode rapporteringsrutiner til de folkevalgte.**

Rådmannens kommentar:

Ansvarlig: pedagogisk rådgiver

- Økonomiske konsekvenser: Ikke egne midler. Skolene har deltatt i læringsmiljøprosjektet i regi av Utdanningsdirektoratet. Det er ingen kommunal egenandel for deltakelse.
  - Status for arbeidet: I læringsmiljøprosjektet har klasseledelse vært et sentralt element. Ungdomstrinnet deltar i strategien «Ungdomstrinn i utvikling». I dette prosjektet er satsingsområdene lesing og klasseledelse.
  - Kommentar til arbeidet: All forskning tilsier at gode relasjoner kombinert med god klasseledelse er suksessfaktorer når det gjelder utvikling av gode læringsmiljøer. Derfor må skolene holde fokus på klasseledelse også etter avsluttet prosjektperioden med læringsmiljøprosjektet. Rapporteringsrutiner til folkevalgte skjer gjennom møter i UMK og tilstandsrapport.
- **Ungdomsskolen må få større bevissthet rundt dropoutproblematikk i videregående skoler. Vi ønsker å videreutvikle og styrke forholdet til Tomb**

Rådmannens kommentar:

Ansvarlig: pedagogisk rådgiver

- Økonomiske konsekvenser: Ingen
- Status for arbeidet: Høsten 2016 ble det igangsatt et samarbeid mellom videregående skoler og grunnskoler i mosseregionen der fokus er gjennomføring i videregående skole. Det er nedsatt ei arbeidsgruppe som vil komme med forslag til en plan for overganger. Denne planen skal så til behandling i de respektive kommunene. Det er forventet at dette arbeidet er ferdig i 2017. Råde kommune har et godt samarbeid med Tomb videregående skole og naturbruk. Elever fra Råde ungdomsskole hospiterer på Tomb, det er gode overgangsmøter mellom Råde ungdomsskole og den videregående skolen. Høsten 2016 er det 25 elever fra Råde som tar sin videregående opplæring ved Tomb.
- Kommentar til arbeidet: Å forhindre drop-out i videregående skole er en oppgave der alle har et ansvar, både kommune og fylkeskommune. Forebygging av drop-out starter allerede i barnehagen.

Bevissthet rundt dette temaet må derfor spres nedover i opplæringsløpet og er ikke noe som bare berører ungdomstrinnet og videregående opplæring.

- ***Vi vil styrke de praktiske og estetiske fagene i barne- og ungdomsskolene, da vi tror at dette forebygger drop-out og øker motivasjonen i kjernefagene.***

Rådmannens kommentar:

Ansvarlig: pedagogisk rådgiver

- Økonomiske konsekvenser: Ingen
- Status for arbeidet: De praktisk-estetiske fagene har fastsatt årstimetall i læreplanverket.
- Kommentar til arbeidet: Avvik fra det sentralt fastsatte timetallet kan gjøre i de tilfellene der dette er ment å øke måloppnåelser i de andre fagene. Avviket kan gjelde enkeltelever og kan forekomme i sjeldne tilfeller. Det er ikke anledning til en generell styrking av de praktisk-estetiske fagene på bekostning av andre fag. En slik styrking må da eventuelt komme som et tillegg til en sentralt vedtatt fag- og timefordeling og betyr i praksis utvidet skoleuke for elevene.

Barnehage:

- ***Barnehagene skal ha nok kvalifisert personell.***

Rådmannens kommentar:

Ansvarlig: pedagogisk rådgiver

- Økonomiske konsekvenser: Eventuelle vikarkostnader. De kommunale barnehagene i Råde oppfyller kravene til pedagognorm
- Status for arbeidet: I 2016 gjennomførte en kommunalt ansatt barnehagestyrer videreutdanning innen barnehageledelse
- Kommentar til arbeidet: Alle ansatte i barnehagene oppmuntres til å øke sin kompetanse ved å delta på ulike typer etter- og videreutdanning. Disse utdanningene er i hovedsak finansiert via statlige midler

- ***Sikre private barnehager rammer for sunn økonomisk drift.***

Rådmannens kommentar:

Ansvarlig: pedagogisk rådgiver

- Økonomiske konsekvenser Kr. 33 500 000 i 2016
- Status for arbeidet: Pågår kontinuerlig.
- Kommentar til arbeidet: Tilskudd til ikke-kommunale barnehager er regulert etter sentral forskrift

- ***Krav om kompetanseheving av personell (ikke bare pedagogisk personell).***

Rådmannens kommentar:

Ansvarlig: pedagogisk rådgiver

- Økonomiske konsekvenser: Ingen. Finansieres via statlige midler
- Status for arbeidet: Det er inngått avtale med Bro Aschehoug om kursrekke for pedagogiske ledere (seks kursdager) og assistenter og fagarbeidere (tre kursdager).
- Kommentar til arbeidet: Det er gledelig å kunne registrere at økt fokus på kompetanseheving blant ansatte i barnehagene etter hvert ser ut til å stimulere gruppas interesse for å øke sin kompetanse.

Kultur:

- ***Parkfestivalen skal videreføres og videreutvikles som et fyrtårn for kultur og matopplevelser i Råde.***

Rådmannens kommentar:

Ansvarlig: pedagogisk rådgiver

- Økonomiske konsekvenser: Kulturgruppen jobber for å gjennomføre festivalen innenfor vedtatte budsjett
  - Status for arbeidet: Festivalen ble en suksess i 2016, med utsolgte arrangementer og publikumsrekord på matmarkedet på lørdag.
  - Kommentar til arbeidet: Kulturgruppen jobber mot å stadig forbedre festivalen til å bli det fyrtårnet som kommunestyret ønsker det skal være. Arbeidet er tuftet på frivillighet og festivalen ble gjennomført på en profesjonell og god måte.
- ***Vi vil fortsatt satse på ungdommens kulturmønstring. Vi vil være en tydelig eier av Ungdomshuset og gi et bredere tilbud.***

Rådmannens kommentar:

Ansvarlig: pedagogisk rådgiver

- Økonomiske konsekvenser: Ingen utover budsjett
  - Status for arbeidet: De siste årene har vi arrangert UKM sammen med Rygge og Moss. Det var kun 2 deltagere som meldte seg på UKM i 2016, de var fra Moss. Rygge og Moss ønsket ikke å arrangere UKM i 2016 da det har vært dalende interesse for arrangementet. Fylket har vært svært ivrige og legger press på kommunene for at vi skal bruke både tid og penger – på et tiltak som det virker som Råde ungdommen har liten interesse av. Det ble besluttet og sende de to påmeldte deltagerne fra Moss direkte videre til fylkesmønstringen.
  - Kommentar til arbeidet: Videre bruk av tid og ressurser må vurderes nøye med tanke på videreføring av tiltaket i dagens form. I øyeblikket ser det ut som ungdommen i Råde ikke ønsker å delta i UKM. Selv om UKM ble avlyst i 2016, ble det brukt mye tid på promotering, møter i fylket og planlegging av arrangementet. Råde Allaktivitetshus (ikke ungdomshus) gir tilbud til barn og unge ut fra rammer og ressurser som blir gitt. Etter skoletid, ungdomsklubb, sommerjobb, feriekubb, styrearbeid, organisasjonsopplæring og ungdomsråd. Hver fredag fungerer også Allaktivitetshuset som dagsenter til Nor Gård.
- ***Gi frivillige lag og foreninger gode rammevilkår***

Rådmannens kommentar:

Ansvarlig: pedagogisk rådgiver

- Økonomiske konsekvenser: Ingen utover budsjett
- Status for arbeidet: Under arbeid
- Kommentar til arbeidet: Lag og foreninger får tilskudd ved å søke drifts og medlemsstøtte. I tillegg har vi andre ulike støtter til for eks. Rusforebyggende tiltak, etableringstilskudd etc.
26 idrettslag/foreninger/organisasjoner har til sammen fått kr 512 690.

- **Bli en tydelig kulturaktør og tydelig eier av kulturskolen. Vi ønsker å etablere flere møteplasser mellom politikere og lag/foreninger.**

Rådmannens kommentar:

Ansvarlig: pedagogisk rådgiver

- Økonomiske konsekvenser: Ingen utover budsjett
- Status for arbeidet: Under arbeid
- Kommentar til arbeidet: 80 elever har plass ved kulturskolen. 25 står på venteliste. Det arrangeres årlig høstkonserter vårkonsert og teateroppsetning. Kulturskolen samarbeider med skolekorpset med opplæring innen strykere og slagverk. Kulturskolen har i 2016 hatt oppdrag/opptredener i kommunen, hos eldrebølgen, på Parkfestivalen, på byggedagen og ved Råde Mølles jubileum. Enkeltlærere arrangerer minikonsert med sine elever der foreldre er tilstede.

- **Biblioteket i Råde har en viktig samfunnsfunksjon og bør styrkes**

Rådmannens kommentar:

Ansvarlig: pedagogisk rådgiver

- Økonomiske konsekvenser: Ingen vesentlige økonomiske konsekvenser utenom budsjett 2016. I budsjettforslag for 2017 ble det foreslått å ansette en bibliotekar i 50 i tillegg. Forslaget ble ikke tatt til følge. En styring av ressurser må sees i sammenheng med langhuset.
- Status for arbeidet: Folkebiblioteket er et tilbud til alle. Biblioteket har likevel flere ulike brukergrupper. Barn og unge er en gruppe Råde bibliotek ønsker å legge vekt på. Biblioteket er mye brukt av barn som kommer til biblioteket etter skoletid. Det er viktig å legge til rette slik at barn og unge kan bruke biblioteket mest mulig.

Barnehager og skoleklasser er grupper som benytter biblioteket i varierende grad. Mindre grupper fra barnehagene kommer gjerne i åpningstiden for å låne bøker når det passer med barnehagens ukeplan. Barnehagene kommer også gjerne når biblioteket tilrettelegger og lager et kvalitetssikret tilbud til denne gruppen. Bamsefesten i oktober er et eksempel på dette.

Biblioteksjefen ser det som svært viktig å lære barn hvorfor kommunen har et bibliotek og hvordan dette kan brukes. Derfor har biblioteksjefen prioritert å tilby alle 3. klassingene i kommunen, brukeropplæring og bokprat i løpet av sen vinter/ tidlig vår hvert år. I løpet av mars/april 2016 hadde biblioteket besøk av 3A og 3B ved Karlshus skole klassevis, og hele 3. trinn fra Spetalen skole samlet.

Råde bibliotek hadde i 2016: 794 aktive lånere. Det er en liten nedgang siden 2015. Det er flest aktive lånere i aldersgruppen 41 år og eldre. Aldersgruppen 19-40 år hadde i 2016 193 aktive lånere, noe som er en liten økning siden 2015.. Aldersgruppen 0-12 år hadde 157 aktive lånere i. En svak nedgang siden 2015. Mange bruker biblioteket til andre aktiviteter enn hjemlån. Playstation og bibliotekets publikums PCer er fortsatt mye brukt. Noen barn gjør lekser i biblioteket etter skoletid. Faste brukere kommer også til biblioteket for å lese aviser daglig eller ukentlig. Lokalet er også brukt av lokale lag og foreninger på kveldstid.

- Kommentar til arbeidet: Besøket har hatt en nedgang fra ca. 11.600 i 2015 til ca. 10.600 i 2016. Lite ressurser per innbygger, lavest i Østfold i 2015, og mye åpningstid per ansatt, men lite åpningstid i forhold til innbyggertallet kan være en årsak. At utlånstallene går ned kan skyldes lavt mediebudsjett og lite bemanning, samtidig som det også kan bety at mange som kommer til biblioteket kommer for å få en annen service enn utlån.

- **Positiv holdning til nye kulturarrangement i kommunen. Flere tilbud for yngre barn på Tusenårs plassen i Karlshus.**

Rådmannens kommentar:

Ansvarlig: pedagogisk rådgiver

- Økonomiske konsekvenser: En del utstyr/apparater blir brukt godt og det er noe mangelfullt vedlikehold til tider da det både er kostnadskrevende og tidskrevende. Det er også en del hærverk på utstyr og apparat som gjør vedlikehold noe utfordrende.
- Status for arbeidet: Under arbeid
- Kommentar til arbeidet: Følger politiske vedtak som blir fattet og er positive til kulturarrangement i kommunen. Tusenårs plassen blir i stor grad benyttet av barn og unge i Råde Kommune. Både skateparken og ballbingen blant annet blir flittig brukt. Vinteren blir det lagt skøyteis på plassen, noe som er svært populært. En del utstyr/apparater blir utsatt for hærverk og trenger kontinuerlig vedlikehold. Vedørende tilbud for barn og unge på Tusenårs plassen; Ungdomsrådet uttrykker at de ikke er hørt eller at deres meninger er tatt med i forhold til bruken av tusenårs plassen sommermånedene.

- **Råde kommune skal tilrettelegge for at lag og foreninger inkluderer alle barn og unge uavhengig om foreldrene har økonomisk evne til å betale kontingent.**

Rådmannens kommentar:

Ansvarlig: pedagogisk rådgiver

- Økonomiske konsekvenser: Egen post på budsjett for 2017
- Status for arbeidet: Under arbeid
- Kommentar til arbeidet: Laget en plan for iverksetting av søknadsbasert tilskudd fra lag/foreninger. Iverksettes 2017.

- **Alle skal ha mulighet for å delta i idrett og friluftsliv. Vi ønsker gode anlegg for breddeidrett**

Rådmannens kommentar:

Ansvarlig: pedagogisk rådgiver

- Økonomiske konsekvenser: Ingen utover budsjett
- Status for arbeidet: Under arbeid
- Kommentar til arbeidet: Henviser til handlingsplan for idrett og fysisk aktivitet 2017-2021

Integrering:

- **Råde kommune har en forpliktelse til å tilrettelegge på beste måte for de familier og enkeltmennesker, som har behov for integrering i vår kommune.**

Rådmannens kommentar:

Ansvarlig: pedagogisk rådgiver

- Økonomiske konsekvenser: Råde kommunen mottar støtte fra staten i forhold til bosetting av flyktninger. Denne stønaden mottas i 5 år fra bosettingsåret, uavhengig av om flyktningen kommer i januar eller desember. Støtten skal dekke de utgifter kommunen har i forbindelse med bosettingen, herunder stønad til livsopphold under tiden i introduksjonsprogrammet. Dette programmet går flyktingene på i 2 år (med mulighet for ytterligere 1 år og i særlige tilfeller enda 1 år). I denne tiden har de «lønn». I perioder hvor flyktingene ikke er i programmet, og ikke har fått lønnet arbeid, vil de måtte motta økonomisk sosialhjelp.

Råde har de siste to årene bosatt 35 flyktninger i henhold til vedtak i kommunestyret. Økonomien er derfor god pr i dag, men det er helt vesentlig at man tenker fremover og setter av det man eventuelt har som overskudd hvert år i fond. Dette for at kommunen skal kunne ha midler til bruk overfor flyktningene i perioder de er utenfor (etter) introduksjonsprogrammet.

Statistisk sett vil mer enn 40 % av flyktningene bruke mer tid for å komme i arbeid enn de 5 årene man får tilskudd.

- Status for arbeidet: Viser til rapport utarbeidet i februar 2017. Denne er lagt frem for UMK, Formannskapet og Kommunestyret og ligger under sak 17/189
- Kommentar til arbeidet: Råde kommune har vært på tilbudssiden overfor IMDI når det gjelder å ta imot flyktninger, men man har ikke vært like flink til å lage plan for integrering. En slik plan vil involvere flere virksomheter i kommunen, og det er viktig med et godt samarbeid rundt dette. Vi håper at dette kan bli gjort snarest mulig, og senest innen utgangen av 2017.

Jfr. rapporten bør det også vurderes ressurser i forhold til flyktningekonsulent da det etter hvert blir for stor arbeidsbyrde når antallet flyktninger øker i så stor grad.

Dårlig planlegging gir dårlige arbeidsforhold for de involverte og når mengden arbeid i tillegg blir stor, blir belastningen totalt sett for stor.

Helse, omsorg og livsvilkår

Politikkområdet omfatter alle sider av kommunale helse- og omsorgstjenester og relaterte livsvilkår i Råde. Herunder kommunens sykehjem, hjemmebaserte tjenester, tjenester for funksjonshemmede, barnevern, kommunehelsetjeneste (bla helsestasjon og kommuneleger) og folkehelse. NAV sine tjenester omfattes også av politikkområdet.

Det overordnede målet er å gi et godt, verdig og fleksibelt helse- og omsorgstilbud til de som trenger det, fra vugge til grav. Hvorvidt tilbudet gis av kommunen, private aktører eller ideelle organisasjoner er underordnet så lenge kvaliteten på tilbudet er god og brukerfokuset.

- ***Vi ønsker å ha en aktiv rolle i utvikling og gjennomføring av kommunens helse- og omsorgstjenester fra vugge til grav, gjennom utvalgets arbeid.***

Rådmannens kommentar:

Ansvarlig: helse- og omsorgsrådgiver

- Økonomiske konsekvenser: Ingen konsekvenser.
- Status for arbeidet: Arbeidet videreføres.

Kommentar til arbeidet: Helse og omsorgsplan ble evaluert og rullert i 2016. Her ligger føringer for det videre arbeidet innen helse, omsorg og livsvilkår for de kommende fire år. Det er et godt etablert samarbeid mellom kommunens administrasjon og utvalget. Informasjon/saker drøftes og løftes via HOL til og fra LEO.

- ***Vi vil fortsette arbeidet med å få til et godt samarbeid mellom de ulike virksomheter innenfor helse- omsorgstilbudene. Formålet er å utnytte ressursene optimalt og skape trivsel og økt kompetanse hos de ansatte.***

Rådmannens kommentar:

Ansvarlig: helse- og omsorgsrådgiver

- Økonomiske konsekvenser: Som budsjettert, med eventuelle tilskudd/prosjektmidler.
- Status for arbeidet: Samarbeid mellom de ulike virksomhetene vil være et kontinuerlig arbeid. Det jobbes på tvers av virksomheter i ulike prosjekter. Et eksempel er «treffpunktet» som er etablert og drives av HBT og NAV.
- Kommentaar til arbeidet: Potensiale for et bedre samarbeid mellom virksomhetene er til stede. Helse og omsorgsplan rullert i 2016 stadfester at kommunens helse og omsorgstjenester har et felles ansvar for å sikre at den som søker hjelp møter en faglig kompetent tjeneste som imøtekommer den enkeltes behov. Tverrfaglig samordning og koordinering av tjenester etter helse- og omsorgsloven skjer gjennom et forpliktende samarbeid i koordinerende enhet. Kommunen skal ha en synlig og lett tilgjengelig koordinerende enhet for habilitering- og rehabiliteringsvirksomhet. Denne enheten har ansvar for habilitering- og rehabiliteringsvirksomhet, individuell plan og koordinator til pasienter og brukere med behov for langvarige koordinerte helse- og omsorgstjenester. I helse og omsorgsplan er det beskrevet en strategi for kvalitet og innovasjon i tjenesteutviklingen med overordnet mål at tjenestene skal fremstå enhetlig utad som; «Råde kommunes tjenester» og ikke den enkelte virksomhetens.

- **Innovativ, trygghetsskapende og annen teknologi finnes tilgjengelig, og noe er allerede tatt i bruk. Råde kommune skal fortsatt å være åpne for ny teknologi som kan være nyttig for å bedre kvaliteten på tjenestene.**

Rådmannens kommentar:

Ansvarlig: helse- og omsorgsrådgiver

- Økonomiske konsekvenser: 800 000,- i prosjektmidler til Moss-regionen fra Fylkesmannen er overført til prosjektet. 500 000,- er avsatt i IKT-budsjett.
  - Status for arbeidet: Planleggingsfase i 2016/2017, gjennomføringsfase i 2017/2018
  - Kommentar til arbeidet: Regionalt samarbeid danner grunnlag for videre arbeid innad i kommunen med muligheter for flere tjenester/funksjoner opp mot responscenter og videre utvikling av innovative helse- og omsorgstjenester. Strategi for kvalitet og innovasjon i tjenesteutviklingen er beskrevet i helse og omsorgsplan 2016 med fokus på forebyggende og helsefremmende arbeide, medvirkning og informasjon, bærekraftige tjenester, tverrfaglig samordning og koordinering. Råde kommune samarbeider regionalt med andre kommuner om innovative helse og omsorgstjenester, her et felles responscenter for tryggere og mer effektiv tjenesteyting.
- **Vi ønsker fortsatt å ha fokus på organiseringen av omsorgstjenestene fra A til Å, inkludert ledelse, bemanning, turnusordninger og stillingsbrøker. Dette vil vi gjøre i samarbeid med tillitsvalgte og ansatte. Stikkordet er trivsel og tilhørighet. I tillegg er målet en mer forutsigbar tjeneste for den enkelte bruker.**

Rådmannens kommentar:

Ansvarlig: helse- og omsorgsrådgiver

- Økonomiske konsekvenser:
  - Status for arbeidet: Videreføring av arbeidet med fokus på organiseringen av de kommunale omsorgstjenestene videreføres.
  - Kommentar til arbeidet: 2016 var preget av utredning i forbindelse med Kommunereformen. Da det ble vedtatt i juni 2016 at Råde kommune skulle stå alene, ble det også lansert en gjennomgang av organisasjonen, kalt Nye Råde, etter hvert Nye Råde Bedrift. Dette arbeidet vil videreføres gjennom 2017. Kartlegging i 2017 av medarbeideres ønsker om stillingsbrøker for å ha et reelt utgangspunkt for det videre arbeidet med økning av stillingsbrøker i tråd med den ansattes ønsker.
- **Styringsflertallet vil fortsatt arbeide for et godt samarbeid med sentrale og interkommunale helseforetak i forbindelse med Samhandlingsreformen.**

Rådmannens kommentar:

Ansvarlig: helse- og omsorgsrådgiver

- Økonomiske konsekvenser: I 2016 har Legevakten hatt overskridelse av budsjettet.
- Status for arbeidet: Det holdes fagråd med kommuneoverleger i regionen, ledelsesspørsmål løses i vertskommunen. Samarbeidet videreføres.
- Kommentar til arbeidet: Råde kommune samarbeider med Moss regionen om legevakt, kommunale akutte døgnplasser og miljørettet helsevern. Kommunens overordnede samarbeid med Sykehuset Østfold skjer gjennom Administrativt Samarbeidsutvalg der Moss regionen har en representant (for tiden fra Råde kommune). Utskiftninger i ledelsen ved Legevakten, ny virksomhetsleder er på plass.

- **Vi vil legge til rette for nødvendig tilleggsutdanning/kompetanseheving i forbindelse med Samhandlingsreformen, og utskrivningsklare pasienter med komplekse behov. Vi vil også se på behovet for å styrke tilbudet om hverdagsrehabilitering i hjemmet.**

Rådmannens kommentar:

Ansvarlig: helse- og omsorgsrådgiver

- Økonomiske konsekvenser: Ingen økonomiske konsekvenser utover budsjett og tilskudd fra «kompetanseløftet»
- Status for arbeidet: Det vil fortsatt satses på tilleggsutdanning/kompetanseheving og styrking av tjenestetilbudet i trå med samhandlingsreformen. Arbeidet videreføres.
- Kommentar til arbeidet: Helse og omsorgsplanen rullert i 2016 løfter frem fire satsningsområder i den kommunale helse og omsorgstjenesten. Felles for de fire tjenesteområdene er at regjeringen har fulgt opp samhandlingsreformen i en rekke meldinger, endringer i lover og forskrifter, og tilskuddsordninger for å stimulere til utvikling av helse- og omsorgstjenestene i kommunene.
Råde kommune har vært aktive med å tilby tilleggsutdanning/kompetanseheving i trå med samhandlingsreformen og benyttet seg av mulighet til å søke tilskudd til kompetanseheving samt styrking av tjenestene på de aktuelle områdene.

- **Økt informasjon om muligheten for fritt brukervalg. Kommunen bestemmer fortsatt hvem som har behov for praktisk hjelp i hjemmet og setter prislapp på tjenesten.**

Rådmannens kommentar:

Ansvarlig: helse- og omsorgsrådgiver

- Økonomiske konsekvenser: Ingen økonomiske endringer.
- Status for arbeidet:
- Kommentar til arbeidet: Antall vedtak som fattes er i liten grad endret siden 2012/2013. Det fattes fortsatt vedtak som anses som nøkterne. I 2012/2013 ble det undersøkt med ulike leverandørers interesse for fritt brukervalg i Råde kommune. Samtlige leverandører av private tjenester anså grunnlaget for lite til å levere tjenester.

- **Partiene ønsker å fortsette arbeidet med "Råde-modellen", herunder synliggjøre prinsippet om at sykehjemmet er brukerens hjem.**

Rådmannens kommentar:

Ansvarlig: helse- og omsorgsrådgiver

- Økonomiske konsekvenser: Som budsjettet, samt tilleggsbevilgninger fra Formannskapet til å sette kantina tilbake i gammel stil.
- Status for arbeidet: Videre satsning på aktivitetsgruppa og fokus på aktiviteter på avdelingene. Egen rapport fra aktivitetsgruppa er gjennomført. Gjennomført bruker og pårørendeundersøkelse i 2016.
«Prosjekt kantine» er ikke slutført, men det planlegges åpning av dette med restaurantkveld for beboerne.
- Kommentar til arbeidet: Det har vært fokus på «Råde-modellen» gjennom 2016. Aktivitetsgruppen ved sykehjemmet har gjennom hele året gjennomført ulike arrangementer til stor glede for beboerne. Det er mange bidragsytere i forhold til aktiviteter. Røde kors arrangerer bingo en gang hver måned, Røde kors har også kafe en gang i uken, sangcafe har vært gjennomført en gang per uke, prestetjenesten har andakter, besøk av skoler og barnehager, og det har blitt gjennomført aktiviteter på den enkelte avdeling. Virksomhet TFF har bidratt med trivselstralle hvor beboerne har fått handlet. På slutten av året er «prosjekt kantine» iverksatt med initiativ fra de ansatte som ønsker å gjøre kantina til et hyggelig sted for beboere, pårørende, ansatte og et sted hvor beboerne kjenner seg igjen i omgivelsene.

Arbeidet med «Råde-modellen fortsetter». Synliggjøring av prinsippet om at sykehjemmet er brukerens hjem.

- ***Vi ønsker å arbeide for å gi de som ønsker det, en verdig palliativ pleie hjemme i en terminal fase.***

Rådmannens kommentar:

Ansvarlig: helse- og omsorgsrådgiver

- Økonomiske konsekvenser: I 2016 har Kommunen kostet felles kreftkoordinator med kr. 40 000,-. Kommunen har i 2016 hatt kr 50 000,- i økte utgifter til dekking av fastvakter i terminal fase for de som har ønsket å få dø hjemme.
- Status for arbeidet: Arbeidet videreføres.
- Kommentar til arbeidet: Fra september 2016 inngikk Råde kommune et samarbeid med Rygge kommune om en felles 100% stilling som kreftkoordinator, med økonomisk støtte fra kreftforeningen. Som en del av et kompetansehevende tiltak er det opprettet et regionalt samarbeid ved «Palliativt forum» der to sykepleiere fra hver kommune deltar. Formålet er å øke kompetansen innen palliasjon og terminal pleie, samt bidra med undervisning og opplæring av alle ansatte. I avdeling hjemmesykepleie er en sykepleier under utdanning som kreftsykepleier med støtte fra kommunen (planlagt ferdig utdannet juni 2017). Det oppleves en økning i antall døende som skrives ut fra sykehuset og det tilrettelegges fortløpende til å få kunne få dø hjemme.

- ***Vi vil kontinuerlig vurdere behovet for bygging av omsorgsboliger/tilrettelagte boliger både i Karlshus og Saltnes.***

Rådmannens kommentar:

Ansvarlig: helse- og omsorgsrådgiver

- Økonomiske konsekvenser: Vil variere med ulike løsninger for imøtekommelse av behov for tilrettelagte boliger.
- Status for arbeidet: Kartlegging av dagens boligportefølje og kommende behov er gjennomført.
- Kommentar til arbeidet: «Boligporteføljen i Råde kommune, utviklingsplan for perioden 2016-2020» ble vedtatt i kommunestyret i desember 2016. Planen gir en oversikt over kommunens boligportefølje og boligbehov i Råde kommune frem mot 2020.

- ***Vi vil kontinuerlig vurdere behovet for utvidelse av botilbudet/aktivitetstilbudet ved Nor Gård.***

Rådmannens kommentar:

Ansvarlig: helse- og omsorgsrådgiver

- Økonomiske konsekvenser:
- Status for arbeidet: Rapport for kommunens boligportefølje ble ferdigstilt i desember 2016. Midlertidig stans av bygging av boliger i Everksveien betyr at vi har et underskudd på boliger per dags dato. Utvidelse av dagtilbudet ved Nor gård vurderes til å kreve ytterligere personalressurser.
- Kommentar til arbeidet: I «Boligporteføljen i Råde kommune, utviklingsplan for perioden 2016-2020» blir det redegjort for kommunens boligmasse. Rapporten viser at kommunen på kort sikt har tilstrekkelig antall boliger for mennesker med psykisk utviklingshemming dersom prosjektet i Everksveien ferdigstilles. Inntil prosjektet er klart har kommunen for få boliger til denne brukergruppen. Rapporten sier videre at kommunen vil ha behov for ytterligere fem boliger til brukergruppen innen 2022.

Dagtilbudet ved Nor gård økte sommeren 2016 fra 5 til 6 deltagere. Som følge av at den enkelte ikke jobber alle dager, er det vanligvis 5 personer i aktivitet daglig. Det er per i dag flere tjenestemottakere som ønsker å være på dagtilbudet flere dager i uken. Med dagens bemanning vil kvaliteten på tilbudet ikke kunne opprettholdes med flere deltagere.

Råde kommune har et bredt samarbeid med andre kommuner når det gjelder dagtilbud og aktivitetstilbud. Anbudsrunde i samarbeid med Fredrikstad åpner for at vi også kan benytte private tilbydere ved behov.

- ***Samarbeidspartiene vil i perioden vurdere boligsituasjonen for personer med rusproblematikk og eldre innenfor samme boligkompleks/nabolag. Hvis samlokasjon viser seg å være et vedvarende problem for enkelte brukere, må vi finne en løsning på det, eventuelt se på hvordan andre kommuner løser dette.***

Rådmannens kommentar:

Ansvarlig: helse- og omsorgsrådgiver

- Økonomiske konsekvenser: Økonomiske konsekvenser varier med løsningsmodell.
  - Status for arbeidet: Kartlegging av dagens situasjon og behov frem til 2020 er gjort. Det vurderes til at Råde kommune har behov for flere samfunnsintegreerte boliger for å unngå samlokalisering.
  - Kommentar til arbeidet: Det vurderes som utfordrende å ha lokalisering av disse brukergruppene innenfor samme boligkompleks/nabolag. Råde kommune har et begrenset tilbud/antall boliger til tildeling. Pasientens behov for helsetjenester har kommet først, for å deretter se på de mulighetene som foreligger. «Utviklingsplan for boligporteføljen i Råde kommune 2016-2020» ble vedtatt av Kommunestyret i desember 2016 Websak 16/2587. Et av planens overordnede mål er å ta boligsosiale hensyn i areal- og samfunnsplanleggingen. Kommunens boligsosiale arbeid knyttes sterkt til de økonomiske virkemidlene Husbanken tilbyr. Husbankens rolle er å styrke kommunenes forutsetninger for å hjelpe vanskeligstilte på boligmarkedet. I tråd med Husbankens anbefalinger vil Råde kommune jobbe for flere integrerte boliger for brukere med rusproblematikk slik at man unngår samlokalisering av personer i denne brukergruppen og eldre. «Utviklingsplan for boligporteføljen i Råde kommune 2016-2020» skisserer mulige løsningsmodeller for å imøtekomme behovet for samfunnsintegreerte boliger til personer med rusproblematikk. Forslag fra kommunen er å frigjøre boliger i egen boligmasse, samt å få i gang et samarbeid med private utleiende og utbyggere.
- ***Vi vil igjen se på muligheten for å opprette et kantinetilbud til brukere og ansatte ved bo- og servicesenteret, enten i samarbeid med frivillige organisasjoner, som et arbeidstreningstiltak, i samarbeid med private, eller i egen regi.***

Rådmannens kommentar:

Ansvarlig: helse- og omsorgsrådgiver

- Økonomiske konsekvenser: 150 000,- ble bevilget av Formannskapet for utvikling av «prosjekt kantine». Ellers ingen konsekvenser utover budsjett.
- Status for arbeidet: Kantinen er i drift med produksjon av måltider som etter vedtak. Råde kommune samarbeider med Røde kors, prestetjenesten, skoler og barnehager. Samarbeidet med lokale lag og foreninger utvikles videre. «Prosjekt kantine» er iverksatt og klar til bruk. Arbeidet er ikke slutført, men det planlegges åpning av prosjektet med restaurantkveld for beboere.
- Kommentar til arbeidet: Saken er behandlet i LEO 28.09.2016 sak 026/16, Kantinen produserer måltider som serveres ved sykehjemmet, for beboere i omsorgsboliger og for besøkende der det passer. Samarbeidet med lokale lag og foreninger utvikles videre i tråd med vedtak.

«Prosjekt kantine» er igangsatt. Målsetning er å ha kantinedrift to kvelder i uken, samt i lunsjtid på fredager som et prøveprosjekt i 2017.

- **Fortsatt satsing på forebygging, også innen helse. Det gjelder de ansattes, skolebarnas og brukernes fysiske og psykiske helse, og fysisk og psykisk helse hos befolkningen generelt, i alle aldersgrupper. Vi vil i samarbeid med folkehelsekoordinatoren foreslå konkrete tiltak for å forbedre helsetilstanden og dermed trivselen i befolkningen.**

Rådmannens kommentar:

Ansvarlig: helse- og omsorgsrådgiver

- Økonomiske konsekvenser: Igangsatte prosjekter dekkes ut over budsjett av tilskuddsmidler.
- Status for arbeidet: Som «Helsefremmende barnehage» ble Saltnes barnehage sertifisert juni 2016. Klokkegården barnehage er i prosess og tar sikte på sertifisering juni 2018. De øvrige prosjektene videreføres.
- Kommentar til arbeidet: I 2016 har folkehelsekoordinator jobbet systematisk med fysisk og psykisk helse hos Råde kommunes befolkning ved blant annet å etablere ulike prosjekt.
«Helsefremmende barnehager» er et arbeid for å systematisk å styrke barns fysiske og psykiske helse. Her er det styrerne i de to barnehagene som er prosjektleder/tiltakseier.
«Barnefattigdomsprosjektet» –NAV. Redusere barnefattigdom gjennom å kvalifisere voksne for å komme ut i arbeid. Gjøres blant annet gjennom introduksjonsprogrammet, Opplevelses-kortet, mm. Her er Martha Selvåg Djupang den som er den viktigste pådriveren.
Aktiv på Dagtid – NAV. Tilbud til voksne mellom 18 og 67 år som står helt eller delvis utenfor arbeidslivet og mottar økonomiske ytelser fra NAV, eller som arbeider i en IA-bedrift.

- **Partiene vil ha fokus på brukere av kommunens tjenester innen psykiatri og rusproblematikk, slik at vi kan levere tjenester av god kvalitet også til disse gruppene.**

Rådmannens kommentar:

Ansvarlig: helse- og omsorgsrådgiver

- Økonomiske konsekvenser: Ingen økonomiske konsekvenser ut over budsjett.
- Status for arbeidet: Arbeidet videreføres.
- Kommentar til arbeidet: Pasienter i denne brukergruppen blir stadig yngre og sykere. Dette medfører stort behov for økt kompetanse og det foregår fortløpende intern og ekstern kompetanseheving.
Prosjekt «Erfaringskonsulent» ble gjennomført i 2016 og har gitt gode resultater. Tilbudet «Treffpunktet» som arrangeres ukentlig på dagsenteret er fortsatt populært og mye brukt.
Trykket på denne tjenesten er jevnt stort.

- **Vi vil gjennomgå strukturen i barnevernet, herunder bemanning, resultater og utfordringer.**

Rådmannens kommentar:

Ansvarlig: helse- og omsorgsrådgiver

- Økonomiske konsekvenser: Ingen utover budsjett
- Status for arbeidet: Det ble i Leo 11.5.2016 fremlagt en tjenesteanalyse av barnevernet, hvor strukturen i barnevernet, herunder bemanning, resultater og utfordringer ble gjennomgått. Henviser til saknr. 010/16.
- Kommentar til arbeidet: I tjenesteanalysen fremkom det en rekke forbedringspunkter som er jobbet med i 2016 og som barnevernstjenesten tar med seg inn i 2017

- **Gjennomgang av helsestasjonstilbudet, herunder bemanning, muligheter og utfordringer.**

Rådmannens kommentar:

Ansvarlig: helse- og omsorgsrådgiver

- Økonomiske konsekvenser: Ingen utover budsjett
- Status for arbeidet: Under arbeid.
Viser til Opptrappingsplan i LEO 1.6.2016, saksnr 013/16 hvor det er beskrevet muligheter og utfordringer. I opptrappingsplanen ble det vedtatt en økning i helsestasjonstilbudet med en familieveileder. Ressursen skal benyttes til tidlig innsats og forebygging i samarbeid med helsestasjonen og andre tjenester i Virksomhet familie. Helsestasjonstjenesten ser muligheter med økte resurser å utvide familieteam og drive mer forebyggende arbeid til barn, unge og familier.
- Kommentar til arbeidet: Helsestasjonstjenesten driver mange lovpålagte tjenester, blant annet vaksinerings, hørsel/synstester, jordmortjenesten, hjemmebesøk og veiledning. Skolehelsetjenesten skal i samarbeid med skole fremme fysisk og psykisk helse hos barn og unge. Virksomhet Familie arbeider kontinuerlig tverrfaglig med å komme tidlig mulig inn på banen til barn/unge og familier med behov for veiledning/støtte etc.

- **Samarbeidspartiene vil ha en god dialog med kommunelegen(e), både i forhold til forebyggende helsearbeid og innenfor de øvrige kommunale tjenester innen fysisk og psykisk helse.**

Rådmannens kommentar:

Ansvarlig: helse- og omsorgsrådgiver

- Økonomiske konsekvenser: Ingen økonomiske konsekvenser.
- Status for arbeidet: Dialog opprettholdes i det videre samarbeidet.
- Kommentar til arbeidet: Det er naturlig at kommuneoverlegen representerer fastlegene overfor LEO. Tre virksomheter har ansatt leger (Sykehjemmet, Familiehuset og Ankomstsenteret Østfold), disse representeres av virksomhetslederne.
Dialog med utvalget er naturlig i saker der LEO eller rådmannen ber om kommuneoverlegens uttalelse, eller der kommuneoverlegen utarbeider sak på vegne av rådmannen.
Samarbeidspartiene vil ha muligheter for dialog og kontakt med kommuneoverlegen gjennom deltagelse i felles samlinger.

- **Tjenester for funksjonshemmede skal ha et samarbeid med en eller flere av de omkringliggende kommunene, slik at de som benytter tjenesten har mulighet til å få sine saker vurdert av et bredere team, eller et sted hvor de kan be om en ekstra vurdering/har klagemulighet. Et slikt utvidet samarbeid skal også ivareta behovet for et bedre dagtilbud og samarbeid om tilrettelagt arbeid.**

Rådmannens kommentar:

Ansvarlig: helse- og omsorgsrådgiver

- Økonomiske konsekvenser: Ingen økonomiske konsekvenser.
- Status for arbeidet: Koordinerende enhet er nå etablert og vil kunne ivareta en bredere og bedre vurdering av enkeltsaker. Klageadgang er ivaretatt av dagens lovverk. Ved opprettholdelse av et negativt vedtak vil saken videreformidles til fylkesmannen for ny vurdering.
- Kommentar til arbeidet: Kommunen er et selvstendig rettssubjekt og kan derfor ikke overlevere dokumenter og personopplysninger til saksbehandler i andre kommuner. Lovverket muliggjør et samarbeid med andre kommuner gjennom interkommunale avtaler.

Arbeidet med kommunereformen bidro til å avvente resultat. En mulig sammenslåing av kommuner ville åpnet for et samarbeid uten ytterligere inngåelse av interkommunale avtaler.

Det vurderes at et interkommunalt samarbeid vil føre til utfordringer som forlenget saksbehandlingstid, byråkratisering av saksbehandlingen, samt være ressurskrevende for en samarbeidende part.

Tjenester for funksjonshemmede har per dags dato et regionalt samarbeide for drøfting av tjenestetilbud og tildeling på et generelt nivå. Dette for at tildeling av tjenester skal i størst mulig samsvare på tvers av kommunene

Teknikk og miljø

Politikkområdet omfatter saker etter plan- og bygningsloven, kommunal tekniske tjenester, miljøsaker og trafikksikkerhet.

Råde skal ha:

Gode og forutsigbare planleggings- og beslutningsprosesser er viktige forutsetninger for nyetablering, modernisering og utvikling i kommunen. Det er potensiale for forenkling og forbedring av grensesnittene mellom utbyggere og kommunen.

- ***Teknisk utvalg og virksomhet teknisk skal være en samarbeidspartner og en tilrettelegger for bedrifter og enkeltpersoner som ønsker etablering i Råde. Vi skal ha fokus på å være:***

- **Imøtekommende**
- **Serviceinnstilt og behjelpende.**
- **Gi riktige og klare tilbakemeldinger til utbygger innen rimelig tid.**

Rådmannens kommentar:

Ansvarlig: virksomhetsleder Teknisk

- Økonomiske konsekvenser: Ingen
  - Status for arbeidet: Under arbeid.
  - Kommentar til arbeidet: Følges opp iht til de ressursene som er tilgjengelig
- ***Partiene ønsker å opprette KPI som skal måles gjennom en brukerundersøkelse skal sendes ut etter kontakt med etaten.***

Rådmannens kommentar:

Ansvarlig: virksomhetsleder Teknisk

- Økonomiske konsekvenser: Vil sannsynligvis komme
  - Status for arbeidet: ikke startet
  - Kommentar til arbeidet: Lite ressurser til å følge opp dette, trolig forutsigbart resultat med hensyn til de utfordringene som påpekes i punktet under. Mulige økonomiske konsekvenser. Det er gjort en mindre undersøkelse i forbindelse med Østfold kommunerevisjon IKS sin forvaltningsrevisjon.
- ***Vi ser kapasitetsutfordringer i virksomhet teknisk, med et unormalt høyt sykefravær. Vi har som ambisjon å øke nye 2 stillinger for å kunne behandle en økt oppdragsmengde i den kommende 4 års periode.***

Rådmannens kommentar:

Ansvarlig: virksomhetsleder Teknisk

- Økonomiske konsekvenser: Vil få når det ansettes.
- Status for arbeidet: Det er stillingsannonser ute
- Kommentar til arbeidet: Man arbeider kontinuerlig med kapasitetutfordringene

- **Ny sentrumsplan må etableres og følges opp. Her vil trafikkavvikling og støy være sentrale tema.**

Rådmannens kommentar:

Ansvarlig: virksomhetsleder Teknisk

- Økonomiske konsekvenser: Ingen ut over budsjett
- Status for arbeidet: Startet, ikke avsluttet
- Kommentar til arbeidet: Arbeidet med områderegulering for Karshus sentrum er igangsatt i 2016

- **Partiene vil realisere VA – plan den kommende 4 års perioden og det skal planlegges for mulighet til å legge bredbåndskabel sammen med nye VA-ledninger.**

Rådmannens kommentar:

Ansvarlig: virksomhetsleder Teknisk

- Økonomiske konsekvenser: Vil få økonomiske konsekvenser.
- Status for arbeidet: under arbeid
- Kommentar til arbeidet: Arbeidet med oppfølging av vedtatt handlingsplan for spredt avløp og rullering av hovedplan for vann og avløp pågår men går sent grunnet kapasitetsutfordringer

- **Tilrettelegge for større prosjekter i privat regi.**

Rådmannens kommentar:

Ansvarlig: virksomhetsleder Teknisk

- Økonomiske konsekvenser: Usikkert
- Status for arbeidet: Under arbeid
- Kommentar til arbeidet: Sees på gjennom arbeidet med handlingsplan - henspeiles på VA prosjekter

- **Vi ønsker å selge kommunale eiendommer med stort vedlikeholdsetterslep.**

Rådmannens kommentar:

Ansvarlig: Leder Eiendomskontoret

- Økonomiske konsekvenser: Ingen i 2016
- Status for arbeidet: Det er igangsatt et prosjekt for å avklare ansvarsfordeling mellom virksomheter. Dette vil bli avklart første halvår 2017. Tiltak vil deretter bli igangsatt
- Kommentar til arbeidet: Per dato er det teknisk som er tillagt ansvaret

- **Etablering/rehabilitering av kommunale boliger for rusmisbrukere.**

Rådmannens kommentar:

Ansvarlig: Leder Eiendomskontoret

- Økonomiske konsekvenser: Ikke utarbeidet
- Status for arbeidet: Ikke igangsatt
- Kommentar til arbeidet: Per dato er det teknisk som er tillagt ansvaret

- **Sikre realisering av store boligprosjekter i kommunen, bl.a. Strømnesåsen 400-500 boliger.**

Rådmannens kommentar:

Ansvarlig: virksomhetsleder Teknisk

- Økonomiske konsekvenser: Ingen ut over budsjett
- Status for arbeidet: Under arbeid
- Kommentar til arbeidet: Strømnesåsen: VL gjør det kommunen kan gjøre overfor utbygger som jobber med frivillig avtale. Pågående arbeid med regulering av Mosseveien 7-9 - innsigelse fremmet av statlig organ. Byggesaker knyttet til vedtatt regulering for "Eplehagen" behandles i samsvar med planen.

- **Vi ønsker å etablere et nærmiljøanlegg på Missingmyra.**

Rådmannens kommentar:

Ansvarlig: virksomhetsleder Teknisk

- Økonomiske konsekvenser: Ja
- Status for arbeidet: Under arbeid
- Kommentar til arbeidet: Se budsjettforslag - arbeidet har stoppet opp hos Bo klokt AS - utbygger av området.

Trafikksikkerhet:

- **Vi ønsker fokus på kommunale veier, tilstand og vedlikehold**

Rådmannens kommentar:

Ansvarlig: virksomhetsleder Teknisk

- Økonomiske konsekvenser: Ingen ut over budsjett
- Status for arbeidet: Under arbeid
- Kommentar til arbeidet: Ivaretas i trafikksikkerhetsplan samt gjennom vedtatt investering til asfaltering og utbedring av gateløys.

- **Partiene vil jobbe for etablering av gang- og sykkelvei fra Tomb til Råde stasjon og Slangsvoldveien**

Rådmannens kommentar:

Ansvarlig: virksomhetsleder Teknisk

- Økonomiske konsekvenser: Vil kunne bli i 2017
- Status for arbeidet: Under arbeid
- Kommentar til arbeidet: Fylkeskommunen har etablert et pilotprosjekt som ser på en enklere og rimeligere løsninger som erstatter GS-veier. Vurderes for deler av strekningen. Kommunen er samarbeidspartner

- **Det skal gjennomføres en årlig sikkerhetssjekk av skoleveiene.**

Rådmannens kommentar:

Ansvarlig: virksomhetsleder Teknisk

- Økonomiske konsekvenser: Ingen ut over budsjett.
- Status for arbeidet: Under arbeid
- Kommentar til arbeidet: Delvis gjort men ikke fullført pga kapasitet - for skoler under utbygging sees det på trafikkløsning rundt selve skolene

Miljø:

- ***Vi ønsker å arbeide for miljøvennlig transport. Det skal jobbes for at det etableres flere ladestasjoner for elbiler, og det skal legges til rette for miljøvennlig kollektivtransport med nullutslippsteknologi.***

Rådmannens kommentar:

Ansvarlig: virksomhetsleder Teknisk

- Økonomiske konsekvenser: Ingen ut over budsjett
- Status for arbeidet: Under arbeid
- Kommentar til arbeidet: ihht kommuneplanen. Ivaretas gjennom arealplaner og Klima Østfold arbeidet. Kommunale ladestasjoner for el -bil må eventuelt inn i budsjett.

- ***Vi vil tilrettelegge og stille krav til utbyggere om sykkelparkering på ny bygg/rehabilitering***

Rådmannens kommentar:

Ansvarlig: virksomhetsleder Teknisk

- Økonomiske konsekvenser: Ingen ut over budsjett.
- Status for arbeidet: Tas inn i reguleringsplan
- Kommentar til arbeidet: Krav om sykkelparkeringer tas inn i reguleringsplaner. Ved kommunale utbygginger må dette ivaretas av eiendomskontoret.

- ***Partiene vil jobbe for å forbedre avfallshåndtering gjennom å utvide ordningene med kildesortering og hjemmekompostering.***

Rådmannens kommentar:

Ansvarlig: virksomhetsleder Teknisk

- Økonomiske konsekvenser: Vil kunne få konsekvenser ut over budsjett i 2017
- Status for arbeidet: Under arbeid
- Kommentar til arbeidet: I hht mål i kommuneplanen. MOVAR jobber med å følge opp kommunens renovasjonsforkrift og vedtatt avfallsnorm der det legges til rette for kildesortering for husholdningene. Avfall fra kommunens virksomheter kommer inn under næringsavfall. Her har kommunen ikke vedtatt kildesortering. Det bør vurderes.

- ***Vi ønsker å legge til rette for alternative energiformer i kommunale bygg.***

Rådmannens kommentar:

Ansvarlig: virksomhetsleder Teknisk

- Økonomiske konsekvenser: Ingen ut over budsjett
- Status for arbeidet: Under arbeid
- Kommentar til arbeidet: I hht kommuneplan og kommunens handlingsplan for klima energi. Teknisk vedlikehold ivaretar dette for eksisterende bygg. Se budsjett. SD-anlegg samt kontinuerlig ENØK arbeid. Energibrønner. Eiendomskontoret ivaretar dette for nye bygg.

Samhandling og næring

Politikkområdet omfatter interkommunalt samarbeid, eierstyring av interkommunale selskaper, regional planlegging og rammevilkår for næringsutvikling og samferdsel.

I lys av kommende endringer i kommunestrukturen må Råde kommune bli en mer aktiv premissgiver i samhandlingen med omgivelser og samarbeidspartnere. Det må tilrettelegges gode rammevilkår for fortsatt næringsutvikling i bygda mellom byene.

- ***Råde kommune skal være en aktiv part i forhold til langsiktig planlegging som berører oss og vår tjenesteyting. Dette innebærer også å bidra med innspill til nabokommunene og regional arealplanlegging.***

Rådmannens kommentar:

Ansvarlig: organisasjonssjef

- Økonomiske konsekvenser: Ikke utredet
- Status for arbeidet: Under arbeid
- Kommentar til arbeidet: Virksomhet teknisk ivaretar regional planlegging gjennom deltakelse i arbeidet med rullering av fylkesplanen

- ***Vi ønsker å være en aktiv og forutsigbar deltaker i interkommunale selskaper og samarbeidskonstellasjoner.***

Rådmannens kommentar:

Ansvarlig: organisasjonssjef

- Økonomiske konsekvenser: Ikke vurdert
- Status for arbeidet: Under arbeid
- Kommentar til arbeidet: Eierskapsstrategier er under utarbeiding og fullføres våren 2017. Her vil grunnlag for aktiv og forutsigbar deltakelse bli lagt

- ***Partiene er enige om å legge opp til en tydeligere og sterkere eierskapsstyring i selskaper vi har eierinteresser i. Dette betyr også å stille krav for våre representanter i styrer og representantskap***

Rådmannens kommentar:

Ansvarlig: organisasjonssjef

- Økonomiske konsekvenser: Ikke vurdert
- Status for arbeidet: Under arbeid
- Kommentar til arbeidet: Eierskapsstrategier er under utarbeiding og fullføres våren 2017. Her vil grunnlag for aktiv og forutsigbar deltakelse bli lagt

- ***Vi ønsker å satse videre på næringsutvikling, bl.a. gjennom ent strategisk næringsplan med fokus på innovasjon. Det er et mål å legge til rette for etablering av flere arbeidsplasser innen medisinsk service, IKT-, konsulent- og rådgivingsbransjen.***

Rådmannens kommentar:

Ansvarlig: organisasjonssjef

- Økonomiske konsekvenser: Ikke vurdert
- Status for arbeidet: Strategisk næringsplan ikke påbegynt, nettverksbygging påbegynt
- Kommentar til arbeidet: Ordfører og varaordfører har nedlagt et stort arbeid med markedsføring av Råde som en bra kommune for næringsdrivende. Dette har ført til flere nyetableringer i kommunen. Organisasjonsavdelingen har gjennom arbeid med MNU og deltakelse i næringsnettverket Viken etablert relasjoner med mange næringsaktører i distriktet.

- **Vi vil videre jobbe for å fjerne hindringer og forbedre serviceapparatet i kommuneadministrasjonen**

Rådmannens kommentar:

Ansvarlig: organisasjonssjef

- Økonomiske konsekvenser: Ikke utredet enda
- Status for arbeidet: Under arbeid
- Kommentar til arbeidet: Dette vil bli særlig hensyntatt i prosjekt "Nye Råde – bedriften"

- **Råde kommune skal ha en god dialog og et bredt samarbeid med næringsaktører, både gjennom næringsforeningene og selskaper enkeltvis. Det er et mål å arrangere en årlig næringslivsdag.**

Rådmannens kommentar:

Ansvarlig: organisasjonssjef

- Økonomiske konsekvenser: Ikke vurdert
- Status for arbeidet: Under arbeid
- Kommentar til arbeidet: I 2016 er det arbeidet først og fremst med deltakelse i næringsnettverk og bygging av relasjon med næringsdrivende.

- **Gjennom helhetlig arealplanlegging ønsker vi å legge til rette attraktive næringsområder for ulike typer virksomheter. Jordvern skal stå i fokus ved all ny arealdisponering.**

Rådmannens kommentar:

Ansvarlig: organisasjonssjef

- Økonomiske konsekvenser: Ikke utredet
- Status for arbeidet: Under arbeid
- Kommentar til arbeidet: Dette vil få særlig fokus ved rullering av kommuneplanens arealdel.

- **Det skal arbeides aktivt med å forbedre busstilbudet i kommunen, spesielt mellom Saltnes og Karlshus. Dette kan eventuelt kombineres med en ringrute videre til/fra Fredrikstad eller andre løsninger.**

Rådmannens kommentar:

Ansvarlig: organisasjonssjef

- Økonomiske konsekvenser: Ikke vurdert
- Status for arbeidet: Under arbeid
- Kommentar til arbeidet: Det er nå etablert et begrenset busstilbud mellom Saltnes og Karlshus. Mange pendlere har gitt gode tilbakemeldinger på tilbudet.

Årsrapport fra virksomhetene

Politisk styring og kontroll

Økonomi

Netto driftsresultat for Politisk styring og kontroll 2016 ble et merforbruk på totalt kr 61 667,-, dette skyldes i hovedsak følgende forhold:

Driftsinntekter

Andre salgs- og leie inntekter:

Avvik: Merinntekt kr 11 198,-. I balanse.

Overføringer med krav til motytelse:

Avvik: Merinntekt kr 65 723,-. Skyldes i all hovedsak refusjon fra andre kommuner i forbindelse med valg og momskompensasjon (må ses i sammenheng med *Overføringer*).

Driftsutgifter

Lønnsutgifter:

Avvik: Mindreforbruk kr 95 411,-, skyldes i all hovedsak mindre lønnsutbetalinger til varaordfører enn budsjettet. Også mindrekostnad knyttet til tapt arbeidsfortjeneste. Videre er det merforbruk, kr 175', i godtgjørelse til folkevalgte som reduserer mindreforbruket.

Sosiale utgifter:

Avvik: Mindreforbruk kr 53 680,-. Må ses i sammenheng med mindreforbruket på lønnsutgifter.

Kjøp av varer og tjenester som inngår i tjenesteproduksjon:

Avvik: Merforbruk kr 296 995,-. Dette skyldes i hovedsak bevertning, annonsering, kurs- og konferanseutgifter og kjøp av inventar og utstyr og edb/telefoni. Mindreforbruk andre driftskostnader reduserer merforbruket.

Kjøp av tjenester som erstatter tjenesteproduksjon:

Avvik: Mindreforbruk kr 20 756,-. Skyldes i all hovedsak mindreforbruk knyttet til kontrollutvalget.

Overføringer:

Avvik: Merforbruk kr 137 715,- Skyldes i all hovedsak tilskudd til organisasjoner (63'), lønnsjusteringer (150') og momskompensasjon og må ses i sammenheng med *Overføringer med krav til motytelse*. Konto til Formannskapetets disposisjon reduserer merforbruket med kr 139'.

Bruk av bundne fond:

Avvik: Merinntekt kr 126 274,-. Bruk av Eling Minges fond.

Virksomhet Rådmannskontoret

Økonomi

Netto driftsresultat for Rådmannskontoret 2016 ble et mindreforbruk på totalt kr 4 186 141,-, dette skyldes i hovedsak følgende forhold:

Driftsinntekter

Andre salgs- og leie inntekter:

Avvik: Merinntekt kr 950 835,-. Dette skyldes i hovedsak inntekter skogeiendom (må ses i sammenheng med merforbruk under *Kjøp av varer og tj. som inngår i tj.produksjon*) og merinntekt billettsalg og andre avg.pliktige inntekter knyttet til Parkfestivalen, ses i sammenheng med *Kjøp av varer og tj. som inngår i tj.produksjon*. Mindreinntekt for salg av regnskaps- og innfordringstjenester til Rygge kommune.

Overføringer med krav til motytelse:

Avvik: Merinntekt kr 3 499 313,-. Dette skyldes i hovedsak merinntekt sykkelønsrefusjoner (må ses i sammenheng med lønn) og foreldrepenger, momskompensasjon (må ses i sammenheng med merforbruk under *Overføringer*), salg av skole-/barnehageplasser til andre kommuner, kompetanseutviklingsmidler, videreutdanning- og voksenopplæringsmidler og sponsormidler knyttet til Parkfestivalen, ses i sammenheng med *Kjøp av varer og tj. som inngår i tj.produksjon*.

Andre statlige overføringer:

Avvik: Merinntekt kr 472 500,-. Dette skyldes skjønnsmidler til kommunereformen, sjumilssteget og tilskudd til tilrettelegningsmidler i Råde kommune. Må ses i sammenheng med avsetning til bundne fond, lønnsutgifter og kjøp av varer og tjenester som erstatter tj.produksjon.

Andre overføringer:

Avvik: Merinntekt kr 50 000,-. Tilskudd Parkfestivalen

Andre direkte og indirekte skatter:

Avvik: Merinntekt kr 11 210,-. Anses å være i balanse.

Driftsutgifter

Lønnsutgifter:

Avvik: Mindreforbruk kr 813 675,-. Mindreforbruk skyldes i all hovedsak vakanse i stillinger deler av året på IKT og innkjøp- og eiendomsavdelingen (prosjekt skolebruksplan - lønnsmidler overført investeringsregnskapet). Merforbruk overtid i forbindelse med regnskapsavslutningen, og annen lønn Parkfestivalen.

Sosiale utgifter:

Avvik: Mindreforbruk kr 513 242,- Må ses i sammenheng med mindreforbruket på lønnsutgifter.

Kjøp av varer og tjenester som inngår i tjenesteproduksjon:

Avvik: Mindreforbruk kr 1 295 609,-. Dette skyldes i hovedsak mindreforbruk opplæringstiltak, transport av barn (skolebuss), forsikringer, kontingenter og serviceavtaler (IKT) og kjøp av tjenester (ses i sammenheng med *Kjøp av tjenester som erstatter*

tj.produksjon). Merforbruk som trekker mindreforbruket ned er Årsavgift/forsikringer og leie maskiner og utstyr (Parkfestivalen).

Kjøp av tjenester som erstatter tjenesteproduksjon:

Avvik: Merforbruk 1 422 383,-. Skyldes i all hovedsak merforbruk kjøp av tjenester fra Rygge kommune (ses i sammenheng med *kjøp av tjenester som inngår i tjenesteproduksjon*) og driftstilskudd til leger.

Overføringer:

Avvik: Merforbruk kr 749 993,-. Dette skyldes i hovedsak merforbruk momskompensasjon, må ses i sammenheng med merinntekt momskompensasjon under *overføringer med krav til motytelse* samt at det er utgiftsført kr 160 000 til kirkelig fellestråd som er budsjettert under fordelte utgifter. Videre er det utbetalt erstatning på kr 100 000,- som ikke var budsjettert. Tilleggsbevilgninger, samt reservert til rådmannens disposisjon reduserer merforbruket.

Fordelte utgifter:

Avvik: Mindreforbruk kr 160 000,-. Budsjettering kirkelig fellestråd og må ses i sammenheng med *Overføringer*.

Interne finanstransaksjoner

Bruk av bundne fond:

Avvik: Merinntekt kr 466 847,-. Bruk av fond for tiltak mot rus og kriminalitet, spesialisering allmenntidisin, beredskapsplan og prosjekter kommunikasjonsavdelingen.

Avsatt til bundne fond:

Avvik: Merforbruk kr 545 376,-. Merforbruk avsetninger til fond. Gjelder i all hovedsak den kulturelle skolesekken, sjumilssteget, Ungdomstrinn i utvikling, skogsfond og konsesjonsavgifter næringsformål NVE (Landbrukskontoret).

Økonomiavdelingen

Økonomiavdelingen har totalt 2 medarbeidere, controller og økonomisjef.

Økonomiavdelingen koordinere det overordnede budsjettarbeidet i kommunen. Dette gjelder selve utarbeidelsen av budsjettet, og løpende budsjettkontroll gjennom året. Videre koordinerer avdelingen utarbeidelsen av rådmannens årsberetning.

Andre viktige oppgaver avdelingen har gjennomført i 2016:

- Økonomisk planlegging
- Finansforvaltning
- Oppfølging av virksomhetene
- Internkontroll
- Rapportering
- Økonomisk rådgivning

Regnskapsavdelingen

Regnskapsavdelingen har totalt 6 medarbeidere. Avdelingen har som mål å holde alle sine medarbeidere faglig oppdatert til en hver tid for å kunne levere tjenester med høy standard. Kompetansebygging fortsetter også i 2017.

Samarbeidet med Rygge kommune har gitt gode resultater også i 2016. Avdelingen vil legge stor vekt på intern kontroll og oppfølging av virksomhetene. Forbedret og mer effektiv bruk av Vismas moduler, kommunens ERP system, både internt og ute i virksomhetene har høy fokus.

Innfordring-/Innkjøps-/Eiendoms-/Eiendomsskatteavdelingen

Avdelingen har til sammen 5 årsverk som samlet dekker avdelingens oppgaver. Samarbeidet med Rygge kommune har gitt gode resultater også i 2016.

Innkjøp

Kjøpskontrakter blir i all hovedsak håndtert av innkjøpsavdelingen. I tillegg til råd og veiledning har avdelingen bistått virksomheten i sine interne innkjøp når kjøpesummen har vært over kr. 100.000,-.

Det er i året tegnet felleskontrakter i samarbeid med kommunene i Mossregionen, Fredrikstad kommune og fylkeskommunen.

Eiendomsskatt

Det er foretatt taksering av 43 «nye» eiendommer. Kontoret har ikke mottatt klager i 2016. Kontoret svarer på spørsmål og gir råd og veiledning innen faget til kommunens innbyggere.

Innfordring

Restanse for innfordringsavdelingen er pr 31.12.2016:

Råde kommune	Sum utfakturert	Restansebeløp	Restanse % 31.12.16	Restanse % diff 15-16
Komm.avg. inkl eiendomsskatt	31 339 162,00	272 406,00	0,87 %	-0,03 %
Husleier	9 625 490,00	225 091,00	2,34 %	-0,51 %
Helse og omsorgstjenester	6 318 220,00	172 952,00	2,74 %	0,39 %
Barnehage/SFO	8 612 183,00	264 790,00	3,07 %	0,86 %
Saker etter plan/bygnloven	4 158 895,00	728 780,00	17,52 %	-2,08 %
Etableringslån, startlån	1 698 000,00	123 239,00	7,26 %	3,75 %
SUM	61 751 950,00	1 787 258,00	2,89 %	0,08 %

Restansene pr 31.12.2016 har hatt en økning på 0,08% fra 2015. Ser man bort i fra en enkeltsak under *plan/bygningsloven* på kr. 648 000,- (som utgjør 36% av kommunens totalrestansen), ville restansen vært 1,84%.

Kommunale avgifter inkl eiendomsskatt: Nedgang på 0,03% fra 2015. Det har vært en nedgang i fakturert beløp på kr. 545.914 i 2016 fra 2015.

Husleier: Nedgang på 0,51%.

Helse og omsorgstjenester: Økning på 0,39%. Det har vært en økning i fakturert beløp på kr. 297.449 i 2016.

Barnehage/SFO: Økning på 0,86%. Det har vært en økning i fakturert beløp på kr. 597.114 i 2016 fra 2015.

Saker etter plan/bygningsloven: Nedgang på 2,08 %. Det har vært en økning i fakturert beløp på kr. 209.371 i 2016 fra 2015.

Etableringslån, startlån: Økning på 3,75%. Det er flere lån enn tidligere som har restanse.

Eiendomskontoret

Eiendomskontorets representerer kommunen som grunneier og har ansvaret for dokumentasjon og forvaltning av Råde kommunes eiendeler anskaffet for varig bruk. Kontoret benytter fagsystemet FACILIT som håndterer forvaltningen av de forskjellige delområdene.

Eiendomskontoret har prosjektansvar for kommunens større byggeprosjekter. I 2016 har de største prosjektene vært Spetalen skole, Karlshus skole, tilrettelagte boliger (HC-bygg), Kulturhus og rehabilitering av lokalene etter DNB.

HR-avdelingen

Se også kapittel «personalmessige forhold» i årsrapporten, samt selvstendige rapporter for den enkelte virksomhet.

Medarbeidere

HR (Human Resources)-avdelingen fungerer som en stab- og støttefunksjon mot virksomhetene. HR-avdelingen har totalt 5 medarbeidere og 4,25 årsverk per 31.12.2016.

HR-området

HR-avdelingen har som formål å understøtte ledere og medarbeidere internt i Råde kommune, og har ansvar for lønns- og personalpolitikken i kommunen, samt vårt HR-system Visma HRM. HR omfavner et stort og omfattende område med alt fra personalgoder som forsikringer og pensjonsordning, lønn til ansatte, som veileder i vanskelige personalsaker og sykefraværsoppfølging, ferie, vi har ansvar for lønnsforhandlinger samt sørger for at kommunen forholder seg til lovverk og avtaler. I tillegg forholder vi oss til et stort antall samarbeidsparter.

Avdelingen skal i samarbeid med ledelsen bidra til å utvikle våre ansatte og organisasjonen slik at vi sikrer bærekraftige tjenester for våre brukere.

HR-avdelingen er bredt sammensatt kompetansemessig, og er delt opp i to hovedområder, lønn og personal. HR-avdelingen har som mål å holde alle sine medarbeidere faglig oppdatert til enhver tid for å kunne levere tjenester med høy standard. HR støtter ledere i administrative oppgaver bl.a. i forbindelse med ansettelser og lønn. HR er også rådmannens kontakt mellom de hovedtillitsvalgte samt hovedverneombudet. Administrasjonen har en god dialog med tillitsvalgte. Gjennom møter hver annen uke informerer administrasjonen om aktuelle saker gjennom Fellesutvalget for tillitsvalgte. Samarbeidet fungerer godt.

Satsing framover

HR-avdelingen har i 2016 påbegynt en opprydding av gamle reglementer og rutiner innen personalområdet. Dette innebærer også en opprydding i dokumenter og i struktur på Kvalitetslosen, innen personalområdet.

Elektroniske personalmeldinger vil bli implementert i hele Råde kommune i løpet av 2016. I tillegg har vi planlagt å innføre Expense, en ny modul i Visma HRM, som videre vil effektivisere prosessen rundt reiseregninger.

IKT- avdelingen

1. Rapport på kommunestyrets budsjettvedtak for 2016

Brukere, tjenester og interne prosesser:

- Oppnådd generelt sett svært tilfredsstillende stabilitet og tilgjengelighet på alle systemer.
- Konvertert Gerica og Socio fra Oracle til SQL
- Konvertert Familia, PPI og HsPro til SQL
- Montert nytt SAN for raskere lagring
- Tatt i bruk CheckPoint Smart Event til brannmuren
- Skiftet ut en del eldre switcher
- Skiftet ut gammel radioforbindelse til Klokkergården via Vanntårnet.
- Montert automatisk slukkeranlegg i datarom
- Montert trådløst sender på Rødstua
- Nye PC'er og nettbrett til skolene
- Nye moduler til Socio: SMS, Skanning, Ruskartlegging og Noark
- Mobilt barnevern (Familia på nettbrett)
- Deltar på introduksjonskurs for nyansatte.
- Tatt tilbake drift av Visma databasen fra Rygge kommune

Medarbeidere:

- Avdelingen hadde i 2016 4 personer ansatt (hvorav 1 lærling), med totalt 3,6 årsverk.
- Avdelingen har i tillegg hatt en person på praksisplass en gang i uka.
- Hele avdelingen har deltatt på diverse seminarer i forskjellige steder i landet for å holde seg oppdatert.
- IKT-sjefen slutført 2-årig kveldsskole i 'Lederskolen for offentlig sektor'.

Økonomi:

IKT avdelingen har i 2016 hatt et mindreforbruk på kr. 836 000,-.

Samfunnsutvikling:

- Avdelingen har deltatt aktivt i det interkommunale samarbeidet med Moss, Råde og Våler kommune. I 2017 vil det også bli etablert en forbindelse med Fredrikstad kommune.
- Deltatt i beredskapsarbeid

2. Oppnådde resultater i avdelingen

Avdelingen har driftet kommunens IKT-systemer, inkludert 15-20 fagsystemer, standard kontorstøtte-applikasjoner, e-post, intranett, kommunikasjonsløsninger, sikkerhet, 55 servere, ca. 6-700 PC' og ca. 800 brukere (+ skoleelever), med høy grad av stabilitet og tilgjengelighet.

Avdelingen har gjennomført diverse utviklings- og vedlikeholdsprosjekter innenfor budsjett (se «Brukere, tjenester og interne prosesser»).

3. Spesielle hendelser i avdelingen

Se rapport fra de forskjellige avdelingene.

Følgende prosjekter er ikke slutført og videreføres i 2017:

- Oppgradere fra Office 2010 til Office 2013 på terminalserverne
- Installasjon av Websak Fokus

Organisasjonsavdelingen

Organisasjonsavdelingen ble opprettet fra Juni 2016 og består av ett årsverk som organisasjonssjef. Avdelingen er tillagt følgende ansvars- og arbeidsområder:

- Samfunnssikkerhet og beredskap
- Internkontroll
- Eierskapsoppfølging
- Organisasjonsutvikling
- Prosjektrådgivning
- Styrevervregisteret
- Politisk og administrativ organisasjonsplan
- Representere rådmannen i prosjekter, funksjoner, råd og utvalg

Samfunnssikkerhet og beredskap:

Arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap har hatt stort fokus i andre halvår av 2016 for å utvikle kommunens beredskap i tråd med kravene i lov om kommunal beredskapsplikt med tilhørende forskrifter. Fylkesmannen avholdt tilsyn på kommunens beredskap i desember 2016. Tilsynet avdekket ingen avvik i kommunens beredskap. Beredskapsavdelingen i Fredrikstad kommune har vært en viktig ressurs i utviklingen av Rådes beredskap og organisasjonssjefen har deltatt i Fredrikstad kommunes forberedelse og gjennomføring av beredskapsøvelse. Det er gjennomført to beredskapsøvelser i Råde kommune i 2016; begge med fokus på bortfall av elektrisk kraft for kortere og lengre perioder.

Organisasjonsavdelingen har vært pådriver og støtte i virksomhetenes ROS-analyser og etablering av beredskapsplaner på virksomhetsnivå.

Internkontroll:

Det er gitt opplæring og bistand til virksomhetene i bruk av kommunens elektroniske internkontrollsystem, både ved å tilby kurs for ledere og systemansvarlige og ved å ha opplæring og rådgivning i virksomhetene som har ønsket dette. I tillegg har systemansvarliggruppa for Kvalitetsloven arbeidet med omstrukturering av dokumentbasen i kvalitetssystemet slik at det blir mer intuitivt og lett å finne frem i for de ansatte. Det er også gitt opplæring i årshjulsmodulen til avdelinger og virksomheter som har ønsket å ta denne i bruk. Organisasjonssjefen har bidratt med fagkompetanse i utviklingen av et nytt ledelsesstøttesystem fra samme leverandør som leverer internkontrollsystemet og Råde kommune har derfor fått ledelsesstøttesystemet gratis til disposisjon.

Eierskapsoppfølging:

Høsten 2016 ble det igangsatt et større arbeid med utarbeidelse av oversikt over alle kommunens eierskap og etablering av strategier for hvert enkelt eierskap. Denne er behandlet to ganger i fast utvalg for Samhandling og Næring underveis i utarbeidelsen og blir lagt fram for endelig behandling våren 2017. Med bakgrunn i eierskapsstrategien vil utvalget kunne vurdere om hvert enkelt eierskap er hensiktsmessig for kommunen.

Organisasjonsutvikling:

Som følge av at Råde kommune har valgt å fortsette som selvstendig kommune, er utviklingsprosjektet "Nye Råde?!" etablert. Organisasjonssjefen er sekretær for styringsgruppen som er oppnevnt av kommunestyret. Prosjektet er delt i to med en del som fokuserer særskilt både bygda og en del som fokuserer særskilt på organisasjonen. Dette prosjektet vil fortsette gjennom hele 2017.

Prosjektrådgivning:

For å gjøre det enklere å etablere og gjennomføre prosjekter har organisasjonssjefen høsten 2016 utarbeidet egen mal for prosjekter og et oppstartlerret for enkel oversikt og formidling av utfordring, innhold og mål i prosjekter.

Styrevervregisteret:

Styrevervregisteret er gjennomgått og personer som ikke lenger arbeider i Råde er tatt ut av registeret. Kommuneregisteret er også gjennomgått og rettet da dette er et viktig forsystem for styrevervregisteret. Det er fremdeles mange folkevalgte som ikke er registrert med epost i styrevervregisteret og oppdatering av dette vil være fokus i 2017. Det er sendt ut informasjon og påminnelse om å redigere egen informasjon i registeret til ledere og politikere i Råde kommune.

Politisk og organisatorisk organisasjonsplan:

Organisasjonskart for kommunens administrasjon ble etablert høsten 2016. Kartet må revideres i 2017 i tråd med de beslutninger som følger av prosjekt "Nye Råde?1".

Representere Rådmannen i prosjekter, funksjoner, råd og utvalg:

Organisasjonssjefen er rådmannens representant i fast utvalg for Samhandling og Næring. Det har vært oppgaver både i forhold til utarbeidelse av saker og deltakelse i møtene. I tillegg medfører denne oppgaven relasjonsbygging i forhold til næringsvirksomhet i Råde kommune. Organisasjonssjefen har derfor etablert samarbeid med MNU og deltatt i nettverksmøter for Viken teknologinettverk.

Videre har organisasjonssjefen representert rådmannen i Svinesundskomitéen og etablert kontakt spesielt rundt komitéens arbeid med turisme og reiseliv.

Organisasjonssjefen har også vært administrasjonens representant i frivilligsentralens styre. Dette ble overført til virksomhetsleder Familie i årsmøtet i Januar 2017.

Kommunikasjonsavdelingen

Medarbeidere

Kommunikasjonsavdelingen har 3,5 årsverk. Det ble i 2016 ansatt ny kommunikasjonsjef som startet i januar 2016.

Gjennom året har Kommunikasjonsavdelingen gjennomført opplæring av 6 personer som har hatt arbeidspraksis i avdelingen via arbeidsmarkedstiltak i NAV.

Kontoret fikk i august en kontorlærling.

Brukere og Tjenester:

Ekstern kommunikasjon

Satsningen på kommunikasjon mellom kommune og publikum(interessenter), og de ansattes bevisstgjøring i dette arbeidet, har ført til en markant økning i etterspørselen av tjenester som rådgivning, kompetansetiltak og bistand fra Kommunikasjonsavdelingen. Satsningen er i tråd med gjeldene kommunikasjonsstrategi.

Prosjekter/ tiltak hvor kommunikasjonsavdelingen har medvirket:

Kommunereform –Workshop`s og folkemøter

Introduksjonskurs for nyansatte

Brosjyrer og brosjyre- maler

Brukerundersøkelse om digital kommunikasjon i Råde kommune

Beredskap

Opplæring i medietrening/ mediehandtering i rådmannens ledergruppe

Kommunens servicetorg har tatt i bruk Vipps og mCASH som betalingsmiddel for bøker og div.

Kompetansetiltak 2016:

Kommunikasjonsavdelingen har gjennomført kurs i webpublisering og opplæring av brukerne i Websak.

Kommunikasjonsavdelingen bruker daglig mye tid på veiledning av ansatte og innbyggere.

Som medlem av styringsgruppen i Det digitale Østfold har vi kunnet tilby de ansatte i Råde kommune gratis kurs i klart språk.

Hjemmesider

Det jobbes løpende med utbedring av kommunens hjemmesider i hele kommunen.

Sosiale medier

Blant de sosiale mediene er det fortsatt Facebook som benyttes mest aktivt av kommunens innbyggere.

Virksomheter som sykehjemmet og dagsenteret har i 2016 jobbet systematisk med kommunikasjon ut mot sine målgrupper, blant annet på Facebook.

Facebooksiden benyttes blant annet i krisehåndteringen ved små og store kriser.

På Facebook så er det stor aktivitet på følgende sider: Ordfører i Råde kommune, Allaktivitetshuset og biblioteket.

LinkedIn er oppgradert til premium, og denne nye løsningen er utprøvd i rekruttering av nye medarbeidere.

Forvaltning av Alkohollov og Serveringslov.

Kommunikasjonsavdelingen tilbyr kunnskapsprøver i alkoholovgivningen, og etablererprøver.

Det Digitale Østfold (DDØ)

Kommunikasjonsavdelingen har ett medlem i styringsgruppen for Det Digitale Østfold (DDØ), et prosjekt som støttes av fylkesmannen i Østfold. Prosjektet tildeles hvert år midler som i 2016 gav kommunens ansatte gratis kompetansetiltak innenfor klart-språk for saksbehandlere og kursing av medarbeidere innenfor web og sosiale medier.

Dokumenthåndtering:

eDok prosjektet (innføring av elektronisk dokumentforvaltning) ble etablert i november 2016.

Arkivleder er prosjektleder, denne stillingen i tillegg til 100% stilling som sekretær/ daglig leder av servicetorget ble flyttet fra Kommunikasjonsavdelingen over til egen prosjektavdeling.

Mottak fra Altinn er etablert.

System

Elektronisk sakarkiv som brukes i Råde kommune er WebSak. Leverandør for systemet er Acos.

Post

Kommunen opplever fortsatt en nedgang i papirpost og en tilsvarende økning av epost til kommunens postmottak.

Fjernarkiv/Depo

Det er oppdaget mugg i en del av dokumentene som er overført fra Råde kommune til IKA Østfold. Dette vil bli fulgt opp i 2017.

Sekretariat

Oversikt over saker behandlet i kommunestyret og formannskap i 2016 finnes på de siste sidene i årsberetningen. Alle er ferdig behandlet/journalført

Brukere og tjenester:

Kommunereformen har preget sekretariatets arbeid første halvår med tanke på sekretærbistand til kommunereformutvalg og løpende oppfølgingsoppgaver både til politisk ledelse og rådmann, samt tilrettelegging i forbindelse med kommunestyrets behandling av saken.

I tillegg til arbeidet med kommunereformen har arbeidet med dokumenthåndteringsrutiner og oppgradering av disse hatt stort fokus. Gjennom prosjekt eDok har dokumenthåndtering/arkiv, sekretariat og IKT sammen arbeidet med oppgradering og fornying av saksbehandlersystem og møtebehandlingssystemene. Dette har medført viktige forbedringer i saksbehandlersystemet websak, samt nye moduler knyttet til møtebehandling for møtesekretærene. Forberedelse, opplæring og implementering har vært prioriteringsområdene. Sekretariatet gjorde blant annet en stor jobb med å klargjøre den nye modulen Acos møte med å legge inn alle grunnlagsdata (navn på folkevalgte, navn på utvalg, legge inn møtedatoer osv.). Ny versjon av møteportalen for folkevalgte har også blitt et resultat av dette. Arbeidet fortsetter ut i 2017 med implementering av ytterligere saksbehandlerværktøy og oppgraderinger, hvor sekretariatet er en stor bidragsyter i dette arbeidet.

Dokumentering og forbedring av sekretariatets rutiner har vært et annet fokusområde. Rutiner for saksbehandling til politiske organer, møtesekretærenes rutiner og rutiner for møtegodtgjøring til folkevalgte er noe av det som har hatt fokus. Noen av rutinene ble ferdigstilt i 2016, andre ble jobbet med ut i 2017.

Fra mai 2016 til oktober 2016 hadde sekretariatet arbeidstrening for en Master-student. Hensikten var å gi vedkommende arbeidserfaring innen relevante områder som saksbehandling, bruk av relevante IKT verktøy, forståelse og praksis innen offentlig forvaltning generelt og innsikt i Råde kommunes organisering spesielt. I tillegg ønsket vi å få innspill og «skråblikk» på vår egen arbeidshverdag fra unge og nyutdannede øyne og ører, noe som er viktig for vår egen utvikling og som har gitt oss nyttig informasjon som vi tar med oss videre.

Oppstart i forbindelse med stortings- og sametingsvalget 2017 ble gjort høsten 2016, med saksframlegg til kommunestyret, etablering av valgstyre, innlegging av grunnlagsdata til elektronisk valgadministrativt system EVA, samt etablering av prosjektgruppe med valgansvarlig og sentrale valgmedarbeidere, bestående av sekretariatet og IKT avdelingen. Deretter oppstartsmøter og oppgaver knyttet til forberedelsesfasen for valget i 2017.

Arbeid knyttet til oppnevning av medlemmer og varamedlemmer til felle forliksråd, har også hatt mye fokus.

Driftsoppgaver i forhold til møtene i kommunestyret, formannskap og faste politiske utvalg og råd, samt diverse saksbehandling og fortløpende service til politisk og administrativ ledelse er i tillegg sekretariatets hovedarbeidsområde.

Opplæring:

Bistand til saksbehandlere i kommunens elektroniske saksbehandlersystemer og møtemodul, og møteportal til folkevalgte og møtesekretærer gjøres fortløpende, og prosjekt eDok har medført ytterligere bistand og opplæring (se kapittel ovenfor).

Rapport fra pedagogisk rådgiver:

Brukere og tjenester:

Barnehageområdet

Råde kommune har full barnehagedekning, ut fra lovens definisjoner. Barn som fyller ett år innen utgangen av oktober det året det søkes om barnehageplass, har rett til å få plass i barnehage i hjemkommunen fra oktober samme år. Bestemmelsen gjelder i forbindelse med barn under hovedopptaket. Denne retten er i Råde kommune oppfylt for alle i 2016, men langt fra alle har fått tilbud om plass i den barnehagen de ønsker plass i. Det har også vært mulig å gi plasser til et mindre antall barn som ikke har rett til plass. Tendensen fra 2015, der det var flere søkere til barnehageplasser i Karlshus-området enn hva som kunne tilbys, er ytterligere forsterket i 2016. Ledige plasser i Saltnes har blitt fylt opp med barn fra Karlshus-området.

Ifølge de siste offisielle statistikker per 2015 har 90,7 % av Råde-barn mellom 1 og 5 år barnehageplass. 39 av disse barna er minoritetsspråklige.

Ved utgangen av 2016 står 6 søkere uten tilbud om barnehageplass. Disse er i hovedsak fra familier som flyttet til kommunen i løpet av årets to siste måneder.

Som en følge av at retten til barnehageplass stadig har blitt utvidet, har fokus på barnehageområdet hatt prioritet. Det ble våren 2016 bestemt at Klokkergården barnehage skulle utvides med en avdeling. Inntil denne avdelingen er klar for bruk, blir rom ved Karlshus skole benyttet som midlertidige lokaler. P.g.a. spesielle omstendigheter tar bygging av ny avdeling mye lenger tid enn antatt. Ved utgangen av 2016 er den ennå ikke tatt i bruk.

Det er varslet at retten til barnehageplass vil bli utvidet og omfatte barn som fyller ett år innen utgangen av november måned. Dette vil legge ytterligere press på sektoren.

Driftstilskuddet til de ikke-kommunale barnehagene er innlemmet i rammetilskuddet.

Det er regnskapet to år tilbake i tid (regnskapet for 2014 justert for deflatorer) som legges til grunn ved tilskuddsberegningen for 2016, og det foretas ingen avregning ved regnskapsårets slutt. Dette fører til en helt annet forutsigbarhet enn tidligere, både for kommunen og de ikke-kommunale barnehagene.

Fra sentralt hold er det satset sterkt på etter- og videreutdanning av personalet i barnehagen. Strategien «Kompetanse for framtidens barnehage 2015 – 2020» angir de fire satsingsområdene

- pedagogisk ledelse - barnehagen som lærende organisasjon
- dannelse og kulturelt mangfold
- et godt språkmiljø for alle barn

- barn med særskilte behov
og omfatter både kommunale og ikke-kommunale barnehager.

Det har vært gjennomført kompetanseheving innen spesialpedagogikk og sosialpedagogikk for assistenter, barnehagens læringsmiljø for alle ansatte og enkelte språkkurs. Det er igangsatt en serie etterutdanning for pedagogiske ledere i temaet «Barnehagen som lærende organisasjon» - seks kursdager. Assistenter har fått felles kompetanseheving i 2016 innenfor temaet «Barnehagens samfunnsmandat.» Kompetansehevingen for begge gruppene fortsetter i 2017. Bro Aschehoug er faglig ansvarlig.

Grunnskolen

IKT

Etter organisasjonsgjennomgangen i 2013 ble det opprettet et IKT-prosjekt med følgende målsetting:

Det skal utarbeides en helhetlig strategi for IKT i Rådeskolen. Strategien skal omfatte mål for den pedagogiske og administrative bruken av IKT, sett opp mot de midler man har til rådighet og de ressurser og den kompetanse man besitter.

På dette området har kommunen en godt stykke igjen til at man kan si seg fornøyd med status. Den helhetlige strategien foreligger ikke ved utgangen av 2016, men må tas tak i snarest. Det må utarbeides en forpliktende plan som angir progresjon vedr. bruk av digitale verktøy. En må komme dithen at systematikken er av en slik art at alle elever i kommunen får det samme tilbudet innenfor bruk av digitale verktøy.

Kommunen har i 2016 gått til anskaffelse av SKOOLER, en ny læringsplattform, som erstatning for tidligere It's learning. Ved utgangen av 2016 ser man at det er behov for ytterligere kompetanseheving for at plattformen kan tas fullt ut i bruk.

Utvikling av gode læringsmiljøer

Kommunen ble løpet av høsten 2014 valgt ut til å delta i Læringsmiljøprosjektet pulje 2. Selve prosjektperioden ble avsluttet høsten 2016, men skal følges opp via skoleeier og PPT.

Råde ungdomsskole deltar i satsingen «Ungdomstrinn i Utvikling» pulje 4 sammen med de øvrige ungdomsskolene i Mosseregionen. Satsingsområdene på Råde ungdomsskole i dette prosjektet er klasseledelse og lesing som grunnleggende ferdighet i alle fag.

Råde kommune deltar fra høsten 2016 i prosjektet «Two teachers», et forskningsprosjekt i regi av lesesenteret i Stavanger. Begge barneskolene får gjennom en fireårsperiode tilført ekstra lærerressurser som skal benyttes i en klasse, den samme klassen fra 1.- 4.trinn. Prosjektet har som målsetting å finne ut hvorvidt økte lærerressurser øker elevens leseferdigheter. Råde kommune er med i den puljen der lesesenteret legger føringer på hvordan opplæringen skal arrangeres.

Opplæring for språklige minoriteter i grunnskolene

Ved den offisielle tellingen per 01.10.2016 var det 46 minoritetsspråklige elever som fikk opplæring etter oppl § 2-8 (særskilt norskopplæring og opplæring i morsmål og tospråklig fagopplæring.). Dette tilsvarer 5,4 % av elevmassen og er en øking fra 2015, da 41 elever hadde minoritetsspråklig bakgrunn.

En bestemmelse i oppl § 2-8 hjemler kommunens anledning til å organisere opplæringstilbud for nyankomne minoritetsspråklige elever i særskilte grupper. En slik gruppe ble for noen år tilbake opprettet ved Karlshus skole. Antallet elever i gruppa er varierende, men overstiger sjelden 7-8 elever. Elevene får norskopplæring i velkomstklassen 12 timer per uke, fordelt over fem dager.

Organisering av elevene i velkomstkasse/gruppe gir i det store og hele positive resultater, men det er hele tiden en avveining vedr. fordeling av tid i velkomstkasse og ordinær klasse. Under ingen omstendighet kan et opplæringstilbud i slik særskilt gruppe vare mer enn i to år.

Velkomstklassen er et tilbud til alle nyankomne minoritetsspråklige elever, uavhengig av hvilken skole de sokner til. Det kan være utfordrende å blande elever fra de laveste trinnene på barneskolen med ungdomsskoleelever. Ungdomsskoleelevene deltar da også i liten eller ingen grad i velkomstklassen. Spetalen skole, som har en lav andel fremmedspråklige elever, hadde en elev i velkomstklassen skoleåret 2015/16. Eleven var da heltidselev ved Karlshus skole så lenge han hadde deler av sin opplæring i velkomstklassen.

Forvaltningsrevisjonsprosjekt

Som en oppfølging av forvaltningsrevisjonprosjektet vedr. elevenes psykososiale miljø, er kommunens handlingsplan mot mobbing og krenkende atferd revidert i 2016.

Når det gjelder øvrige sentrale deler av grunnskolens virksomhet, henvises til de enkelte virksomheters årsmeldinger.

Rapport fra helse- og omsorgsrådgiver:

Helse- og omsorgsplan

Helse- og omsorgsplan ble evaluert og rullert i 2016. Evalueringen av planens hoveddel viste at det har skjedd en omfattende utvikling av tjenestetilbudet til eldre og yngre brukere etter at samhandlingsreformen trådte i kraft i 2012. Deler av denne utviklingen var planlagt i helse- og omsorgsplanen, mens andre tiltak har blitt til ved prosjektutvikling eller fordi det har oppstått et behov i befolkningen som måtte løses der og da.

Kommunens helsetjenester har kommet på godt stykke på vei med å være tverrfaglig samordnet og koordinert og fremstår stadig oftere enhetlig som Råde kommunes tjenester.

Legetjenesten i kommunen

Fastlegetjenesten hadde ved årets slutt 6.527 personer på sine lister. Det vil si at det var 403 plasser til disposisjon hos fastlegene i Råde kommune.

Daglegevakten ble i 2016 også gjennomført som et samarbeid mellom Moss, Vestby, Våler, Rygge og Råde med Moss kommune som vertskommune.

Kommuneoverlegens rapport fra 2016

Kommuneoverlegen har i første halvdel av 2016 hatt mye arbeid med permanent etablering av tuberkulosescreening ved Ankomstsenter Østfold.

Samtidig fikk vi en situasjon i fastlegekorpset i kommunen der kommunen så seg nødt til å avslutte en fastlegeavtale og skaffe vikar til pasientlisten. Det ble inngått en permanent avtale med en ny fastlege i mai 2016. Kommunen har et godt samarbeid med fastlegekorpset gjennom de avtalefestede organene Samarbeidsutvalget og Allmenlegeutvalget. I perioden mai-oktober har det vært noe samarbeid om arbeidet med ny Helse- og omsorgsplan.

Kommuneoverlegen leder psykososialt beredskapsteam, som deltok på to-dagers kurs i psykologisk førstehjelp i Rygge i desember 2016. Kommuneoverlegen sitter som mosseregionens representant i Administrativt samarbeidsutvalg ved Sykehuset Østfold. Sammen med kommuneoverlegene i Moss, Rygge, Våler og Vestby holdes det fagråd for områdene Miljørettet helsevern, legevakt og KAD-senger. Fra desember 2016 hadde kommuneoverlegen arbeidsoppgaver etter helse- og omsorgsrådgiver som gikk av med permisjon, i påvente av nyansettelse.

Prosjekter med oppstart 2016:

I Opptrappingsplanen for rus og psykiatritjenesten er ett av hovedmålene å skape «Pasientens helsetjeneste». Brukerperspektivet og fagperspektivet skal i den forbindelse likestilles, og systemer for ivaretagelse av dette må utvikles. I denne sammenheng har Råde kommune hatt en erfaringskonsulent ansatt i 100% stilling, finansiert ved hjelp av prosjekt-/tilskuddsmidler fra Fylkesmannen, med gode resultater.

Det er i 2016 også gjort et planarbeid for et regionalt samarbeid om ROP-team. Målgruppen for prosjektet er brukerggruppen med samtidig rus og psykiatrilidelse som faller utenfor kriteriene til ACT-team. Midler til prosjektleder er søkt i samarbeid med Rygge kommune.

Fra september 2016 inngikk Råde kommune et samarbeid med Rygge kommune om en felles 100% stilling som kreftkoordinator, med økonomisk støtte fra kreftforeningen.

Råde kommune har i samarbeid med Våler kommune tilsatt psykolog med lønnsmidler fra Fylkesmannen. 50% stilling som psykolog i Råde kommune er organisert under virksomhet Familie.

Innovasjonstilskudd for «*Prosjekt velferdsteknologi – felles mottak for digitale trygghetsalarmer*» ble i 2016 overført til et samarbeidsprosjekt med Fredrikstad kommune, «Regionalt Helse Responssenter» da Moss kommune ikke hadde kapasitet til å videreføre prosjektet. Samarbeidet med Fredrikstad har i løpet av 2016 vært i en planleggingsfase som vil gå over i en gjennomføringsfase i 2017 og 2018.

Regionalt samarbeid danner grunnlag for videre arbeid innad i kommunen med muligheter for flere tjenester/funksjoner opp mot responscenter og videre utvikling av innovative helse- og omsorgstjenester.

Folkehelsearbeidet

Kommunens folkehelsearbeid er sentralt forankret i Folkehelseloven med forskrift og lokalt i handlingsplan vedtatt i «Kommuneplan 2011-2022», samfunnsdelen.

Plan og bygningsloven har egne bestemmelser om ivaretagelse av befolkningens helse i lovens virkeområde. Folkehelserådgiver arbeider i hovedsak med folkehelseutfordringer som gjelder hele, eller spesielt utsatte grupper, i befolkningen. Fortrinnsvis gjennom å forebygge fremtidige utfordringer, men også ved å iverksette strukturelle tiltak som kan få virkning på kortere sikt. Innsats for å redusere sosial ulikhet blant kommunens innbyggere har et særlig høyt fokus. Spesielt er det viktig å legge til rette for at barn og unge kan få en utdanning, slik at de senere kan delta i arbeidslivet, forsørge seg selv og ha den sosiale arena som arbeidsplassen er.

Kunnskap om folkehelseutfordringer og – styrker skal inngå som en del av kommunens planstrategiarbeid for å sikre at folkehelseperspektivet er hensyntatt i kommunens planer og utredninger.

2016 har vært et aktivt folkehelse-år i Råde kommune. Fagfeltet blir stadig mer integrert i den kommunale organisasjonen, det arbeides kontinuerlig med å få folkehelsevurderinger inn i kommunens planer og tjenesteutøvelse på alle nivå.

Politisk oppleves det at fokus på forebyggende og helsefremmende tiltak og reduksjon i sosial ulikhet er stort.

Nasjonale føringer

De nasjonale målene for folkehelsepolitikken i 2016 var :

- Norge skal være blant de tre landene i verden som har høyest levealder.
- Befolkningen skal oppleve flere leveår med god helse og trivsel og reduserte sosiale helseforskjeller.
- Vi skal skape et samfunn som fremmer helse i hele befolkningen.

Det er særlig lagt vekt på å innlemme arbeidet med rus og psykisk helse som et fullverdig område innen folkehelsearbeidet. Mat og fysisk aktivitet, og arbeidet mot radikaliserings og ekstremistisk vold i et folkehelseperspektiv har vært andre viktige satsningsområder.

Hvor står Råde kommune i forhold til nasjonale føringer?

- Råde kommune har stabil kapasitet på folkehelseområdet. Det er dannet tverrfaglige arbeidsgrupper etter behov.
- Det er etablert en administrativ folkehelsegruppe.
- Internkontrollen fungerer bra.
- Oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer er oppdatert.
- Ruspolitisk handlingsplan er rullert.

Brukere og tjenester:

- Råde IL drifter fortsatt aktiviteten Bows.
- Eldrerådet har innenfor konseptet «Den kulturelle spaserstokken» gjennomført et stort kulturarrangement, samt sommertur og Eldres dag for bygdas hjemmeboende eldre.
- Saltnes barnehage er godkjent som Helsefremmende barnehage etter kriterier vedtatt av Østfold fylkeskommune.
- Klokkergården barnehage har igangsatt arbeidet med å bli godkjent som helsefremmende barnehage. Saltnes barnehage bidrar med kunnskapsoverføring og støtte ved å delta med styrer i arbeidsgruppen for Klokkergården.
- NAV har igangsatt et prosjekt for å redusere barnefattigdom i kommunen. Det er mottatt folkehelsemidler fra Østfold fylkeskommune til prosjektet.
- Det er gjennomført et folkemøte om tematikken radikaliserings og fremmedfrykt med paneldeltagere fra IMDi, politiet og kommuneoverlegen.
- Psykisk helse og livskvalitet inngår fra 2016 i det løpende oversiktsarbeidet.
- Råde kommune deltar i ordningen «Aktiv på dagtid», et lavterskel tilbud om fysisk aktivitet til personer mellom 18 og 67 år, som står helt eller delvis utenfor arbeidslivet. Ordningen administreres gjennom NAV og gjennomføres av Østfold Idrettskrets.

Medarbeidere:

Kommunen har folkehelserådgiver i 100 % stilling.

I tillegg til folkehelse, er stillingen tillagt funksjon som sekretær for eldrerådet.

Etter initiativ fra lederne av utvalgene for levekår og omsorg og Utdanning, mangfold og kultur er det gjennomført et temamøte om barnefattigdom for kommunestyret og fagutvalgenes medlemmer.

Interne prosesser:

Folkehelse er fortsatt et nytt selvstendig fagfelt for kommunen, som det tar tid å innarbeide. Det er også i 2016 brukt tid på å etablere og videreutvikle praksis på området, innhente kunnskap og utvikle samarbeids-arenaer internt og eksternt.

Det er initiert politiske saker. Den vedtatte målsettingen om å ferdigstille en universelt utformet badebrygge på Saltholmen, er overført til virksomhet teknisk, der den er vurdert på nytt og ikke funnet gjennomførbar på de foreliggende premissene.

Oversikt over folkehelsen i Råde Kommune

Folkehelseloven pålegger i § 5 kommunen å ha et skriftlig oversiktsdokument over befolkningen helsetilstand hvert fjerde år til planstrategien. I tillegg skal kommunen ha løpende oversikt over faktorer som hemmer eller fremmer befolkningens helsetilstand. Oversiktsdokument er ferdigstilt og vedtatt i september 2015 Det er revidert før budsjettarbeidet begynte og lagt ut på kommunens hjemmeside.

Folkehelseprofilen 2016

Folkehelseinstituttet gir årlig ut en samlet oversikt over folkehelseutfordringer på kommunenivå. Profilen for 2016 viser at Råde kommune har mange av de samme utfordringene som sammenlignbare kommuner ellers i landet. Det er liten endring fra i tallene for de årene som er målt (2012-2016)

Råde kommune en lavere andel innvandrere. enn både Østfold- og landsgjennomsnittet. Frafall i videregående skole er lavere enn Østfoldsnittet, men høyere enn landsgjennomsnittet. Innen feltet psykisk helse og rus indikerer tallene at den psykiske helsen i Råde er noe bedre enn for Østfoldsnittet og på linje med landsgjennomsnittet.

Som det fremgår av ovenstående bidrar Folkehelseprofilen til å identifisere aktuelle satsningsområder, spesielt når den har utkommet over flere år. At Folkehelse-instituttet gjør endringer i oppsettet fra år til år, gir noen ekstra utfordringer i å se sammenhenger og endringer i de ulike tidsseriene.

Interne tverrfaglige samarbeidsarenaer

Kommunen har en administrativ folkehelsegruppe, der rådmannen, alle virksomhetsledere, kommuneoverlegen og folkehelserådgiver deltar. Gruppas mandat er å fatte strategiske beslutninger for folkehelsearbeidet, velge innsatsområder og fordele ansvar for gjennomføring. I tillegg er dette en arena for kompetanseheving og kunnskapsutveksling om folkehelsearbeidet generelt og i Råde spesielt.

Det har imidlertid vist seg at denne gruppa ikke fungerer hensiktsmessig og det vil bli vurdert annen organisering i 2017.

Folkehelserådgiver deltar i interne tverrfaglige nettverk om enkelttiltak, og virksomhetene folkehelseinformasjon som kan være av interesse for de ulike tjenesteområdene.

Folkehelserådgiver arbeider tett med kommuneoverlegen i folkehelse spørsmål og Virksomhet teknisk i forhold til levekårsspørsmål.

Den interne Trygge Lokalsamfunns- gruppa, bestående av samfunnsplanlegger, kommuneoverlege og folkehelserådgiver er videreført I 2016.

Folkehelserådgiver deltar i prosesser knyttet til alle planområder der folkehelse er relevant.

Som eksempel kan nevnes Kommunedelplan Karlshus og Plan for friluftsliv og fysisk aktivitet.

Skadeforebyggende arbeid

Kommunen er medlem i «Skadeforebyggende forum», et nasjonalt forum der helsedirektoratet og direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap er sentrale aktører. Som vedtatt i kommuneplanen deltar Råde i nettverket Trygge Østfold. Råde kommune har intensjonsavtale med Trygge lokalsamfunn om å arbeide for å sertifisere Råde kommune som et trygt lokalsamfunn etter nasjonale kriterier, basert på WHO's kriterier. Virksomhetene har prosjekter i forhold til skadereduksjon beskrives i virksomhetsplanene.

SLT

SLT er en Samordningsmodell for Lokale, forebyggende Tiltak mot rus og kriminalitet rettet mot barn og unge. SLT sikrer at de ressursene som allerede finnes hos kommunen og politiet, blir mer samkjørt og målrettet. Kommunens SLT-gruppe har deltagere fra alle kommunens virksomheter som arbeider med barn og unge, politiet og Tomb VGS. Gruppen har hatt 1 møte i 2016. Gruppen bør reorganiseres da den blir for stor til å kunne ivareta sine oppgaver.

Det er vedtatt «Handlingsplan for forebygging av radikaliserings og ekstremistisk vold.»

Det er i henhold til handlingsplanen gjennomført en konferanse for alle som arbeider med temaet i Råde kommune.

I forbindelse med skolens planleggingsdag i november ble det gjennomført en workshop for kommunens pedagogiske personell for å forsterke kunnskapen fra seminaret.

Det er gjennomført et folkemøte om tematikken radikaliserings og fremmedfrykt, med paneldeltagere fra IMDi, politiet og kommuneoverlegen.

Utgifter til disse kompetansehevende tiltakene er dekket av tilskuddsmidler fra Inkluderings- og mangfoldsdirektoratet.(IMDi)

Folkehelserådgiver fratradte rollen som SLT-koordinator våren 2016, men har hatt ansvar for gjennomføring av prosjekt mot radikaliserings og ekstremistisk vold.

Eksternt samarbeid:

Partnerskapet Østfoldhelse/Østfold fylkeskommune.

Råde kommune er medlem i partnerskapet Østfoldhelse. Partnere er Østfold Fylkeskommune, kommunene i Østfold, Høgskolen i Østfold, Østfold idrettskrets, Inspira mfl.

Kommunen er aktiv i partnerskapet ved å bidra i høringer, delta i prosjekter initiert av partnerskapet, i koordinatormøter og ulike ressursgrupper.

Av folkehelseprosjekter deltar Råde kommune i:

Trygge lokalsamfunn - sertifisering	Østfoldhelse og Skadeforebyggende Forum
Kompetansehevende tiltak på folkehelse for saksbehandlere	Østfoldhelse
Å motvirke Radikalisering og ekstremistisk vold.	Inkluderings- og mangfoldsdirektoratet. Avsluttet 2016.
Helsefremmende barnehager	Østfoldhelse
Barnefattigdomsprosjektet NAV	midler fra Østfoldhelse

Andre samarbeidspartnere

Kommuner

Råde kommune har et utstrakt samarbeid med andre kommunene i og utenfor Østfold om folkehelse spørsmål. Særlig tett er samarbeidet med kommunene i Mosse-regionen og nedre Glomma-regionen.

Skadeforebyggende forum

Skadeforebyggende forum (Skafor) er et nasjonalt kontakt-, samarbeids- og formidlingsforum. Skadeforebyggende forum jobber for et tryggere samfunn. Her har vi deltatt i møter, seminarer og konferanser for kompetanseheving og nettverksbygging.

Folkehelseforeningen

Norsk forening for folkehelse (Folkehelseforeningen) arbeider tverrfaglig for å øke forståelsen og interessen for forskning, undervisning, formidling, politikkutforming, forvaltning og praksis innen folkehelsearbeid. Fokus settes på en helhetlig tilnærming til forhold som levekår, miljø, livsstil og helse. Folkehelseforeningen er medlem i European Public Health Association (EUPHA) og World Federation of Public Health Associations (WFPHA) som jobber utfra samme målsetting.

Vi har deltatt i møter, seminarer og konferanser for kompetanseheving og nettverksbygging.

Trygg Trafikk

Trygg Trafikk er en medlemsorganisasjon for frivillig trafikksikkerhetsarbeid og et bindeledd mellom frivillige aktører og myndigheter. Vi samarbeidet blant annet om trafikksikkerhetsopplæring, kunnskapsoverføring og statistikk.

Råde IL

Seniorgruppa i Råde IL har ansvaret for en BOWLS- gruppe. Den har 10-15 deltagere som treffes ukentlig. Deltagerne er av begge kjønn og over 60 år.

Eldrebølgen

Kommunen samarbeider med Eldrebølgen ved at de står for utkjøring av varm middag til eldre, og transport til og fra dagsenter for eldre. På denne måten bidrar de til en bedre livskvalitet for mange av bygdas eldre ved at den enkelte mottar mat som gir til god ernæring og samtidig en sosial kontakt for mottakerne. Kjøring til og fra kommunens aktivitetssenter gir brukerne en mulighet for å delta på en sosial arena og å en mer meningsfylt hverdag.

Virksomhet Råde ungdomsskole og kulturskole

1. Rapport på kommunestyrets budsjettvedtak for 2016:

Brukere og tjenester

Skoleresultater

Avgangskarakterer og nasjonale prøver

ÅR	Norsk-eksamen		Matematikk -eksamen	Engelsk-eksamen	Nasjonal prøve norsk		Nasjonal prøve mat.		Nasjonal prøve eng.
	BM	SM			8.	9.	8.	9.	
2016	3,3	3,4	3,5	3,4	48	54	53	53	51
2015	3,7	3,4	3,1	3,7	49	54	49	54	49
2014	3,5		2,8	3,7	2,9	3,6	3,1	3,6	3,0
2013	2,9	3,0	3,3	3,5	3,2	3,4	3,4	3,5	2,9
2012	3,4	3,1	2,9	3,9	3,1	3,5	3,3	3,3	3,0

BM=Bokmål SM=Sidemål

I år foreligger det en ny skolemåling fra SSB.

Målingen plasserer Råde ungdomsskole helt på topp i fylket med hensyn til elevenes læringsutbytte. Denne målingen er justert for foresattes utdanning, inntekt mm. Faktorer som vi vet har stor innflytelse på elevenes læring.

Nasjonale prøver har ny skala. 50 er landsgjennomsnitt.

Eksamenskarakterene i norsk, engelsk og matematikk. Som det kan leses ut fra tabellen varierer resultatene veldig fra år til år. Dette skyldes et relativt tallmessig lite sammenligningsgrunnlag. Det er vanskelig å påberope seg fremgang eller tilbakegang i fagene. Det ser ut som vi har forbedring i matematikk i år. Tilfeldigheter om hvem som blir trukket ut til eksamen i de respektive fag vil i stor grad påvirke utfallet. Standpunkt-karakternivået er viktig da dette er hovedgrunnlaget for konkurransen om plasser i videregående opplæring. Karakterene sier videre noe om kunnskapsnivået og forutsetningene elevene har for å klare seg i videregående opplæring. Det er godt samsvar mellom standpunkt-karakterer og eksamenskarakterer ved Råde ungdomsskole. Nasjonale prøver er like under landsgjennomsnittet, men betydelig over i regning på 8. trinn. Resultatene på 9. trinn er over landsgjennomsnittet med spesielt god fremgang i lesing. Dette skyldes sannsynligvis intensivkurs i lesing for alle «dårlige» lesere.

Opplæringsmiljø

Utfra elevundersøkelsen 2014 skårer elevene godt på trivsel og motivasjon, men det fremkommer at det er noe mobbing. I 2015 er trenden med god trivsel og motivasjon videreført og mobbingen er lavere. Det arbeides hardt med læringsmiljø, anti-mobbearbeid og klasseledelse. De endelige resultatene for 2015 viser at mobbing ble ytterligere redusert. Resultatet for 2016 ser enda bedre ut.

Vi har i løpet av 2016 avslutt prosjektet i regi av «Læringsmiljøsentret», men videreføre arbeidet. Vil har gått inn i et nytt prosjekt i regi av «Udir», «Ungdomstrinn i utvikling». Satsningsområdene her er klasseledelse og leseopplæring.

Økonomi

Netto driftsresultat for Råde ungdomsskole og kulturskole 2015 ble et underskudd på totalt kr 173 000,- dette skyldes i all hovedsak følgende forhold:

Driftsinntekter

Brukerbetalinger:

Avvik: mindreinntekt på kr 99 635,- Skyldes i hovedsak at det ikke kunne kreves full betaling fra foresatte pga. tilbud som frafalt pga. sykemelding.

Andre salgs og leieinntekter:

Avvik: mindreinntekt kr 53 997,- Må ses i sammenheng med kjøp av varer og tjenester (kantineinntekter med merforbruk på mat). Gratis skoleball gjør inntekten noe mindre.

Overføringer med krav til motytelse:

Avvik: Merinntekt kr 1 154 059,-. Høyere sykkelønsrefusjoner, foreldrepenger og salg av tjenester til andre kommuner gir større inntekt. Refusjon fra andre private må ses i sammenheng med *Lønnskostnader* (Utleid personell Utdanningsforbundet) og *Kjøp av varer og tj. som inngår i tj.produksjon* (skidag).

Driftsutgifter

Lønnsutgifter:

Avvik: Merforbruk kr 618 442,-. Må ses i sammenheng med sykepenger, foreldrepenger og salg av tjenester. Vikarer for lærere i permisjon og ekstra lærere for elever fra andre kommuner som det kreves refusjon for (ses i sammenheng med *Overføringer med krav til motytelse*). Forhøyet utgift til miljøarbeidere for leksehjelp til flyktninger. Ses i sammenheng med posten fordelte utgifter. Overføring til «Kirkelig fellelsråd» kr. 190 000,- (kulturskoletilbud) er budsjettert under *Overføringer*.

Sosiale utgifter:

Avvik: Merforbruk kr 62 135,-. Henger sammen med lønnsutgifter.

Kjøp av varer og tjenester som inngår i tjenesteproduksjon:

Avvik: Merforbruk kr 847 008,-. Her ligger kantinekostnader, må ses i sammenheng med andre salgs og leieinntekter. I tallet ligger også frikjøp av «leasingmaskiner» (kr 100 000,-), skidag (kr 60 000,- må ses i sammenheng med *Overføringer med krav til motytelse*), kjøp av lærer pc'er (kr 100 000,-) og tur med personalet (kr 150 000,-). Personaltur ses i sammenheng med reduserte vikarutgifter. Lærerne jobbet gratis for å finansiere turen.

Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon:

Avvik: Mindreforbruk kr 58 370,-. Skyldes i hovedsak lavere betaling til videregående skoler for elevutplassering.

Overføringer:

Avvik: Mindreforbruk kr 186 458,- Interne overføringer forbundet med utlån av arbeidstakere stoppet noe tidligere enn antatt.

Medarbeidere

Opplæringsplaner:

Alle ansatte kurses i klasseledelse og anti-mobbearbeid. Alle lærerne kurses i lesestrategier.

Medarbeidersamtaler:

Det er i 2016 gjennomført en arbeidstidsavtale-samtale med alle lærerne. Tettere oppfølging av nytilsatte (to samtaler med hver). Spørreskjema i forhold til ønsker for fremtidige arbeidsoppgaver. Medarbeidersamtaler er gjennomført med nesten alle ansatte i 2016 og videreføres med resterende ansatte i 2017 før ny runde påbegynnes.

Sykefravær:

Totalt 6,3 %. 1,4 % egenmeldt og 4,9 % sykemeldinger.

2. Oppnådde resultater i virksomheten. Samlet vurdering

Det økonomiske kontroll. Vi har påbegynt fortetning av dataparken. Neste skoleår vil det være «full dekning» 1 pc til hver elev. Oppnådde læringsmål er på et godt nivå, men vi ønsker å være enda bedre. Eksamenskarakterer, standpunkt og «Nasjonale prøver» er i øvre sjikt i Østfold og litt over nasjonalt snitt.

3. Spesielle hendelser i virksomheten i 2016

Firmaet «Oppad» som leverte et SAS til kommunen gikk konkurs. Dette førte til store problemer i siste halvår av 2016 og er enda ikke over. Vi trenger en ny leverandør av dette.

4. Nye oppgaver/utfordringer i 2016 som ikke var planlagt i budsjettvedtaket.

Tilflytting av elever med spesielle behov skaper større inntekter og utgifter.

5. Avvik fra planlagt resultat.

Ingen spesielle avvik. Ut over det som er omtalt i denne årsberetningen.

Virksomhet oppvekst Karlshus

1. Rapport på kommunestyrets budsjettvedtak for 2016

Virksomheten har arbeidet for å følge opp de mål og prioriteringer gjennom året som var satt i handlingsplanen for 2016.

Karlshus skole har prioritert følgende satsingsområder innenfor sitt pedagogiske utviklingsarbeid: tidlig innsats, regelverk i praksis, vurdering for læring, klasseledelse, relasjonskompetanse i personalet og godt læringsmiljø.

Skolen har vært med i et læringsmiljøprosjekt initiert av Utdanningsdirektoratet. Prosjektet har hatt en varighet på 2 ½ år og ble avsluttet i slutten av 2016. Prosjektet har vært en kombinasjon av kurs, veiledning og utprøving av metodikk. Det overordnede målet med prosjektet har vært å gi økt kompetanse knyttet til forebygging, avdekking og oppfølging av mobbing. Selv om prosjektperioden er avsluttet, ønsker skolen å videreføre arbeidet som ble igangsatt i perioden. Dette innebærer blant annet fokus på klasseledelse. Alle ansatte har lest forskningsbasert kunnskap om emnet. Etter dette har vi meislet ut felles kjøreregler for hvordan vi klasseledelse skal utføres i praksis. Erfaring viser at elevene har det best med voksne som opptrer forutsigbart og likt.

Videre har skolen jobbet med relasjonskompetanse. Målsettingen med dette arbeidet er at ansatte skal forstå elevene bedre. Gjennom dette vil man komme i tettere dialog om læring og trivsel som vil munne ut i bedre læringsresultater. Arbeidet ble påbegynt i november 2016, og skal videreføres i 2017.

Skolens administrasjon har deltatt i et interkommunalt nettverk som heter «Regelverk i praksis». Målsettingen med dette nettverket har vært å gi deltagerne bedre kompetanse om styringsdokumentene og samt hvordan de skal forstås og etterleves. Ved Karlshus skole er vi opptatt av at alle ansatte skal ha grunnleggende kunnskap om dette emnet, og på den bakgrunn har alle ansatte fått ukentlige brev om emner som taushetsplikt, meldeplikt til barnevern og opplæringsloven.

Skolen er med i et fireåring forskningsprosjekt som heter «Two teachers». Prosjektets formål er å finne ut hvilken betydning to lærere i alle norsktimer har å bety for leseopplæringen. Skolen får tilført midler fra lesesenteret i Stavanger slik at dette er gjennomførbart. Videre er det tett oppfølging av two teachers klassen samt en referanseklasse. I prosjektet ligger det også føringer for at hele skolens personale skal kurses i de nyeste metodikken som er utarbeidet. Alle ansatte blir skolert i metodikken «språkløyper». Prosjektet ble påbegynt i 2016, og vil bli videreført i 2017. Erfaringene skolen gjør på dette området får ringvirkninger for hva og hvordan vi driver tidlig innsats for elever fra 1.-4.trinn.

Lesefres er en metodikk som er utarbeidet på Karlshus skole. Målsettingen med dette er å fange opp elever som er i randsonen for å komme under kritisk grense hva angår lesing. Disse elevene får tilbud om et intensivt lesekurs på 30 timer. Det legges opp til et nært samarbeid med foreldre/foresatte for å sikre best mulig resultat. Erfaringene er gode, og metodikken videreføres i 2017.

For å legge til rette for positiv adferd og redusert mobbing ved skolen, har Karlshus blitt med på et prosjekt som heter trivselsledere. Elever nomineres til å være trivselsleder. De som blir plukket ut, sendes på kurs hvor de lærer forskjellige leker. Når de kommer tilbake til skolen

tar de ansvar for å aktiviteter i skolegården. Erfaringene fra 2016 er gode. Prosjektet videreføres i 2017.

Andre utviklingsprosjekter som kan nevnes er utprøving av nettbrett (iPad) i undervisningen. Erfaringene er gode, og skolen ser for seg en økt bruk kombinert med innkjøp av flere nettbrett i årene som kommer.

Skolen har også gått i gang med et nytt dataprogram som heter Skooler. Innkjøringsfasen har vært noe problematisk, men vi ser for oss at barnesykdommene er borte i løpet av våren 2017. Skooler innebærer blant annet muligheten til å registrere elevfravær elektronisk.

Skolen har jobbet fortløpende med å oppdatere, kommunisere og etablere nye beredskapsplaner. Dette som er viktig forarbeid til den byggeperioden som skolen skal gjennom i 2017.

I Klokkergården har barnehage man arbeidet videre med det målrettede arbeid med språk, tekst, kommunikasjon, antall og form. Det er satt stort fokus på voksenrollen, og betydningen av gode voksne for å gi et kvalitativt godt tilbud til barna. Barnehagen har gjennomført ART-grupper for de eldste barna det siste året i barnehagen. Skolen og barnehagen har utvidet samarbeidet om skolestartere og har fokusert på opplegget «gi rom for lesing». Barnehagen er utvidet med en avdeling fra august 2016. Imidlertid har byggeperioden tatt lenge tid enn planlagt. Følgene av dette har det vært at denne avdelingen har måttet benytte lokaler på Karlshus skole i 2016. Løsningen har ikke vært optimal, men tilbudet har vært tilfredsstillende.

Karlshus SFO har videreført sitt arbeid med kreativitet gjennom forskjellige aktiviteter. Konstruksjonslek, spill og formingsaktiviteter har stått i fokus. Høsten 2016 startet et vellykket pilotprosjekt i samarbeid med Råde IL. Dette innebærer at barna har hatt mulighet til å gå på fotballtrening i SFO-tiden.

Våren 2016 ble det lagt planer for blant annet egen lego-klubb og sløydegruppe i SFO. Dette har blitt satt på vent som følge av mangel på plass. Klokkergården barnehage har disponert lokalet som var tiltenkt blant annet denne aktiviteten.

Antall barn som benytter Karlshus SFO er fortsatt stigende. Dette som en logisk konsekvens av at antall elever ved skolen stiger hvert år. I perioder har mer enn 130 barn benyttet SFO. Dette er en ønsket utvikling da SFO fremmer vennskap og aktivitet på tvers av klasser og trinn. Imidlertid gir det utfordringer i forhold til rom. Det er en kjensgjerning at skolen har kapasitetsproblemer hva angår areal, og dette merkes også på SFO. Løsningen har vært å ta i bruk mat og helserommet til SFO på ettermiddagene. For å sikre god hygiene og tilfredsstillende effektivitet, har virksomheten måttet innrede ytterligere et eget kjøkken slik at det skal være mulig å servere mat til så mange barn på en gang. Det har også vært behov for å kjøpe inn nye garderobeløsninger i gangene som følge av økt antall elever.

SFO har fått ny leder i løpet av 2016. Den nytilsatte er utdannet barnehagelærer, og har for øvrig lang fartstid som styrer i barnehager.

Barnehagen har hatt alle plassene besatt gjennom kalenderåret. SFO har hatt en økning sammenlignet med 2015. Oppvekstområde Karlshus har lagt stor vekt på å tilpasse vårt tilbud til brukernes behov og ønsker.

Skoleresultater:

Nasjonale prøver i fagene regning, lesing og engelsk ble gjennomført høsten 2016. Skalaen er inndelt slik at 50 er definert som gjennomsnittlig på landsbasis. Videre deles resultatene inn i mestringsnivåer – 1 er lav måloppnåelse i faget, 2 er tilfredsstillende/aldersadekvat og 3 er over snittet. De gjennomsnittlige resultatene for 2016 er styrket i forhold til 2015.

Engelsk. Snitt 47%

Indikatorer og nøkkeltall	Mestringsnivå 1	Mestringsnivå 2	Mestringsnivå 3
2016 - 2017	38,90 %	46,3	14,8

Regning. Snitt 48%

Indikatorer og nøkkeltall	Mestringsnivå 1	Mestringsnivå 2	Mestringsnivå 3
2016 – 2017	30,90 %	56,4	12,7

Lesing. Snitt ikke tilgjengelig.

Indikatorer og nøkkeltall	Mestringsnivå 1	Mestringsnivå 2	Mestringsnivå 3
2016 – 2017	30,90 %	56,4	12,7

Resultater fra elevundersøkelsen.

Skolen har jobbet målrettet med å forbedre læringsmiljøet ved skolen. Resultatene arbeidet kommer fram i elevundersøkelsen for 2016. Vi ser mange positive tall på svært mange av indikatorene. Skaleringen er fra 1 – 5 – hvor 5 er høyest.

I vår rapport velger vi å ta med de sentrale måleindikatorerne:

Trives du på skolen	4,2 poeng
Mine lærere synes det er greit at vi gjør feil fordi vi kan lære av det	4,5 poeng
Hører skolen på elevenes forslag?	3,6 poeng
Vet du hvilke regler som gjelder for at dere skal ha det trivelig på skolen?	4,6 poeng
Er du blitt mobbet på skolen de siste månedene?	1,4 poeng

Elevmedvirkning og brukervedvirkning blir for øvrig ivaretatt gjennom utvalg og rådsorgan som elevråd, FAU, SU og SMU.

Økonomi.

Regnskapet for 2016 for virksomhet Karlshus viser et merforbruk i forhold til budsjett på kr 1 230 153,-

Virksomheten har hatt store utfordringer i forhold til målsettingen om å gå i balanse ved budsjettårets slutt. Det er flere forhold som har medvirket til dette.

- Enkeltelev med behov for tilsyn 1 : 1 i den tiden han er på skole og SFO. Som følge av dette har skolen måttet bemanne opp i forhold til dette, utenom ordinært driftsbudsjett.
- Nyankomne flyktninger fra Syria: Skolen har mottatt alle elever i skolepliktig alder – i alt 7 stk. For å legge til rette for et minimum av tilpasning har skolen måttet ansette to-språklig lærer som har bidratt til at elevene har kunnet tilegne seg faglige ferdigheter samt kunnskap om det å på en norsk skole.

- Som følge av økt antall barn har skolen vært nødt til å investere i nytt kjøkken for å sikre god hygiene og effektiv servering av mat for elevene i SFO.
- De tre siste årene har elevtallet ved Karlshus skole økt fra 310 til 362 elever. Dette har gitt skolen utfordringer hva angår alt fra garderobeplasser, skohyller, bokhyller, pulter, stoler og læremidler. Det har vært nødvendig å supplere skolens beholdning av dette for å holde tritt elevtallsutviklingen.
- Skolen har utsatt investering i nytt læreverk i KRLE i flere år. Som følge av dette, var læreverket utslitt og utdatert. Nytt læreverk ble kjøpt inn i 2016.
- Som følge av at Klokkergården har benyttet noe av skolens lokaler, har det vært nødvendig med investeringer knyttet til dette samt lokaler som skal huse skolens mottaksklasse.
- Som følge av økt antall barn har det vært behov for å investere i nye skohyller for å sikre bygget dersom det skulle oppstå brann.
- Videre har det generert betydelige merforbruk knyttet til elever og klasser som skolen har styrket med ekstra bemanning for å legge til rette for forsvarlig drift.

Skolen har spart penger ved å drifte skolen uten sosiallærer i perioden 15.01.16 – 01.08.16 (sosiallærer fungerte som undervisningsinspektør.)

Driftsinntekter.

Brukerbetaling:

Avvik: Merinntekt på kr 1 202 986,-. Skyldes i all hovedsak fulle plasser og max utnyttelse hele året i barnehagen og SFO. Det er også solgt dagplasser for å imøtekomme behovet og ønsker fra enkelte familier og brukere. Tallet må for øvrig ses opp i mot merforbruk på lønn.

Andre salgs og leieinntekter.

Avvik: Merinntekt på kr 10 170,- Merinntekt må ses opp i mot «kjøp av varer og tjenester som inngår i tjenesteproduksjonen».

Overføringer med krav til motytelse.

Avvik: Merinntekt på kr 1 695 847,- Merinntekten skyldes mer refusjon enn forutsatt i budsjettet og et høyere sykefravær enn anslått. Merinntekten må ses opp i mot «lønnsutgifter» som har et merforbruk. Merinntekt momskompensasjon må ses opp i mot «overføringer».

Driftsutgifter.

Lønnsutgifter:

Avvik: Merforbruk på kr 1 896 748,- Dette skyldes i hovedsak bruk av «vikar med sykerefusjon» og må ses opp i mot merinntekten på sykelønnsrefusjoner. Videre har skolen satt inn ekstra personale for å følge opp enkeltelever med spesielle behov.

Sosiale utgifter

Avvik. Merforbruk på kr 286 773,-. Må ses i sammenheng med sykefravær og lønn.

Kjøp av varer og tjenester som inngår i tjenesteproduksjon.

Avvik. Merforbruk på kr 1 671 471,- Merforbruket skyldes i all hovedsak kjøp av inventar og utstyr (faktorene er listet opp i innledningen)

Kjøp av tjenester som erstatter tjenesteproduksjonen.

Avvik. Merforbruk på kr 8109,- Anses å være i balanse.

Overføringer.

Avvik. Merforbruk på kr 277 601,- Merforbruket skyldes momskompensasjon og må ses opp i «overføringer med krav til motytelse» hvor momskompensasjonen er ført.

Medarbeidere.

Virksomheten arbeider kontinuerlig for et godt arbeidsmiljø og et høyt nærvær. Gjennom 2016 har vi hatt en stabil personalgruppe med få utskiftninger. Personalet har lang fartstid og har stor grad av stolthet for arbeidet de utfører. Virksomheten arbeider kontinuerlig for å styrke nærværsfaktorene og friskvernet.

Interne prosesser/ tilsyn.

Ordinært branntilsyn og Tilsyn og etterkontroll av utelekeplass i barnehagen og skole/SFO.

2. Oppnådde resultater i virksomheten

- Kompetanseheving i matematikk (30 stp) for barnetrinnet
- En ansatt som har fullført masterstudie i spes.ped.
- To ansatte har gjennomført Kor Arti-kurs
- En ansatt som tar master-utdanning i spes.ped.

3. Spesielle hendelser i virksomheten i 2016

- SFO og barnehagen har hatt fullt belegg gjennom hele året, og størrelser på plasser er justert opp og ned i tråd med brukernes behov og ønsker.
- Plassmangel på skolen kombinert med økt antall elever og forsinket byggeprosess på Klokkergården har gitt skolen store utfordringer hva angår organisering av undervisning. Skolens datarom og mediatek er blitt omdisponert til klasserom som følge av økt antall klasser. For 2017 må også biblioteket omdisponeres til samme formål.
- Virksomheten har hatt ungdommer og voksne utplassert fra NAV og videregående skole for språkopplæring og arbeidserfaring. Vi ser på dette som et samfunnsansvar og vi opplever at dette er til felles glede og nytte i de fleste tilfeller.
- 2016 har vært betydelig mer krevende enn tidligere år. Uttrykket voksesmerter kan være dekkende – skolen har hatt en krevende oppgave som følge av den store pågangen av elever. I tillegg til dette ser vi at det er mange barn og unge som trenger ekstra hjelp, støtte og omsorg.

4. Nye oppgaver/utfordringer i 2016 som ikke var planlagt i budsjettvedtaket.

- Utfordrende dager i barnehage, SFO og skole. Det jobbes aktivt med håndtering av adferdsvansker. Skolen har fokus på tverrfaglig samarbeid og tidlig intervensjon.
- Velkomstklassen for barn med norsk som 2.språk har livets rett i 2016 og i årene som kommer. Karlshus skole har ansvar for opplæringer av flesteparten av elever som kommer til Råde fra andre land.
- Bygningsmassen i Klokkergården har fortsatt et betydelig behov for rehabilitering
- Den eldste delen av skolen har et betydelig behov for rehabilitering
- SFO lider under plassmangel som følge av at mange elever benytter tilbudet.
- Skolegården bør utstyres med langt flere aktivitetsskapende apparater som fremmer trivsel og motvirker mobbing

5. Avvik fra planlagt resultat.

- Ingen spesielle avvik. Ut over det som er omtalt i denne årsberetningen.

Virksomhet oppvekstområde Saltnes

1. Rapport på kommunestyrets budsjettvedtak for 2016

Brukere og tjenester

Virksomheten har arbeidet for å følge opp de mål og prioriteringer gjennom året som var satt i handlingsplanen for 2016. Kvalitet i Rådeskolen med fokus på tidlig innsats, lesing i alle fag, klasseledelse og et bedre læringsmiljø har vært klare satsningsområder.

Læringsmiljø

Vi har sammen med de andre Rådeskolene deltatt i U-dirs læringsmiljøprosjekt. Dette prosjektet ble avsluttet i november. Gjennom dette året har vi fortsatt å ha fokus på god klasseledelse og gode relasjoner. Vi har kjøpt inn et hefte til hele personalet og satt av tid til å lese det og prøve ut konkrete tips - hvordan skape mer samhold og tilhørighet for elevene, hvordan jobbe med elevenes konsentrasjonsevne og hvordan hjelpe elevene til å gjøre hverandre gode. Vi har fått god veiledning, vi har hatt planleggingsdag og som mellomarbeid har vi bl.a. oppdatert mobbeplanen. Vi opplever at gjennom god klasseledelse og bevisst jobbing med å bygge gode relasjoner, kan vi forbygge, avdekke og hindre mobbing. Vi har hatt få mobbesaker på skolen dette året.

Trivselsprogram

Spetalen skole er sammen med Karlshus skole startet opp med trivselsprogram for elevene. Målet med programmet er å fremme økt og mer variert lek og aktivitet i pausene, legge til rette for at elevene skal bygge gode vennsksapsrelasjoner, redusere konflikter blant elever og fremme verdier som inkludering, vennlighet og respekt. Vi startet opp med trivselsledere fra 5. – 7. trinn, men vi har nå utvidet med elever fra 4. trinn. Hver klasse har valgt to elever til å være trivselsledere. Disse 14 elevene har deltatt på kurs, hvor de lærer å lede leker og aktiviteter. Trivselslederne har som oppgave at alle følger reglene i leken og de er greie mot hverandre. Vi ser at fokus på organisert lek og aktivitet med og for elever, har en positiv effekt på trivselen og samholdet på skolen.

Two-teachers

Spetalen skole er sammen med Karlshus skole tatt ut til å delta i et nytt forskningsprosjekt som skal undersøke effekten av flere lærere i klasserommet. Det er elevene våre på 1. trinn som deltar. En av klassene har fått en ekstra lærer som er med i timer som er knyttet til lese- og skriveopplæringen. Prosjektet vil følge elevene i 4 år. Vi håper undersøkelsen vil gi svar på viktige spørsmål knyttet til effekten av økt lærertetthet. Vi ser allerede at alle elevene på hele 1. trinn har knekt lesekode, det er veldig gledelig. Lærerne på 1. trinn får kursing i hvordan de kan legge opp lese- og skriveopplæringen, men hele personalet har også fokus på lesing. Vi prøver ut og følger «Språkløyper» som skal gi et løft for språk, lesing og skriving. Dette er et nettsted som er utarbeidet av Lesesenteret ved Universitet i Stavanger. Språkløypene er et godt supplement til leseplanen som er utarbeidet for Rådeskolen.

Målinger i skolen

Nasjonale prøver i fagene regning, lesing og engelsk ble gjennomført høsten 2016. Resultatene deles inn i mestringsnivåer – 1 er lav måloppnåelse i faget, 2 er tilfredsstillende/aldersadekvat og 3 er over gjennomsnittet.

Engelsk:

Indikatorer og nøkkeltall	Mestringsnivå 1	Mestringsnivå 2	Mestringsnivå 3
2016-2017	31,3	41	27,6
2015-2016	25,7	45,7	28,6

Her har vi hatt en klar forbedring på nivå 3, her ligger vi også over landsgjennomsnittet.

Matematikk:

Indikatorer og nøkkeltall	Mestringsnivå 1	Mestringsnivå 2	Mestringsnivå 3
2016-2017	15,6	56,3	28,1
2015-2016	14,3	74,3	11,4

Her har vi mange på mestringsnivå 2 over landsgjennomsnittet, men for mange på mestringsnivå 1 og for få på mestringsnivå 3.

Lesing (norsk):

Indikatorer og nøkkeltall	Mestringsnivå 1	Mestringsnivå 2	Mestringsnivå 3
2016-2017	10,3	69	20,7
2015-2016	22,9	45,7	31,4

Her har vi fin reduksjon av elever på mestringsnivå 1, men vi er ikke fornøyd med antall elever på mestringsnivå 3.

Saltnes barnehage

I hele 2016 har vi hatt fulle barnegrupper. Ved oppstart 1.8. 2016 var alle plasser besatt.

Barnehagen ble godkjent /sertifisert som «Helsefremmende barnehage» våren 2016.

Dette medfører enda bedre fokus på kost og ernæring, fysisk aktivitet og psykisk helse (vennskap, trivsel og mobbing).

Barnehagen har godt kvalifisert personale med 5 pedagoger. 3 av husets assistenter går på videreutdanning og vil etter hvert ta fagbrevet som barne- og ungdomsarbeidere.

Barnehagen hadde en vakanse fra 1.5. til 1.10.16 på en barnehagelærer m/ansvar for barn med spesielle behov. Dette ga et overskudd ved utgangen av 2016.

Vedlikehold:

Vi ønsket å overføre midlene til vedlikeholdsoppgaver, men dette var ikke mulig.

Barnehagen sørget selv for at belegget i garderoben (som har vært slitt i 20 år) ble byttet like før jul . Personalet malte alle vegger på Smørblomsten på personalmøtet i april, slik at avdelingen fikk ett renere og «freshere» uttrykk. Det ble ikke utført noen store vedlikeholdsoppgaver i 2016, det meste er satt på vent.

Barn fra Karlshus:

Også i 2016 har vi hatt barn som bor i Karlshus (opprinnelig fra Syria og Somalia) som hver dag er blitt kjørt i taxi til barnehagen. Dette fordi de private barnehagene selv bestemmer hvilke barn de vil ta inn. Denne skyssen er en betydelig utgift for kommunen, og det bør bestrebes at disse barna bør få gå i barnehage i det miljøet de er bosatt.

SFO

Vi jobber mye med sosial kompetanse og ønsker at barna kan vise empati, samarbeide, vise selvheldelse og selvkontroll. Vi har som mål at barna skal inkludere hverandre og leke sammen, bruke fantasien og ha glede av hverandre.

På sfo kan barna velge forskjellige aktiviteter. Vi bruker skogen hver dag for å gi elevene gode opplevelse ute i naturen. Det er fine uteområder rundt Spetalen skole. Vi bruker også fotballbanen og ballbingen til forskjellige aktiviteter.

På sfo-basen har vi aktiviteter som natursti, rebusløp, slåball, tauaktiviteter, eventyrstund, fotballskole, innebandyskole, sang, dansegruppe og frilek.

Økonomi

Netto driftsresultat ble et mindreforbruk på totalt kr. 103 749,-, skyldes i hovedsak at refusjoner for ansatte i langtidsfravær har i 2016 vært større enn utgifter til vikarer.

Driftsinntekter

Brukerbetaling:

Avvik: Merinntekt kr. 8 021,-, anses å være i balanse.

Andre salgs- og leie inntekter:

Avvik: Mindreinntekt kr. 33 385,- Vi hadde ikke mulighet for utleie høsten 2016 pga. skolen ble revet. Øvrige mindreinntekter har sin grunn i noe endringer i innbetaling matpenger ansatte og noe feilføring.

Overføringer med krav til motytelse:

Avvik: Merinntekt kr. 963 014,- Skyldes i all hovedsakelig følgende forhold: Økte overføringer fra utdanningsdirektoratet, i forbindelse med kompetanseheving av lærere og tidlig innsats. Videre er det betydelig større sykkelønnsrefusjon enn budsjettet. Det er også høyere momskompensasjon enn budsjettet (må ses mot *Overføringer*)

De samlede overføringene må sees opp imot tilsvarende økning i lønnsutgifter til vikar for ansatte i utdanningspermisjon, foreldrepermisjon og langtidssykemelding. Her ligger også tilskudd for gjesteelever (fra andre kommuner) og refusjon for praksisskolearbeid, (øvingsskole for lærerstudenter) og tidlig innsats.

Driftsutgifter

Lønnsutgifter:

Avvik: Merforbruk kr. 149 205,-. Skyldes i all hovedsak vikarer, må sees i sammenheng med økede refusjoner. Se kommentar «overføringer med krav til motytelse».

Sosiale utgifter:

Avvik: Mindreforbruk kr. 58 923,-. Dette skyldes i hovedsak et mindreforbruk på pensjon.

Kjøp av varer og tjenester som inngår i tjenesteproduksjon:

Avvik: Merforbruk kr. 572 345,-. Dette skyldes først og fremst innkjøp av 25 I-padder til elever, økte utgifter til lisenser, leasing av pc'er og innkjøp av nytt telefonsystem til hele skolen og sfo pga. flytting. Innkjøp av nytt norskverk til småtrinnet i forbindelse med leseplanen. Innkjøp av en del engangsbøker for å styrke begynneropplæringen. Det er også kjøp av tjenester til morsmålsassistent. Videre har det vært ekstra utgifter denne høsten til transport til Rådehallen pga. kroppsøving.

Kjøp av varer og tjenester som erstatter tjenesteproduksjon:

Avvik: Merforbruk på 83,-. I balanse.

Overføringer:

Avvik: Merforbruk kr. 139 790,- Må sees opp imot tilsvarende merinntekter momskompensasjon under *overføringer med krav til motytelse*.

Medarbeidere

Nærvær

Det er en del korttidsfravær i virksomheten. Høsten 2016 har vi også hatt en del langtidsfravær. Vi legger stor vekt på å gjennomføre god tilrettelegging. En forholdsvis stor andel av de ansatte i virksomheten arbeider i deltidsstillinger etter egne ønsker og behov. Tildelte nærværsmidler har dette året vært brukt til forskjellige trivselsfremmende tiltak for de tre avdelingene, hver avdeling har vært på restaurant, spist og kost seg sammen. Lærerpersonalet har vært på kino i forbindelse med Roald Dahl's jubileum. Medarbeidersamtaler med alle ansatte i virksomheten ble holdt våren 2016.

Kompetanseutvikling

Statens satsning på kompetanseheving for lærere:

En lærer ved skolen avsluttet denne våren en videreutdanning med 30 studiepoeng innenfor matematikk. En annen lærer avsluttet sin videreutdanning i pedagogisk veiledning - 30 studiepoeng. I høst startet en lærer på videreutdanning innenfor matematikk med 30 studiepoeng.

Ansatte i barnehage og skole har deltatt på kurs i spesialpedagogiske emner i forhold til behov hos enkeltelever/grupper av elever, IKT-kurs, på fagkurs i sentrale temaer i skole og barnehage, på kurs og møter innenfor HMS og fagforeningsarbeid.

Det er vanskelig å få tak i vikarer med godkjent lærerkompetanse, og i 2016 har skolen i perioder benyttet vikarer uten godkjent utdanning.

Interne prosesser

Dette året er det i virksomheten gjennomført branntilsyn. Tilsynsrapporten blir fulgt opp lokalt i egen virksomhet.

Det har vært jevnlig møter i virksomhetens HMS-gruppe gjennom hele året.

2. Oppnådde resultater i virksomheten

Dette framkommer under punkt 1 og 3, 4 og 5.

3. Spesielle hendelser i virksomheten i 2016

- Våren ble preget av rydding, kasting og nedpakking av utstyr fra den gamle skolen. I juni flyttet elevene og de ansatte over i midlertidige lokaler. Vi gjennomfører undervisning i 4 forskjellige hus. Vi har ingen spesialrom, musikkundervisning foregår i sfo sitt lokale. All gymundervisning foregår ute. Hver fredag drar et trinn opp til Rådehallen for å ha undervisning der.
- Elevtallet ved skolen har sunket litt, vi har nå ca. 235 elever. 36 nye førsteklassinger startet i august. Det har vært noe tilflytting og utflytting på ulike trinn.
- Vi har fått to beredskapshjem for barnevernet i Saltnes, det betyr at det flytter elever til og fra skolen vår oftere enn tidligere.
- Spetalen skole er praksisskole for grunnskolelærerstudenter, vi har hatt 4 flinke studenter i to perioder.
- En planleggingsdag for de ansatte i Fredrikstad: Hvordan være en god leselærer. I Sarpsb

org: Vold i nære relasjoner og radikalisering, i Karlshus holdt læringsmiljøsenderet kurs om hvordan forebygge mobbing, jobbing med klasse miljø og skape gode relasjoner.

- Elevrådet malte og plasserte ut en vennskapsbenk slik at elever som ikke har noen å leke med, kan sette seg der for å bli tatt med i leken.
- Oppstart av trivsel lederprogrammet.

4. Nye oppgaver/utfordringer i 2016 som ikke var planlagt i budsjettvedtaket.

- Helsesøster har vært sykemeldt store deler av høsten. Da økte vi sosiallæreren stilling med 40 %, fordi det er mange barn som trenger jevnlig samtaler og oppfølging pga. personlige utfordringer og/eller hjemmesituasjon.
- Vi har noen elever som trenger tett oppfølging, en til en undervisning i nesten alle timer, dette krever mye ressurser.
- Fordi vi ikke har gymsal, har vi leid buss slik at et trinn kan ha gym i Rådehallen en gang i uka.

5. Avvik fra planlagt resultat.

Ingen spesielle avvik.

Virksomhet Familie

1. Rapport på kommunestyrets budsjettvedtak for 2016

Brukere og tjenester:

Virksomhet Familie holder til i familiehuset ved siden av rådhuset i Råde. Familiehusets visjon er å bidra til at det er godt å vokse opp og godt å bo i Råde kommune. I Familiehuset tilbyr helsestasjon, ergo/fysioterapi, barnevern, pedagogisk-psykologisk tjeneste og kultur innbyggerne individuelle og helhetlige tjenester, alt etter innbyggernes ønsker og behov. Fagenhetene i Familiehuset er spesialister på hver sine områder, samtidig som de i utstrakt grad samarbeider om gode helhetlige tjenester til innbyggerne. Å fokusere på ressursene i den enkelte og dennes nettverk er felles plattform for alle ansatte i Familiehuset.

Økonomi

Netto driftsresultat for Virksomhet familie 2016 ble et mindreforbruk på kr 1 161 693,-. Dette skyldes i all hovedsak et mindreforbruk på omsorgstiltak barnevern og at det ikke har blitt satt inn vikarer i vakante stillinger og ved sykefravær over tid.

Driftsinntekter

Brukerbetaling:

Avvik: Mindreinntekt kr 20 040,- Skyldes i all hovedsak at terapibassenget har vært ute av drift deler av året.

Andre salgs- og leie inntekter:

Avvik: Merinntekt kr 44 139,- Skyldes i all hovedsak egenandeler ved turer og arrangement på Allaktivitetshuset, egenandeler vaksinasjon helsestasjon og betaling fra ansatte kaffe/te etc.

Overføringer med krav til motytelse:

Avvik: Merinntekt kr 2 011 807,-. Skyldes i all hovedsak;

- Ubrukt tilskudd (overført til fond) fra Helsedirektoratet til jordmor og skolehelsetjenesten pålydende kr 900 000,-
- Refusjon HELFO vaksiner kr 830 000,-
- Refusjon Bufetat Omsorgstiltak barnevern kr 150 000,-
- Refusjon foreldrepermisjon kr 433 123,-
- Merinntekt momskompensasjon kr 284 120,-
- Refusjon for settekommune og tilsynsfører barnevern kr 145 000,-
- Refusjon barnevern fra staten kr 450 000,-

Andre statlige overføringer:

Avvik: Merinntekt kr 292 000,-. Dette er integreringstilskudd, kulturtilskudd og tilskudd til barnevernet fra fylkesmann.

Andre overføringer:

Avvik: Merinntekt kr 4 700,-. Dette er i hovedsak tilskudd til dukketeater og lesekampanje ved bibliotek.

Driftsutgifter

Lønnsutgifter:

Avvik: Mindreforbruk kr 750 865,- Skyldes i all hovedsak;

- Et merforbruk på helsestasjonen på kr 200 000,- må sees i sammenheng med Overføringer med krav til motytelse foreldrepenger.
- Et mindreforbruk på 178 081,- PPT må sees i sammenheng med PPT leders konstituering som virksomhetsleder i perioden mai-sep. 2016, uten at det ble satt inn vikar i PPT leders fravær.
- Et mindreforbruk på kr 91 160,- Frivillighetsentralen skyldes ulønnet fravær til ansatt.
- Et mindreforbruk på overtid og ekstrahjelp på kr 85 000,-.
- Et mindreforbruk på kr 700 000,- skyldes redusert antall fosterhjem i 2016.

Sosiale utgifter:

Avvik: Mindreforbruk på kr 399 513,- Virksomheten har et mindreforbruk på pensjon og arbeidsgiveravgift med kr 399 513,- Dette skyldes lavere reguleringspremie en budsjettert og må ses i sammenheng med merutgiften i forbindelse med premieavvik under ansvarsområde 190 – Finanstransaksjoner. I tillegg kommer innsparing på sosiale utgifter som følge av mindreforbruk på fosterhjem.

Kjøp av varer og tjenester som inngår i tjenesteproduksjon:

Avvik: Mindreforbruk 17 303,-

- I all hovedsak skyldes Merforbruk på kr 2 048 913,-;
- Kjøp av inventar, ombygging av kontor (formålstjenlige arbeidsplasser) og adgangskontroll ved familiehuset (pga. trusler)
- Kjøp av transporttjenester barnevern (økt satsing på andre hjelpetiltak i hjemmet).
- Hjelpetiltak barnevern (økt satsning på hjelpetiltak i hjemmet).

I all hovedsak skyldes Mindreforbruk på kr 2 031 604,-;

- Mindreforbruk opplæring
- Mindreforbruk utgiftsdekning fosterhjem, besøkshjem og avlastning
- Disposisjonsfond- må sees i sammenheng med post 802 disposisjonsfond
- Mindreforbruk tilsynsfører og bruk av tolk.

Kjøp av tjenester som erstatter tjenesteproduksjon:

Avvik: Merforbruk kr 940 000,- I all hovedsak skyldes merforbruk:

- Kjøp av hjelpetiltak og omsorgstiltak barnevern (skoleplasser fylkeskommunen) merforbruk kr 160 000,-.
- Kjøp fra private omsorgstiltak og hjelpetiltak barnevern, merforbruk kr 750 000,-.
- Kjøp av SFO plasser hjelpetiltak barnevern, merforbruk kr 65 000,-.

Overføringer:

Merforbruk på 15 560,- Må sees i sammenheng med 470 andre overføringer.

Bruk av bundne fond:

Avvik: Merinntekt på kr 403 258,-. Må sees i sammenheng med *Kjøp av varer og tjenester som inngår i tjenesteproduksjon* og opptrappingsplan forebyggende og tidlig innsats barn, unge og familier.

Avsatt til bundne fond

Avvik: kr 942 000. Ses mot overføringer med krav til motytelser, tilskudd (kr 900 000,-) fra helsedirektoratet styrking av jordmor og skolehelsetjenesten. Tilskudd fra kulturdepartement og tilskudd til videreutdanning PPT.

Medarbeidere

Virksomhet familie hadde et sykefravær i 2015 på 5,1%. Dette er en nedgang på 2 % fra 2015. Arbeidsbelastningen er til tider svært stor og deler av fraværet har årsak i stor arbeidsbelastning. Virksomheten har også ansatte med akutte og kroniske sykdommer som i perioder har medført et økt sykefravær. Det er gjennomgående et godt arbeidsmiljø og god trivsel, noe som sammen med god kompetanse og godt samarbeid er helt vesentlig for at ansatte skal kunne mestre den store arbeidsmengden og de faglige utfordringene. Ledere og ansatte i Familiehuset har hatt tilbud om veiledning og muligheten til å benytte seg av BHT.

Interne Prosesser

Virksomheten har høsten 2016 hatt fokus på bruk av virksomhetsplan i eget arbeid og vil for 2017 ha større fokus på at den skal være et arbeidsverktøy for arbeid mot å nå Virksomhetens målsetninger.

Samfunnsutvikling

Ungdomsrådet har vært aktivt i 2016. De har uttalt seg i saker og vært spesielt opptatt av bruken av tusenårs-plassen og planleggingen rundt Råde som lokalsamfunn. Det har også vært fokus på opplæring i demokrati og organisasjonsarbeid.

2. Oppnådde resultater i virksomheten

Barnevern:

- Det ble mottatt 98 nye meldinger i løpet av året, mot 94 i 2015. Pr. 31.12 var det 87 barn som mottok hjelpetiltak og 23 barn som mottok omsorgstiltak.
- Av 98 meldinger ble det iverksatt 85 nye undersøkelsessaker. 49 av disse ble henlagt uten tiltak fra barnevernet.
- Barneverntjenesten opplever fortsatt å ha en krevende arbeidssituasjon med et høyt aktivitetsnivå hvor antall saker pr. saksbehandler ligger høyere enn ønskelig.
- Familieveileder har i 2016 jobbet med 20 familier i henhold til tiltaksplaner utarbeidet av barneverntjenesten og 5 lavterskelsaker gjennom helsestasjonen.
- Barnevernstjenesten har inngått et faglig samarbeid med Moss og Våler om opprettelse av et ressurs- og utredningsteam, bestående av utrednings- og spesialisert tiltakskompetanse. Dette er et godt samarbeidstiltak og har som mål å møte en varslet omlegging av det statlige barnevernet (Bufetat), hvor spesialisttjenester bygges ned og/eller avvikles.

PPT:

- Hovedfokus i 2016: elevene og barnas læringsmiljø herunder også det psykososiale miljøet.
- I 2016 fikk PP-tjenesten 48 nye henvisninger. I samme periode er 57 saker avsluttet. 28 av disse er avsluttet fordi de er ferdig med grunnskolen eller er voksne.
- I løpet av 2016 har PPT hatt totalt 225 aktive saker. 187 er elever i grunnskolen, 28 er i førskole/barnehager, og 10 er voksne.
- 70 % av alle henvendelser dreier seg om gutter.
- Ca 20 % av elevene i grunnskolen er henvist PPT. Mange elever strever med psykososiale vansker. Av de 225 sakene tjenesten har jobbet med i 2016, var 41 barn/elever henvist pga konsentrasjonsvansker, 15 pga samhandlingsvansker, 22 pga vansker med atferdsregulering og 10 med emosjonelle vansker.
- 8,4 % av elevene i grunnskolen har anbefaling og vedtak om spesialundervisning. Dette er over snittet i Østfold og over landsgjennomsnittet . 73 barn hadde i 2016 vedtak om spesialundervisning, som fordeler seg slik ifht aldersgrupper; 1 – 4. trinn – 23 barn, 5 - 7.trinn – 25 barn og 8. – 10. trinn 25 barn.

- Høsten 2016 har skolene og PPT underskrevet en intensjonsavtale om mer fokus på læringsmiljø og veiledning. Satsningen har bla som mål at behovet for spesialundervisning skal bli mindre. Mål for 2017 er at behovet skal ned fra 8,4 % og ned til rundt 6 %.
- PPT har i 2016 økt tilstedeværelsen i skole og barnehage. Interne registreringer viser at PPT er ute på skoler/barnehager i over 50 % av arbeidstiden.

Ergo/fysioterapi:

- 4 brukere fikk tilbud om hverdagsrehabilitering.
- 10 brukere fikk tilbud om bassengtrening
- 77 barn var til fysioscreening på helsestasjonen. 5 barn fikk tilbud i basseng.
- 70 nye henvisninger fordelt på 63 voksne brukere til kommunal fysioterapi. 62 voksne har hatt behandling i løpet av året.
- De private fysioterapeutene hadde ca. 7500 behandlinger til sammen i løpet av året.
- 262 voksne og 8 barn har mottatt ergoterapitjeneste i 2016. Totalt er det registrert 369 saker på ergoterapitjenesten, hvilket betyr at flere av brukerne har mer enn en sak i løpet av året.
- Personalpartner har hatt 794 oppdrag med utlevering av hjelpemidler til innbyggere i Råde i løpet av 2016.
- Nav Hjelpemiddelsentral Østfold oppgir at Råde kommune hadde 767 aktive brukere i 2016, hvorav 205 fikk utlevert totalt 1378 hjelpemidler i løpet av 2016.

Helsestasjon:

I 2016 ble det født 76 barn i Råde. Det er 8 barn færre enn året før. Men likevel 9 flere enn i 2014. Det betyr at det er en stigende kurve på antall fødsler i kommunen. Alle får tilbud om hjemmebesøk av helsesøster 7-10 dager etter at barnet er født og de fleste takker ja til det. I følge barselretningslinjene så skal alle ha tilbud om hjemmebesøk av jordmor 3 dager etter fødsel. I 2016 har ikke jordmor hatt anledning til det som et tilbud til alle. Hun har prioritert de som har hatt et ekstra behov for hjemmebesøk av forskjellige årsaker.

Helsestasjonen søkte tilskuddsmidler fra helsedirektoratet og fikk det innvilget for å styrke svangerskapsomsorgen og skolehelsetjenesten. Ut i fra dette så styrkes jordmor med dobling av tjenesten – fra 60-120 % stilling. I tillegg styrkes skolehelsetjenesten med 60 %. Dette gjelder fra 01.01.17.

Det har i 2016 vært gjennomført 2801 faste konsultasjoner og 1990 ekstrakonsultasjoner. Til sammenligning ble det i 2015 gjennomført 2506 faste konsultasjoner og 1966 ekstrakonsultasjoner for barn i alderen 0-18 år.

Skolehelsetjenesten ved alle fire skolene i Råde er mangfoldig. Det gjennomføres undervisning i større eller mindre grupper, elevsamtaler, støttesamtaler, foreldreveiledning, vaksinasjoner, hørselstester, samt samarbeid og møtevirksomhet av mange slag med foreldre og andre samarbeidspartnere.

Helsesøstrene deltar også i de tverrfaglige møtene som er i alle barnehagene 2-3 ganger i halvåret sammen med PPT og barnevernet.

Psykisk helsearbeid i skolene omhandler mange tema. Det er enkeltsamtaler med elevene om temaer som utfordringer hjemme, sorg, mobbing, lav selvfølelse, vennskap, tristhet, selvskading, forelskelse, seksualitet, prevensjon, spiseproblemer og mer.

Jordmortjenesten er et godt tilbud til de gravide i Råde. I 2016 var det 72 av de 76 som fødte som gikk til jordmor ved helsestasjonen til svangerskapskontroll. Hun tilbyr alle fødselsforberedende kurs og ammekurs. Som nevnt over så vil det fra 2017 være mulig å få til hjemmebesøk av jordmor til alle som blir født. Jordmor samarbeider tett med helsesøster som skal overta etter fødsel, andre samarbeidsparter i kommunen og spesialisthelsetjenesten.

Det har vært økt bosetting av flyktninger og det betyr en del ekstra oppfølging og økt bruk av tolk i tjenesten. Helsestasjonen har i løpet av 2016 sett økende behov for koordinerte tjenester rundt bosetting av flyktninger og har tatt initiativ til økt samarbeid med andre som jobber med dette. Vi har også hatt helsesøster ansatt ved helsestasjonen 50 % som også er ansatt 40 % ved Ankomstsenteret Østfold. Det betyr et økt engasjement og flere fokus å jobbe med i 2016.

Bibliotek:

Råde bibliotek har åpent 23 t pr. uke. Det har vært ca. 10600 besøk i 2016. Dette er en nedgang på 8,6% fra 2015. Råde bibliotek har lånt ut 15041 enheter i 2016, en nedgang på ca. 10% siden 2015. Bibliotekdriften består av et åpent gratis møtested. Driften består også av utlån av bøker, filmer, lydbøker, e-bøker, samt planlegging og gjennomføring av større og mindre arrangementer. I 2016 ble det gjennomført 24 arrangementer, inkludert besøk av skoleklasser og barnehagegrupper. Det er en økning i antall arrangementer siden 2015. Rygge og Råde Røde kors har arrangert «norsktrening» i biblioteket på onsdagskveldene siden oktober. Nav har hatt leksehjelptilbud til bosatte flyktninger i åpningstiden høsten 2016.

Råde Allaktivitetshus / FRITID

Drifter følgende tiltak, juniorklubb 2 dager i uka, ungdomsklubb 2 dager i uka, åpent mandag, onsdag og fredag i skoleåret, utlån av huset, ferieklubb 4 uker, sommerjobb ungdom 3 uker, demokratiopplæring (styre for huset og ungdomsråd) crew opplæring og arrangement og turvirksomhet med og sammen med ungdom.

Planlegging og demokratiarbeid rundt nytt kulturhus har også vært viktig oppgave i 2016. Det er avholdt allmøter, workshops ol. med barn og ungdom.

Samarbeid med skole og nærmiljø samt nettverksbygging har vært viktige oppgaver i 2016. Samlet besøk i 2016 var 4838. Dette er økning fra 2015 med 691 besøk. Økning har vært i deltagelse på ferieklubb og juniorklubb, mens nedgang på antall ungdom som besøkte huset.

Kulturkonsulent/tilskudd/støtte- kommunalarbeid

7 frivillige barne- og ungdomsforeninger mottar driftstilskudd. Frivillige barne- og ungdomsforeninger får bl.a. støtte i form av redusert/gratis husleie/halleie.

5 idrettslag- og organisasjoner fikk i 2016 utbetalt tilskudd på til sammen kr 178 750,-. Lag og organisasjoner får bl.a. støtte i form av redusert/gratis husleie/halleie

21 andre kulturaktiviteter fikk tilskudd (til lag og/eller organisasjoner fikk utbetalt tilskudd på til sammen kr 333 940,-.

I 2016 har det blitt satt av mye tid til utforming av ny Idrett og friluftsliv plan 2017-2029- Langsiktig del og handlingsprogram 2017-2021. Denne vedtas i 2017.

Ungdomskontakt:

Ungdomskontaktens arbeid består av innsats på mange forskjellige arenaer:

- Oppsøkende arbeid i forhold til barn og ungdom og forebyggende i forhold til rus og kriminalitet
- Samtaler med 12 ungdom som har utfordringer i 2016 og noe direkte arbeid i familiene i samarbeid med familieveileder.
- På oppdrag for barnevernet med ettervern, samtaler med ungdom og foreldre, tilsyn under besøk i for familier og fosterhjem
- Sommerstid arbeider ungdomskontakten ofte på kveldene med oppsøkende virksomhet ute i kommunen der ungdom møtes og fester.

Familieteam:

Familieteam er et forebyggende tiltak rettet mot barn og ungdom. Familieteamet arbeider etter «Empowerment» / egenkraftmobilisering som har som mål å hjelpe veisøkeren/innbyggeren til å oppnå handlekraft og makt over de beslutninger som angår dem selv.

Der det er nødvendig og ønsket, suppleres familien og nettverkets ressurser med offentlige tilbud eller tiltak. Teamet består i dag av 5 fagpersoner fra virksomhet Familie.

Antall og type veiledninger gjennomført i 2016:

Familieteamet har fått tilmeldt 18 saker, 14 saker har endt med veiledning, hver veiledning har en varighet på 1 ½ time. Dette er en økning fra 2015 med 3 saker.

Homestart:

HSF Rygge, Råde og Våler tilbyr regelmessig støtte, omsorg og praktisk veiledningshjelp til småbarnsfamilier som er i en vanskelig livssituasjon. Hjelpen gis i utgangspunktet i familiens eget hjem. De som besøker familiene er frivillige familiekontakter med foreldreerfaring, eller erfaring med barn. Vårt mål er at HSF skal være et forebyggende lavterskeltilbud, et tillegg til det offentlige hjelpeapparatet. Vi vil fokusere på foreldrenes ressurser og muligheter til å gjøre bruk av disse.

Homestart i Råde kommune er samorganisert med Homestart for Rygge og Våler, og har kontormessig plassering i Rygge.

Helsestasjonene i de tre kommunene Rygge, Råde og Våler er en svært viktige og sentrale samarbeidspartnere for Home-Start Familiekontakten. Koordinator har et etablert samarbeid med helsesøstre som jobber med de minste barna i alle de tre kommunene. Vi har faste månedlige møter. Dette gir helsesøstre god kjennskap til tilbudet, og gjør veien kort for å tilby dette til familiene. Mange «vanlige» familier, som samtidig er slitne og har lite nettverk, blir rekruttert her. Flere av disse ville ellers hatt en svært høy terskel for å ta kontakt.

I 2016 har 40 familier med til sammen 93 barn har fått besøk av en familiekontakt i Rygge, Råde og Våler 2016. 19 familier fra Rygge, 14 familier fra Råde og 7 familier fra Våler.

Frivillighetssentral:

Arrangement og samarbeid

- Morsmålsdagen på Biblioteket 16. februar 2016, hjalp til med arrangementet i samarbeid med Biblioteket, NAV og Røde Kors.
- Samarbeider med Røde Kors og NAV for å rekruttere frivillige til å være flyktningevenner.
- Samarbeider med Ytre Nettverk Østfold om å skrive felles søknader for å søke om økonomisk støtte til forskjellige arrangement og tiltak. Felles søknad sendt til Gjensidig Stiftelsen – Ungfrivillig.
- Samarbeider med biblioteksjef, kulturansvarlig og kulturkonsulent når det gjelder oppfølging av prosessen rundt Langhuset.

- Planlegger ungdomsaktiviteter til høsten på biblioteket i samarbeid med kulturansvarlig og biblioteksjef.
- Daglig leder er medlem i arbeidsgruppen Barnefattigdomsprosjekt i Råde
- Oppfølging av frivillige
- Filmvisning på Biblioteket – Gummi Tarzan vist 24. juni

Hjemmesider og markedsføring

- Hjemmesidene oppdateres kontinuerlig.
- Fotografert i lokalmiljøet til hjemmesidene
- Annonse i «Det er i Råde det skjer».
- Annonse i Råde Menighetsblad
- Annonse i Lokalguiden

Kurs/Seminar/Konferanser

- «Etikkseminar» på Høgskolen i Sørøst-Norge
- Kurs i regi av Råde kommune, «Det vi vet noe om er vi mindre redde for», Inspiria
- «Fagdag om pågående livstruende vold i skoler og utdanningsinstitusjoner», Fylkesmannen i Vestfold
- «Flykt ikke fra frivilligheten» - KS seminar
- Landskonferansen for Norsk kulturforum – «Kultur bygger og beveger»

Styremøter og møter

- Styremøte 1. mars 2016.
- Styremøte 30. mai avlyst da det ikke var utnevnt flere styremedlemmer.
- Møte med Eldrebølgen og kommunen.
- Nettverksmøter med Ytre Nettverk Østfold og Nettverk Østfold for Norges frivilligsentraler.
- Møte med Avdeling for psykisk helsearbeid
- Møte med Menighetsrådet
- Møte med besøkstjenesten for Råde menighet.

Høsten 2016 har det vært lite aktiviteter da daglig leder har vært sykemeldt.

KOFF:

KOFF (koordinerte tjenester til familier) er Familiehusets møte for å koordinere innsats til Familier som trenger tjenester på tvers av avdelingene i huset, og er et viktig verktøy i arbeidet med forskyving av virksomhetens ressurser mot forebyggende arbeid og tidlig innsats. Med familiens samtykke drøfter KOFF familiens utfordring og velger på bakgrunn av dette hvilke personer i Familiehuset som skal arbeide intenst med denne saken i en avgrenset periode. Valg av ansatte gjøres ut fra den ansattes ferdigheter og ikke i forhold til hvilken avdeling man er ansatt i.

I 2016 har det vært få saker til KOFF, da møtene ofte kan løses ofte igjennom familieteamet. Virksomheten ser at internt i virksomheten fungerer tverrfaglig samarbeid godt og formalisering av ressursdeling på tvers av enheter ikke er nødvendig, da kjennskapet til hverandres kompetanse er svært godt. Utfordringen er at KOFF burde være kommunen sin lavterskel tjeneste, da det er svært mange som arbeider med barn og familier. Virksomheten tar med seg denne utfordringen over til 2017 i virksomhetsplanen.

Beredskapsteam mot mobbing:

Beredskapsteamet fikk tilmeldt 1 mobbesak i 2016- Fulgt prosedyren som ble utarbeidet under «pilot» prosjektet i regi av KS og FUG. Sakene meldes leder for PPT som sammen med annen medarbeider i PPT foretar kartlegging og innhenting av informasjon fra involverte parter.

Spesielle hendelser i virksomheten i 2016

- Foretatt en analyse av barnevernstjenesten
- Rekruttert ny virksomhetsleder sep. 2016.
- Fokus på kartlegging av utfordringer og behov knyttet til opptrapping av forebyggende innsats og tidlig innsats barn, unge og familier.
- Rekruttering av nye ansatte i henhold til opptrappingsplanen (arkivsak 16/1341)

3. Spesielle hendelser i virksomheten

Ingen som ikke er omhandla i andre punkt i denne årsberetningen.

4. Nye oppgaver/utfordringer i 2016 som ikke var planlagt i budsjettvedtaket.

Saker rundt barnevern og ressurser brukt der er svært vanskelig å planlegge. Man har langt vei lyktes med å øke ressursene inn mot tidlig innsats og hjelpetiltak på lavest mulig nivå.

Da man har økt ressursene inn mot tidlig innsats har behovet for lokaler økt. Både kontorer, men også samtalerom og møterom. Virksomheten har måttet investere i flere kontorplasser, mer utstyr (jordmorseng, screeningutstyr, pcer, telefoner og div kontorutstyr etc). Det har også blitt slått sammen en del kontorer, slik at mange ansatte nå må dele kontor midlertidig. En del ansatte i Virksomhet familie har i løpet av 2016 blitt truet av klienter. Virksomheten har på bakgrunn av en risikovurdering laget adgangsstyring på bygget, samt satt opp dør og vegg i 2. etasjen

5. Avvik fra planlagt resultat.

Aktiviteten har vært stor i barnevernet, både i forhold til nye meldinger og i forhold til allerede kjente saker. Barnevernet har, som i 2015, arbeidet med reduksjon av omsorgstjenester og flytting av ressurser mot tidlig innsats. Dette har man langt på vei lyktes med, og man kan se en økning av hjelpetiltak til familier.

Virksomhet NAV

1. Rapport på kommunestyrets budsjettvedtak for 2016.

Økonomi:

Netto driftsresultat for virksomhet NAV 2016 ble et mindreforbruk på totalt kr 2 829 505,- dette skyldes i hovedsak følgende forhold:

Driftsinntekter

Andre salgs- og leie inntekter:

Avvik: Merinntekt på kr 707 948,-. Dette skyldes i hovedsak høyere inntekt ved utleide trygdeboliger og omsorgsboliger enn budsjettet. Det har i kommunale boliger vært større tomgangsleie enn budsjettet

Overføringer med krav til motytelse:

Avvik: Merinntekt med kr 1 362 830,- skyldes i hovedsak mer refusjon fra staten enn budsjettet, herunder sykkelønnsrefusjon.

Andre statlige overføringer:

Avvik: Merinntekt på kr 4 146 700,- skyldes i hovedsak mottatt mer integreringstilskudd enn budsjettet grunnet økt bosetting

Andre overføringer:

Avvik: Merinntekt på kr 150 000,- skyldes i hovedsak mottatte midler til prosjekt.

Driftsutgifter

Lønnsutgifter:

Avvik: Merforbruk på kr 283 787,- Dette skyldes i hovedsak bruk av vikarer for sykemeldt og må ses i sammenheng med «Overføring med krav til motytelse»

Sosiale utgifter:

Avvik: Mindreforbruk på kr 53 590,-

Kjøp av varer og tjenester som inngår i tjenesteproduksjon:

Avvik: Merforbruk på kr 716 881,- Avvik skyldes merutgifter til tolketjenester, lisenser, kontigenter, bevertning, husleie, andre gebyrer/avgifter/avtaleforpliktelser enn budsjettet.

Kjøp av tjenester som erstatter tjenesteproduksjon:

Avvik: Merforbruk på kr 1 589 620,- skyldes i hovedsak utgifter til norskopplæring på flyktning området og må sees opp mot merinntekter på andre statlige overføringer.

Overføringer:

Avvik: Merforbruk på kr 1 922 546. Avviket skyldes overskridelser på sosialhjelpsbudsjettet. Det sto også igjen en god del midler fra 2015 på boligtilskudd som det var gitt tilsagn om da, men som ikke ble utbetalt før i 2016. Denne posten må også ses i sammenheng med motpost under statlige overføringer og bruk av bundet fond.

Finansinntekter

Mottatte avdrag på utlån:

Avvik: Merinntekt kr 308 693,- Skyldes i all hovedsak mer avdrag sosiale lån enn budsjettet.

Utlån:

Avvik: Merforbruk kr 592 819 Dette skyldes i all hovedsak at det er gitt mer enn beregnet i sosiale utlån. Sosiale utlån er sosialhjelp gitt som lån i stedet for bidrag og må sees opp mot mottatte avdrag på sosiale lån ovenfor.

Bruk av bundet fond:

Avvik: Merinntekt på kr 1 205 397,-. Må ses i sammenheng med boligtilskuddet under overføringer samt prosjekt barnefattigdom.

Medarbeidere:

Virksomhet Nav hadde i 2016 et sykefravær på 10,7 prosent.

Resultatet kommer i hovedsak av at 2 medarbeidere har hatt langvarig sykdom som ikke er arbeidsrelatert.

Kontoret har imidlertid vært gjennom et litt turbulent år etter at leder brått sluttet, men arbeidsmiljøet har kommet seg betraktelig utover året. Dette viser seg i de to arbeidsmiljøundersøkelsene som er gjennomført henholdsvis i juni og oktober

Interne prosesser:

Det pågår kontinuerlig opplæring i virksomheten.

I løpet av høsten har det vært fokus fra ny leder å opparbeide tillit og trygghet hos de ansatte i møter og avsatt tid.

I forbindelse med internt IA-arbeid arrangerte kontoret seminar hvor Arbeidslivssenteret var kursholder i desember.

2. Oppnådde resultater i virksomheten.

Virksomheten har i samarbeid med NAV sentralt innført aktivitetsplikt for sykmeldte.

Virksomheten har hatt stort fokus på arbeid og aktivitet og har gjennomgående hatt mange brukere på tiltak.

Boligkontoret har videreført bosetting i nye omsorgsboliger i samarbeid med HBT.

Kommunen bosatte 20 flyktninger i 2016, hovedsakelig fra Syria, men også 4 fra Eritrea. Det var i tillegg 6 som kom på familiegjenforening, 2 voksne og 4 barn. En statsløs og 5 fra Syria.

Alle bosatte flyktninger i introduksjonsprogram har individuell plan, men mange av dem bør forbedres i forhold til å bli mer konkret. Dette er et ressurskrevende arbeid da de må konkretiseres i forhold til flyktingenes bakgrunn og ønsker framover. Vi er herunder avhengig av å få laget gode cv'er slik at planene også kan være mest mulig realistisk

Flyktninger som har kommet det siste året har både utdanning og arbeidserfaring, men utfordringen er å kunne nyttiggjøre seg dette og å få innpass på arbeidsmarkedet. Dette gjør behovet noe annerledes enn om de kom uten utdanning, men arbeidet blir ikke mindre i forhold til oppfølging og bistand til å komme i arbeid.

Flere av flyktingene i kommunen er analfabeter og har ikke grunnskoleutdanning. Disse er i behov av ytterligere norskopplæring og praksis etter endt introduksjonsprogram. Det er også en del av flyktingene som sliter med psykiske vansker grunnet traumatiske opplevelser.

Kommunen har flyktninger som har bodd her i mer enn 5 år og som fortsatt er avhengig av livsoppholdsytelser. Dersom det ikke brukes tilstrekkelig med ressurser til å bistå nyankomne flyktninger fremover, er det fare for at denne gruppen vil komme til å øke.

Presset på kommunale boliger er svært stort og kommunen har leid boliger for videre utleie på det private boligmarkedet. NAV Råde har benyttet økonomisk støtte til kjøp av alternativ overnattingstilbud.

De fleste kommunale boliger var ved utgangen av året utleid.

Det er utarbeidet samarbeidsavtale mellom virksomhet NAV og virksomhet HBT, og samhandlingsmøter mellom virksomhetene pågår for å sikre at brukere med ROP lidelser (rus og psykiatriproblematikk) som er i behov for koordinerte tjenester blir kartlagt for riktige ytelser/ tjenester. Vi er også bidragsyter på tilbudet om «Treffpunkt» en gang pr. uke til samme brukergruppe. Etter at prosjektperioden var ferdig og tilbudet er gått inn i ordinær drift, har vi imidlertid ikke fått lønnsmidler for å kunne være med, og vi har derfor sett oss nødt til å nedprioritere det noe ut fra ressursituasjonen ved kontoret.

Virksomheten har et formalisert samarbeid med koordinerende enhet.

Råde kommune har skrevet samarbeidsavtale med sykehuset Østfold som knytter seg til kartlegging og utredning av ROP- pasienter, hvor ruskonsulenter fra virksomheten deltar. Dette arbeidet har ikke latt seg gjennomføre i samme grad i 2016 med bakgrunn i manglende ressurser hos både NAV og HBT

Virksomheten har 25 husstander på frivillig forvaltning i 2016.

190 brukere var sosialhjelpsmottakere i 2016

Det ble utbetalt kr 6 611 965 i sosialhjelp i 2016 som er en ganske stor økning fra året før. Noe av dette skyldes at i forbindelse med mottak av flyktninger blir disse gående på sosialhjelp inntil de er kommet i gang med introduksjonsprogrammet.

Virksomheten behandlet 1301 enkeltvedtak i 2016.

De aller fleste sosialhjelpsmottakere går på statlige ytelser, men er avhengig av supplerende sosialhjelp.

Alle brukere avklares løpende mot andre tiltak og ytelser.

Kontoret har i gjennomsnitt 3,8 plasser i KVP. I løpet av 2016 har 7 brukere vært innom kvalifiseringsprogrammet.

Vedr. husbankens lån og tilskuddsmidler er det i 2016 lånt ut kr 10.447.420,- i startlån, dette er en økning fra fjoråret. Virksomheten opplever en økt pågang av søknader om startlån som får avslag.

I snitt er det ca 100 husstander i kommunen som mottar bostøtte fra husbanken.

Det er økende pågang på henvendelser om gjeldsrådgivning.

3. Spesielle hendelser i virksomheten i 2016

Deltakelse i ROP prosjekt i nært samarbeid med andre virksomheter.

Virksomheten har nulltoleranse for trusler om vold/ vold og har i 2016 anmeldt to brukere

for trusler om vold og drap. To brukere har i perioder hatt utestengelsesvedtak på å oppsøke NAV Råde.

4. Nye oppgaver/utfordringer i 2016 som ikke var planlagt i budsjettvedtaket.

Ingen som ikke er omhandlet i andre punkter i denne årsberetningen.

5. Avvik fra planlagt resultat

Netto driftsresultat for virksomhet NAV 2016 ble et mindreforbruk på totalt kr 2 465 454,-
Dette skyldes i hovedsak helårsinntekter på flyktninger .

Virksomhet hjemmebaserte tjenester

1. Rapport på kommunestyrets budsjettvedtak for 2016.

Brukere og tjenester

Pr. 31.12.2016 var det innskrevet følgende antall pasienter:

Hjemmesykepleie	164
Hjemmehjelp	94
Psykisk helse/rus	75
Blå avdeling	14
Dagsenter	25
Tildelte trygghetsalarmer	129

Antallet pasienter er totalt sett stabilt sett opp mot fjoråret, bortsett fra hjemmesykepleien der antallet pasienter har økt. Felles for avdelingene er at pasientene blir stadig sykere.

Avdeling hjemmesykepleie

Det oppleves et stort press på denne tjenesten, brukere har behov for mer omfattende tjenester og fler har behov for å motta tjenester 7 dager pr uke både dag, kveld, natt. Tidligere var behovet for tjenester mindre på helg.

Avdelingen har vært preget av mange svært syke pasienter, spesielt to tiltak i hjemmet der pasientene har behov for døgnkontinuerlig helsehjelp, 24/7, og noen ganger to fagpersoner samtidig. Dette har vært belastende for avdelingens ansatte med krav om å arbeide som fastvakt i hjemmet samt medført mye innleid arbeidskraft fra vikarbyrå.

Hverdagsrehabilitering har blitt implementert i avdelingen etter avsluttet prosjektperiode.

Ansatte har fortsatt fokus på metoden som har aktiv alderdom, livskvalitet og mål om å øke brukers evne til å mestre aktiviteter i hverdagen.

Avdelingen legger til rette for hjemmedød, og har i 2016 hatt flere pasienter som har fått død i eget hjem under trygge forhold med kompetente helsearbeidere til stede. I slike situasjoner stiller ansatte opp og arbeider svært godt, gjerne utover sine stillinger for å imøtekomme pasient og pårørende ønsker og behov.

Fra september ble det ansatt kreftkoordinator i 100 % stilling, dette i samarbeid med Rygge kommune og med økonomisk støtte fra kreftforeningen. Kreftkoordinator en et lavterskeltilbud uten krav om vedtak.

Avdelingen har også vært preget av manglende avdelingsleder i en periode.

Avdeling hjemmehjelp

Avdelingen er liten med få ansatte som i gjennomsnitt arbeider tre dager i uken. Tjenesten blir innvilget svært nøkternt, noe som i 2016 har medført mange nye henvendelser om økt tilbud.

Pasienter får vedtak om praktisk bistand / rengjøring oftest en gang i måneden, noen hver annen uke. Dette er en svært nøktern tjeneste med tanke på at pasientene blir eldre og stadig sykere samt det mål om at flest mulig skal bo i egen bolig så lenge som mulig.

Avdeling psykisk helse og rus

Pasientene i avdeling for psykisk helse og rusarbeid er stadig yngre og sykere. Det siste skyldes nedlegging av spesialistsenger og nasjonale føringer på at pasienten skal behandles der den bor. Dette medfører et stort behov for økt kompetanse, både i forhold til arbeid med barn og unge, men også for mer spesialiserte tjenester. Dette jobbes det kontinuerlig med internt. Når det kommer til påkrevd psykologkompetanse (innen 2020), så må denne på sikt hentes utenfra.

I forbindelse med Opptrappingsplanen 2016 – 2020 er det fra nasjonalt hold en forventning om å skape det man kaller «pasientens helsetjeneste». Av hensyn til dette har avdelingen gjennomført et prosjekt med tilskudd fra Fylkesmannen med ansettelse av egen erfaringskonsulent mot slutten av året. Konsulenten har egenerfaring med psykisk sykdom og rusavhengighet, og har hatt tre fokusområder. Dette er likemannssamtaler, pasientoppfølging og rådgivning/veiledning i tjenesteutviklingen. Pasientoppfølging av rusavhengige må spesielt sies å ha gitt svært gode resultater.

Som et tiltak for å implementere brukermedvirkning ytterligere på systemnivå, har avdelingen opprettet et eget, lokalt brukerråd. I brukerrådet sitter erfaringskonsulent, to brukerrepresentanter, en psykisk helsearbeider og avdelingsleder for tjenesten. Brukerrådet har månedlige møter, hvor kvalitetssikring og tjenesteutvikling er hovedmålene. Arbeidet oppleves konstruktivt og meningsfullt av alle parter.

Pårørende av psykisk syke og rusavhengige begynner å få egne rettigheter, og tjenesten har i den forbindelse anskaffet kompetanse på og startet opp med kunnskapsbasert familiegruppearbeid.

To andre fokusområder i Opptrappingsplanen er tidlig innsats og lavterskeltilbud. I den forbindelse har tjenesten opprettet ukentlig gruppetilbud der to grunnleggende verktøy for håndtering av stress og fremming av psykisk helse læres bort og trenes på.

Tjenesten erfarer fortsatt et udekket behov for tilpassede kommunale institusjonsplasser, ved kriser som ikke kvalifiserer til akutt plass i spesialisthelsetjenesten. Det samme gjelder tilstrekkelig antall bemannede botilbud. Både på midlertidig og permanent basis. Som følge av sist nevnte kjøpes et slikt tilbud utenfor kommunen av privat aktør til en pasient.

Tjenesten jobber fortsatt med å etablere gode rutiner for utføring av helsepersonells plikt til å ivareta barn som pårørende. Egen barnekontakt er utnevnt i avdelingen.

For øvrig er trykket på tjenesten jevnt stort, Bevissthet og kunnskap om psykisk helse i samfunnet er økende og dette gjenspeiles i større viten om, interesse og behov for tjenesten. Tjenesten har ikke gjennomført kartlegging ved hjelp av Brukerplan i 2016. Dette skyldes utskiftning av personal og behov for opplæring av nyansatt i kartleggingsmetoden.

Koordinerende enhet

Det oppleves fortsatt å være et stort press på tjenestene, da aller mest på avdeling hjemmesykepleie, Pasientene i Råde kommune oppleves i stor grad å være fornøyd med sitt tjenestetilbud. Til grunn for denne oppfatning ligger at man mottar svært få klager på tjenestetildelingen. Unntatt fra dette er praktisk bistand, hjemmehjelp der det oppleves at pasienter ønsker hyppigere hjelp enn tidligere.

I 2016 hadde Koordinerende Enhet kun en (1) klage som ble videresendt Fylkesmannen, klagen gjaldt avslag på ønske om langtidsplass i institusjon, da fra pasient bosatt i annen kommune.

Saksbehandling av helse og omsorgstjenester foregår innenfor forvaltningsfrist på fire uker og forvaltningsmeldinger brukes kun ved saklige tilgrunnliggende forhold.

I 2016 disponerte man 10 korttidsplasser i sykehjemmet, og store deler av året ble det også brukt ledig langtidskapasitet i andre avdelinger for å håndtere innleggelser.

Søkemønster til institusjonsplasser oppleves uendret fra sist år. Det oppleves et svært godt samarbeid med innbyggere i kommunen, da i forhold til at de har tilpasset seg praksis med at helse og omsorgstjenester prioriteres gitt i eget hjem så lenge dette lar seg gjøre og er forsvarlig.

Pr 31.12.16 var det satt av en fast plass til avlastning i sykehjemmet. Plassen ble ikke fullt ut benyttet gjennom året av ulike årsaker. Denne type tjenestetilbud er helt avgjørende for at pårørende skal klare å stå i omsorgsoppgaver over tid. I de perioder der plassen står ledig blir denne brukt til korttidsopphold ved behov.

I løpet av 2016 har man stort sett klart å holde noe ledig kapasitet i sykehjemmet, for å kunne håndtere akutte situasjoner. Trykket i forhold til utskrivningsklare pasienter fra sykehus oppleves fortsatt å være stort, men jevnt, «Overliggerdøgn» har man fortsatt klart å unngå, og dette anses å være god styring og god økonomi. I 2016 har det forekommet kun 2 overliggerdøgn à kr 4500,-

Koordinerende enhet har faste tildelingsmøter av helse og omsorgstjenester ukentlig. Der drøftes tjenestetildeling gitt utenfor institusjon i samarbeid med de andre helse og omsorgsvirksomheter.

Pr 31.12.16 arbeider 3 saksbehandlere 100 % stillinger i koordinerende enhet. Disse er organisert i henholdsvis HBT og TFF. Samarbeidet som har oppstått som følge av denne samlokaliseringen oppleves som svært positivt av de som arbeider der, og dette bidrar til at man stadig er mer samkjørt hva gjelder tjenestetildelingen.

Avdeling blå – døgnbemannede omsorgsboliger

Alderskriteriet på denne avdeling er fjernet med bakgrunn i pasientenes behov og pasientgruppen har nå et spenn i alder fra 24 -95 år. Dette skaper noen utfordringer til det boligsosiale arbeidet i avdelingen, da de ulike aldersgrupper har ulike behov.

Yngre pasienter med andre diagnoser skaper videre behov for kompetanseheving, noe avdelingen har hatt – og vil måtte fortsette å ha stort fokus på.

For øvrig kontinueres arbeidet med å minimere kompenserende tiltak, og i stedet bistå pasientene i egen mestring.

Dagsenter

Blant de eldre pasienter av dagsenter ser man i stadig større grad en fysisk sykere og mer dement pasientgruppe. Disse er i behov av mer hjelp og tettere oppfølging. Dette medfører at dagsenterets makskapasitet nås raskere enn tidligere, og nye søkere må stå noe på venteliste. Tilbudet til ROP pasientene på fredager, Treffpunktet er fortsatt populært og flittig brukt tilbud. Siste halvår har NAV hatt utfordringer med å stille representant til dette. Håper dette kan gjenopptas igjen i 2017 da pasientene opplevde dette svært nyttig.

Tilbudet til psykisk syke (uten rusproblematikk) en dag i uken har slitt med rekruttering.

Tilbudet er svært ønsket blant mange pasienter, men av økonomiske grunner har de ikke hatt anledning til å benytte seg av dette. De som deltar er imidlertid svært fornøyd, og opplever tilbudet som sykdomsforebyggende, samtidig som det gir en opplevelse av meningsfullhet i hverdagen.

Økonomi

Kommentarer til regnskap:

Netto driftsresultat for virksomheten 2016 ble et merforbruk på totalt kr. 5 973 868,-

Dette skyldes i hovedsak følgende forhold:

Driftsinntekter

Brukerbetaling

Avvik: Mindreinntekt kr 102 623,- Skyldes mindre inntekt egenbetaling dagsenter.

Andre salgs og leieinntekter

Avvik kr 104 091,- skyldes merinntekt egenbetaling for trygghetsalarmer, stor økning av antall pasienter som har fått tildelt trygghetsalarm.

Overføringer med krav til motytelse

Avvik: Merinntekt kr 6 354 014,- Skyldes merinntekt sykelønnsrefusjon og forelderpenge som må sees i sammenheng med lønnskostnader vikarer.

Merinntekt andre refusjoner fra staten skyldes refusjon for følgepersonell til sykehuset, da virksomhetens ansatte følger to ressurskrevende brukere ved innleggelse i sykehus. Dette gjøres etter «avtale om følgepersonell» som er avtalt overordnet mellom sykehuset og kommunene i Østfold. Merinntekt kr 5 097 000,- skyldes refusjon for kostnadskrevende brukere.

Andre statlige overføringer

Avvik: Merinntekt kr 244 000,-. Må sees i sammenheng med overføringer fra Fylkeskommunen i forbindelse med kompetansetilskudd opplæring og i forbindelse med prosjekter.

Driftsutgifter

Lønnsutgifter

Avvik: Merutgift kr 2 160 076,- Skyldes i hovedsak avdeling hjemmesykepleie som har hatt to enkeltbrukere med behov for døgnkontinuerlig bemanning i hjemmet med mye opplæring på sykehus. Dette har medført ekstra innleie, overtid, forskjøvet arbeidstid samt innleie fra byråer. Denne avdelingen har også hatt stort korttidsfravær, uten sykelønnsrefusjon. Avdeling blå har hatt høyt legemeldt fravær samt mye behov for overtidarbeid. Avdeling fellestjenester og hjemmehjelp har hatt mindreutgifter lønn med bakgrunn i vakante stillinger over tid.

Sosiale utgifter

Mindreforbruk kr 342 284,- Sees i sammenheng med vakante stillinger og bruk av vikarbyrå.

Kjøp av varer og tjenester som inngår i tjenesteproduksjon

Avvik: Merforbruk kr 4 884 666,- som har følgende årsak;

Bruk av vikarbyrå til to enkeltbrukere med behov for døgnkontinuerlig helsehjelp i hjemmet, i perioder 2-1 bemanning (to ressurskrevende brukere). Grunnet vakante sykepleiestillinger har vikarbyrå også vært benyttet for å kunne sikre forsvarlig helsehjelp i hjemmesykepleien.

Kjøp av tjenester som erstatter tjenesteproduksjon

Avvik: Merforbruk kr 4 981 130,-

Skyldes kostnader til kjøp av døgnkontinuerlig døgnplass fra privat aktør til pasient med psykiatri og rusproblematikk. Bemanningen har i store deler av 2016 vært 2-1 bemanning.

Overføringer

Avvik: Mindreinntekt kr 1 046 314,- Skyldes at virksomheten ikke leverte et budsjett i balanse og økonomiavdelingen var tvunget til å legge inn denne inntekten på 1 million som ikke kommer.

Fordelte utgifter

Avvik: Mindreforbruk kr 109 000,- Internkjøp mat fra kjøkken sykehjem til brukere av dagsenter. Sees mot kjøp av tjenester.

Avsatt til bundne fond

Avvik: kr 535 228,- Midler fra Fylkesmannen til å dekke 100 % stilling som Erfaringskonsulent i psykisk helse og rus. Midlene avsatt for å brukes i sin helhet i 2016.

Medarbeidere

Virksomheten har stort fokus på kompetanseheving, og gir økonomisk støtte og legger til rette for at ansatte skal få etterutdanning. Flere ansatte går utdanninger som ledelse, innovasjon, arbeidsrett, kreftsykepleie, psykisk helse. For øvrig har ansatte fått permisjon og støtte for å delta på eksterne kurs som bl.a sårkurs, Gerica (fagprogrammet). E-læringskurs innen medikamenthåndtering er obligatorisk for alle som deler ut medisin.

Med stort fokus på kompetanseheving gjenspeiler dette seg i gode og forsvarlige tjenester med trygge og tilfredse ansatte.

Virksomheten har utfordringer med å rekruttere sykepleiere, dette bl.a med bakgrunn i at nabokommuner kan tilby høyere avlønning. Avdeling hjemmesykepleie har i perioder av 2016 hatt flere vakante sykepleierstillinger.

Det rapporteres fra ledere, verneombud og tillitsvalgte om gjennomgående godt arbeidsmiljø og god trivsel i alle avdelinger i virksomheten.

De to avdelinger der ansatte arbeider turnus viser stort sykefravær, både korttid og langtidsfravær. Sykefravær i hele virksomheten var i 2016 var 11.6 %, derav 1.6 % egenmeldt og 10.1 % legemeldt.

Det arbeides for øvrig godt med sykefraværsoppfølging.

Det meldes fra ansatte at de opplever travelhet i perioder.

Interne prosesser

Det har vært avholdt 7 samarbeidsmøter (HMS møter) mellom tillitsvalgte, verneombud og ledere i 2016, det er satt fast dagsorden med flere meldte saker under eventuelt. Det oppleves et godt samarbeidsklima i møtene. Beklageligvis har det i perioder ikke deltatt tillitsvalgte på møtene, og virksomheten har ikke hatt egne lokale tillitsvalgte fra de ulike forbund som representerer medlemmene. Dette arbeides det med.

2. Oppnådde resultater i virksomheten.

Virksomheten har gjennomført brukerundersøkelse desember 2016, resultat er ennå ikke klart. Opplevde for øvrig stor deltakelse i denne undersøkelsen.

Virksomheten ved Koordinerende enhet har til enhver tid tilbudt tjenester på rett nivå etter faglig vurdering, ikke måttet velge lavere tjenestetilbud enn det man har vurdert har vært brukers behov.

3. Spesielle hendelser i virksomheten i 2016

Ingen som ikke har vært omtalt under andre overskrifter / avdelinger.

4. Nye oppgaver/utfordringer i 2016 som ikke var planlagt i budsjettvedtaket.

Ingen som ikke er omhandlet i andre punkter i denne årsberetningen.

5. Avvik fra planlagt resultat

Ingen som ikke er omhandlet i andre punkter i denne årsberetningen.

Virksomhet sykehjem

1. Rapport på kommunestyrets budsjettvedtak for 2016.

I forbindelse med vedtak av årsbudsjett 2016 og handlingsprogram 2016-2019 samt verbalforslag innarbeidet i kommunestyrets sak 072/15 er det blitt lagt ned stort arbeid i virksomhet sykehjem gjennom året for å nå målene.

Følgende områder har vært i **fokus i virksomhetsplanen etter vedtak i kommunestyret:**

Mål	Tiltak	Evaluering
Fortsette arbeidet med å få til et godt samarbeid mellom de ulike virksomheter innenfor helse-omsorgstilbudene for å utnytte ressursene optimalt og skape trivsel og økt kompetanse hos de ansatte.	Vurdere nye områder for samarbeid Skape nødvendige samarbeidsarenaer Jobbe videre med etablerte samhandlingsfora	Samarbeidet mellom virksomhetene fungerer bedre. Etablert nettverk for avdelingsledere. Felles fagdag, palliasjon HOL, mandat og struktur forbedret
Råde kommune skal fortsatt å være åpne for ny teknologi som kan være nyttig for å bedre kvaliteten på tjenestene.	Vurdere muligheter innen velferdsteknologi i sykehjemmet som e-rom, PDA, muligheter for GPS-sporing m.v	Ses på fortløpende. Sykehjemmet prøvd ut PDA.
Arbeide for et godt samarbeid med sentrale og interkommunale helseforetak i forbindelse med Samhandlingsreformen.	Fokus på samarbeid med sykehuset og oppfølging av vedtak i ADSM LMS, avklaring rundt bruk Samarbeid med interkommunal undervisningssykepleier	Kontinuerlig fokus.
Legge til rette for nødvendig tilleggsutdanning/kompetanseheving i forbindelse med Samhandlingsreformen, og utskrivningsklare pasienter med komplekse behov.	Utarbeide kompetanseplan Utarbeide opplæringsplan	Oversikt over gjennomført kompetanseheving er utarbeidet. Plan er overført til 2017

<p>Fortsette arbeidet med "Råde-modellen", herunder synliggjøre prinsippet om at sykehjemmet er brukerens hjem</p>	<p>Videre satsing på aktivitetsgruppa Fokus på aktiviteter i avdelingene Bruker- og pårørendeundersøkelse 2. hvert år - 2016 Fokus på informasjon til pårørende Se på muligheter for å opprette en venneforening Kontinuerlig jobb med uønsket deltid, turnus Faste møter med tillitsvalgte Kvalitetsgruppe, videreutvikle bruk av kvalitetslosen Medarbeiderundersøkelse 2. hvert år - 2017 Legge informasjon om aktiviteter ut på nett</p>	<p>Egen rapport fra aktivitetsgruppa. Gjennomført.</p>
<p>Vurdere boligsituasjonen og institusjonsbehov for personer med rusproblematikk og eldre innenfor samme boligkompleks/nabolag. Hvis samlokasjon viser seg å være et vedvarende problem for enkelte brukere, må vi finne en løsning på det, eventuelt se på hvordan andre kommuner løser dette.</p>	<p>Drøfte dette i samarbeid med HBT</p>	<p>Kontinuerlig fokus og oppfølging</p>
<p>Se på muligheten for å opprette et kantinetilbud til brukere og ansatte ved bo- og servicesenteret, enten i samarbeid med frivillige organisasjoner, som et arbeidstreningstiltak, i samarbeid med private, eller i egen regi.</p>	<p>Vurdere hvilke muligheter som finnes og skriftlig-gjøre muligheter og konsekvenser</p>	<p>Egen sak i LEO 026/16</p>

Det har vært et fokus på «Rådemodellen» gjennom 2016. Aktivitetsgruppen ved sykehjemmet har gjennom hele året gjennomført ulike arrangementer til stor glede for beboerne våre. Noen av arrangementene har også pårørende vært invitert til, se egen årsrapport fra aktivitetsgruppen. Det er mange andre bidragsytere i forhold til aktiviteter. Vi har Røde kors inne til bingo en gang hver måned, Røde kors har også kafe en gang hver uke, sangcafe har vært gjennomført hver uke, prestetjenesten har andakter, vi har hatt besøk av skoler og barnehager og man har hatt fokus på å gjennomføre aktiviteter på den enkelte avdeling.

Virksomhet TFF har bidratt med trivselstralle hvor beboerne har fått handlet. Dette har vært positivt for beboerne.

Det ble på slutten av året startet «prosjekt kantina» med initiativ fra de ansatte som ønsket å gjøre kantina til et hyggelig sted for beboere, pårørende, ansatte og et sted hvor beboerne kjenner seg igjen i omgivelsene. Det ble bevilget midler fra Formannskapet til å sette kantina tilbake i gammel stil. Arbeidet er ikke sluttført, men det planlegges åpning av dette med restaurantkveld for beboerne.

I virksomhetsplanen har følgende mål og tiltak vært i fokus gjennom året innen **området brukere og tjenester:**

Mål	Tiltak	Evaluering
Tilstrekkelig legetjenester	Vurdere tjenesten opp mot vedtatt norm for legetjenester og behov hos beboerne Fordeling av ressursene Vurdere tiltak i forhold til fravær hos egne leger	Legedekningen er fra 2017 økt med 20 %
Helhetlig plan for demensomsorgen - demensteam	Påbegynne prosess med demensplan i samarbeid med HBT	Utsatt. Henvises til rullering av helse- og omsorgsplan
Økt pasientsikkerhet	Deltakelse på læringsnettverk for ledelse av pasientsikkerhet i regi av undervisningssykehjemmet Tak i bruk strukturert bruk av tavlemøter	Gjennomført og implementeres videre.
Sikker legemiddelhåndtering	Implementere multidose	En avdeling har multidose, resterende gjennomføres 2017
Videreutvikle kvalitetsarbeid	Videreutvikle og implementere losen	Kontinuerlig fokus. Kvalitetsgruppen har jobbet jevnt hele året.
Ha gode dokumentasjonskunnskaper og prosedyrer	Internundervisning IPLOS-instruktører oppfølging Fokus på tiltaksplaner Lederoppfølging av dokumentasjon i praksis	Kontinuerlig fokus
Øke kompetansen hos ansatte i samarbeid med undervisningssykepleier	Undervisningssykepleier tilbyr undervisning og rådgivning i aktuelle tema	Gjennomført opplæring i HLR for en del ansatte
Strukturere og utvikle bruk av nøkkelpersoner med spisskompetanse	Aktiv bruk av ressurspersoner på de ulike fagområdene til opplæring i virksomheten etter behov	Kontinuerlig fokus
Gjennomføre risikovurdering innen områder med fare for svikt i pasientbehandlingen	Velge ut områder med fare for svikt Risikovurdere og utarbeide og følge opp tiltaksplan	Gjennomført ROS natt-tjenesten, brann, medikamenthåndtering og ift enkelt brukere.

Brukermedvirkning:

Virksomhet sykehjem har ved hjelp fra Eldrerådet gjennomført bruker- og pårørendeundersøkelse fra KS i 2016. To hovedområder har blitt fulgt opp siden siste undersøkelse; aktivisering av beboere og informasjonskanaler til pårørende. Vi har jobbet med informasjon via sosiale medier, oppslag, tavler og pårørendesamtaler.

Med bakgrunn i pårørende- og brukerundersøkelsen 2016 skal det videre fokuseres på :

- Informasjon til pårørende, her gjennom å utvikle kanaler for informasjon
- Fokus på aktiviteter og informasjon om aktiviteter. Øke beboernes mulighet for å komme seg ut i frisk luft.

Økonomi

For å kunne nå målet om **god budsjettdisiplin er følgende tiltak viktige:**

Mål	- Tiltak	Evaluerings
Regnskap i balanse	<ul style="list-style-type: none"> - Månedlig oppfølging av regnskap i ledermøte - Oppfølging av controller hver måned - Oppfølging av utleieplasser - God budsjettdisiplin - Vurdere salg av tjenester opp mott inntekter - Søke på midler i ulike tilskuddsordninger 	Gjennomført

Netto driftsresultat for virksomhet sykehjem 2016 ble et mindreforbruk på totalt kr 1 160 315,-.

Dette skyldes i hovedsak følgende:

Driftsinntekter

Brukerbetalinger:

Avvik: Merinntekt på kr 871 547,- Dette er i hovedsak har vært merinntekt på brukerbetalinger ved langtidsopphold, men også noe i forhold til betaling for korttidsopphold. Inntekter for langtidsopphold er varierende, da oppholdsbetaling for den enkelte bruker fastsettes etter brukerens inntekt.

Andre salgs- og leie inntekter:

Avvik: Merinntekt på kr 109 105,- På denne posten er det ført inntekter for salg til dagsenter, noe som er inntektsført på 17900 i budsjettet. Disse to poster må ses sammen. Det er en liten svikt i inntekter for salg av mat til hjemmeboende ift budsjettet. Inntekter for frisør viser en mindreinntekt på kr 80 000,- noe som skyldes av stillingen har vært ubesatt deler av året. Må ses sammen med lønnsbudsjettet.

Overføringer med krav til motytelse:

Avvik: Merinntekt på kr 779 598,- Det er på denne posten mindreinntekt for salg av utleieplasser til andre kommuner på kr 1 320 000,- 2 plasser ved somatisk korttidsavdeling har ikke vært utleid i 2016 på grunn av behov for plasser til egne innbyggere. Refusjon for læring er høyere enn budsjettet, mens sykelønnsrefusjoner og refusjon for foreldrepenger er høyere enn budsjettet. Momskompensasjon (ses opp mot overføringer) er noe høyere enn forventet. Salg til dagsenter er budsjettet her, men inntektsført på posten over. Når

manlikevel kommer ut med positivt resultat på denne posten skyldes det overføring av midler i forbindelse med ressurskrevende brukere på kr 941 000,-

Andre statlige overføringer:

Avvik: Merinntekt på kr 5 000,- Her er det ført midler til samarbeidsprosjekt med høyskolen og gaver til avdelingene som overføres til fond.

Andre overføringer:

Avvik: Mindreinntekt på kr 40 067,- Sees i sammenheng med *overføring med krav til motytelse*.

Driftsutgifter

Lønnsutgifter:

Avvik: Merforbruk på kr 2 043 296,- Merforbruket skyldes bruk av ekstra-innleie tilsvarende kr 833 000,- og merforbruk på bruk av overtid på kr 306 000,- Ekstra-innleie er for å sikre forsvarlig bemanning hos brukerne. Overtid blir brukt når avdelingene ikke finner andre løsninger for å sikre driften. Virksomheten har i 2016 økt bemanningen på natt fra 1.9 for å kunne gi forsvarlige tjenester å natt, noe som det ble gitt budsjettmessig dekning for først i 2017. Avtalefestede tillegg og høytidstillegg synes noe lavt budsjettert, da dette er forutsigbare utgifter, men viser et merforbruk på totalt kr 700 000,- Læringslønn viser et merforbruk på kr 258 000,- noe som må ses i sammenheng med merinntekter. Merforbruk på sykelønn og foreldrepenger ses i sammenheng med merinntekter under overføringer med krav til motytelse.

Sosiale utgifter:

Avvik: Mindreforbruk på kr 894 780,- Virksomheten har et mindreforbruk på pensjon og arbeidsgiveravgift. Dette skyldes lavere reguleringspremie enn budsjettert og må ses i sammenheng med merutgiften i forbindelse med premieavvik under ansvarsområde 190 – Finanstransaksjoner.

Kjøp av varer og tjenester som inngår i tjenesteproduksjon:

Avvik: Mindreforbruk på kr 850 023,- Virksomheten har hatt merutgifter på medisinsk forbruksmateriell. Pasienter som kommer til korttidsavdelingen er svært behandlingkrevende og noen pasienter er i behov av dyrt utstyr og medikamenter som virksomheten må betale i sin helhet. Merforbruk på kr 151 000,-. Det er merutgifter knyttet til transport av kommunale brukere på kr 61 000,- og innsparing på strøm og kommunale avgifter tilsvarende kr 563 000.

Kjøp av varer og tjenester som erstatter tjenesteproduksjon:

Avvik: Merforbruk på kr 18 786,- På posten er det ført utgifter til kjøp av renovasjonstjenester. Utgifter til dette er budsjettert på posten over.

Overføringer.

Avvik: Merforbruk på kr 173 045,- Skyldes momskompensasjon og må sees i sammenheng med merinntekt momskompensasjon under *refusjon med krav til motytelse*. Dessuten er det brukerbetaling som virksomheten ikke har kunnet få inn - tap av fordringer.

Fordelte utgifter:

Avvik: Mindreinntekt kr 119 000,- Forventet inntekt for internsalg er budsjettert på denne posten, men inntektsført på *andre salgs og leieinntekter*.

Avsatt til bundne fond:

Det er i 2016 avsatt kr 35 678,- til fond. Dette er gaver fra pårørende som den enkelte avdeling har fått etter beboere og som disponeres av den enkelte avdeling.

Medarbeidere:

For å nå målene om et **godt arbeidsmiljø** har følgende mål og tiltak hatt fokus i 2016:

Mål	Tiltak	Evaluering
Tilfredse medarbeidere	<ul style="list-style-type: none"> - Medarbeiderundersøkelse gjennomføres neste gang 2017 - Medarbeidersamtaler gjennomføres årlig - HMS-plan vedtas og følges opp i HMS-gruppen	Medarbeidersamtaler er ikke gjennomført for alle og må prioriteres i 2017. Tiltak i HMS-plan er ellers gjennomført.
Plan for opplæring og kompetanseheving	<ul style="list-style-type: none"> - Utarbeides innen april 2016	Utsatt til 2017. Oversikt over gjennomført opplæring er utarbeidet.
Kompetanseplan	<ul style="list-style-type: none"> - Utarbeides innen september 2016	Utsatt til 2017
Kompetente ledere	<ul style="list-style-type: none"> - Videreutdanning ledelse - Ledersamling for lederutvikling	En leder har påbegynt videreutdanning i ledelse. Kurs i arbeidsrett er gjennomført for en leder.
Gjennomføre risikovurdering innen områder med fare for svikt i prosedyrer ved administrering rundt ansatte og lønnskjøring	<ul style="list-style-type: none"> - Velge ut områder med fare for svikt - Risikovurdere og utarbeide og følge opp tiltaksplan	Det er gjennomført på følgende områder: Natt, Brann, Medisinadm og ift enkeltpasienter. Arbeidet fortsettes i 2017.

Arbeidsmiljø:

Det ble ved virksomheten i 2016 utarbeidet en HMS-plan for på en systematisk måte å ivareta arbeidsmiljølovens krav om å sikre en systematisk helse – miljø og sikkerhetsarbeid. Planen ble behandlet i virksomhetens HMS-gruppe. Planen er gjennomført i 2016 med unntak av medarbeidersamtaler med alle ansatte, hvor man ikke kom i mål. Arbeidet prioriteres i 2017. Referat fra møter i HMS-gruppen sendes til alle ansatte.

Det ble i 2016 arrangert felles påskelunsj, sommerlunsj og julelunsj for hele sykehjemmet med stor deltakelse. I tillegg har HMS-gruppen invitert til tur med bål og grilling for ansatte med barn. Høsten ble det gjennomført fest for ansatte. I tillegg har ansatte deltatt på arrangementer i regi av kommunen.

Sykefravær:

Det har ved virksomheten i 2016 vært en total sykefraværspersent på 10,0 %. Av dette er 1,3% egenmeldt korttidsfravær og 8.7 % legemeldt fravær. Sykefraværet viser en positiv utvikling med en nedgang fra 2015. Sykefraværet på den enkelte gruppe varierer med et spenn fra 1,1 % - 15,9 %. Sykefraværet var i 2016 lavere enn i 2015. Virksomheten jobber aktivt med oppfølging av sykemeldte og tilrettelegging så langt det er mulig.

Virksomheten har også i 2016 søkt tilretteleggingsmidler til ulike tiltak og følger opp med individuelle samtaler og utarbeidelse av oppfølgingsplan i et tett samarbeid med IA kontakt. Det er avtalte faste møter med IA-kontakten for oppfølging.

Medarbeidertilfredshet:

Det har blitt vektlagt å tydeliggjøre hva som forventes av den enkelte ansatte og at det er tydelig og synlig ledelse i avdelingene. Klare mål og tydelige forventninger med direkte tilbakemeldinger øker mestring og arbeidsglede hos de ansatte. Det skal være lett å ta kontakt med nærmeste leder for å ivareta individuelle behov, trivsel i arbeidshverdagen og gi tilbakemelding på arbeidsutførelse.

Virksomheten har hatt som mål å gjennomføre medarbeidersamtale med hver enkelt ansatt, men har ikke sluttført dette arbeidet for 2016. Det vil i 2017 være videre fokus på å gjennomføre dette.

Virksomheten har tilstrebet å tilpasse turnus etter ansattes ønsker så langt det er praktisk mulig. Videre har det vært prioritert i virksomheten å øke ansattes stillingsbrøk ved ledighet i stillinger dersom dette er faglig og driftsmessig forsvarlig i samarbeid med de ansattes representanter.

Kompetanseheving i virksomheten:

Følgende områder har blitt fokusert på og opplæring gitt på i virksomheten i løpet av 2016:

- Medikamenthåndtering, gjennom interaktive kurs med avleggelse av en eksamen.
- Dokumentasjon Opplæring i bruk av kvalitetslosen og gerica for ansatte.
- Palliasjon
- HLR – bruk av hjertestarter.
- Enkeltgrupper har vært praksisfelt for forskning og faktabaserte tiltak innen miljøbehandling i samarbeid med Høgskolene.
- Veilederen-elektroniske kurs og tilgang på aktuelt lovverk er blitt gjennomført for enkeltpersoner og grupper, ut fra behov som den enkelte har, og på en generell basis, herunder journalføring, i forbindelse med andre kurs.
- Brannvern
- Kvalitetslosen
- Demens
- Smittevern
- NOKLUS
- Tiltaksplaner
- Akutt sykdom
- Konflikthåndtering

Ledelse:

Lederne tar ansvar for sine avdelinger, virksomheten og har fokus på helheten i Råde kommune. Dette har gitt føringer for utøvelse av lederskapet i virksomheten og målsettingen har vært at lederne får frem det beste i våre medarbeidere gjennom å involvere, utfordre, støtte

og stille krav. Lederne har tidligere deltatt i eget utviklingsprogram med fokus på ny ledergruppe, kommunikasjon og tilbakemeldinger. Oppfølging av dette skjer i mars 2017. Virksomheten har lagt til grunn verdibasert ledelse gjennom kommunens etablerte verdier raushet, glede, respekt.

Forskning og utviklingsprosjekt i Råde sykehjem:

Sykehjemmet har videreført satsningen med prosjekt i samarbeid med Høgskolen i Østfold som gir personell i sykehjem faglig kompetanseheving i miljøbehandling. Prosjektet har medført at midler er blitt tilført virksomheten, som igjen har medført at ansatte har hatt muligheter til å delta på større nasjonale og internasjonale seminarer, hvor resultater fremvises og Råde kommune er blitt profilert. Prosjektet er i knyttet til forskning og faktabasert kunnskap som publiseres innen for anerkjente forskningsmiljøer. Ansatte fra sykehjemmet var i 2016 bla i Chicago på en konferanse og presenterte sine resultater.

2. Oppnådde resultater i virksomheten.

Det økonomiske resultatet viser i 2016 et positivt resultat. Virksomheten har hatt løpende god oppfølging av regnskapet.

Utleieplassene på Brun avdeling har vært i utleid det meste av året og avdelingen har et svært godt renommé og har blitt benyttet av kommuner fra Oslo, Akershus og Østfold. Ansatte har holdt flere kurs for andre kommuner og har mottatt besøk for å se på hvordan vi driver avdelingen.

Korttidsavdelingen er en aktiv avdeling og samarbeider bra med Koordinerende enhet og tildelingsteamet om disponering av plassene. Råde kommune har svært få ferdigbehandlede pasienter på sykehuset og klarer å ta imot og behandle pasienter som skrives ut til kommunen med behov for institusjonsopphold.

To avdelinger, Gul og Grønn, har i 2016 forberedt sammenslåing av de to avdelinger for å få en bedre benyttelse av ansattes ulike kompetanse.

Det har vært stor aktivitet i aktivitetsgruppen med gjennomføring av ulike typer tilstelninger for beboere i sentret, og en årsrapport for denne gruppen ligger vedlagt.

Virksomheten har videreført fokuset på faglig utvikling og samarbeid med eksterne gjennom prosjekt med Høgskolen i Østfold "Miljøterapeutiske tiltak" Funksjonelle analyser-tiltaksutarbeidelse og målemetoder i demensomsorgen.

Virksomheten fikk midler til «prosjekt kantina» og har begynt arbeidet med å pusse opp stedet i «gammel stil». Det er planen at dette skal bli et hyggelig sted for beboere og pårørende og for gjennomføring av aktiviteter.

3. Spesielle hendelser i virksomheten i 2016

Ingen som ikke har vært omtalt under andre overskrifter / avdelinger.

4. Nye oppgaver/utfordringer i 2016 som ikke var planlagt i budsjettvedtaket.

Det ble i budsjett 2016 lagt inn en forutsetning i utleie av to somatiske sykehjemsplasser. Dette har ikke latt seg gjennomføre med bakgrunn i et økende behov for plasser til egne innbyggere, noe som har medført inntektssvikt.

Virksomheten gjennomførte økning av ressurser på natt fra 1.9.17 for å sikre forsvarlig tjeneste på natt noe det først var budsjettmessig dekning for i 1017

5. Avvik fra planlagt resultat

Årsak til mindreforbruk er i hovedsak knyttet til mindre utgifter til pensjon enn budsjettet, merinntekt for ressurskrevende brukere, innsparing på drift og merinntekt brukerbetaling plasser i institusjon. Det er sviktende inntekter knyttet til utleieplassene, frisørtjenester, og lønnsutgifter.

Årsrapport 2016 - Aktivitetsgruppa

Aktivitesgruppa har 7 representanter som står som representant for sin avdeling.

Florentina E. Grimstad -hvit/lilla avdeling

Jane Veum- Dagsenteret HBT

Turid M. Kristiansen – Dagsenteret HBT

Ida Hansen- rød/orange avdeling

Annette M. Borgebund- brun avdeling

Anne-Marie Eriksen – gul/ grønn avdeling

Maria Bråten Olsen –Kjøkken

Aktivitesgruppa treffes jevnlig og planlegger aktiviteter for kommende periode.

Fra 2016 har gruppen lagt planer for lengere perioder det blir lettere for beboerne å forholde seg datoer som det arrangeres aktiviteter. Virksomheten har i tillegg satt aktiviteter inn i en samlet oversikt som formidles til avdelingene.

Vi har jobbet med å sette dagsorden for faste aktiviteter som tilpasses hver avdeling. Vi har 7 avdelinger på huset som har forskjellige pasientgrupper. Det er viktig at vi setter opp noen individuelle aktiviteter som passer for hver enkelt avdeling. Denne type aktiviteter skal vi sette opp i dagboka slik at den som er på jobb den dagen skal ta ansvar over at aktivitetene skal utføres den respektive dagen. Hvit og Lilla avdeling har i 2016 hatt stort fokus på dette og det implementeres videre på resterende avdelinger i 2017.

Januar

- Aktivitetskveld på storstua 12.01
- Kino på Storstua « Dizzie Tunes « 20.1.

Februar

- Aktivitetskveld på storstua 9.2
- Kino på Storstua «Fleksnes» 17.02

Mars

- Aktivitetskveld på Storstua 8.3
- Påskefrokost for beboere og ansatte, gitar spill og sang 16.3

April

- Internasjonal dag der ansatte laget mat fra ulike land man kunne smake på, musikk og quiz.
- Vårfest på Storstua 15.04 med musikk-underholdning. Det ble servert smørbrød og kringle til kaffen. Pårørende var invitert. Storstua var fullsatt og bordene var pyntet med hvitveis.

Mai

- Aktivitetskveld på storstua 10.5

Juni

- Den årlige sommerfesten med pårørende 14.06. Grilling, musikk og utlodning.
- Strikkecafe 20.06 og 30.06.

September

- Aktivitetskveld på Storstua 13.9
- I anledning "Fårikålens dag" ble det servert fårikål på Storstua 23.09. Kjøkkenet på sykehjemmet laget maten og sykehjemmets kokk serverte. Bordene var pyntet med mose, blader, kongler, eier og granbar slik at det ble en duft av skog.

Oktober

- Det var Kino på storstua "Operasjon Løvsprett" 24.10.

November

- Julebord. Servering av elggryte m/tilbehør og dessert. Liveband spilte julesanger 7.12

Desember

- Bakedag på storstua. Kaker ble bakt til Luciafeiringen. 7.12
- Grøttest ble arrangert inne på hver avdeling 09.12
- Ekko barnekor gikk lucia og sang julesanger 13.12.

Virksomhet tjenester for funksjonshemmede

1. Rapport på kommunestyrets budsjettvedtak for 2016.

Brukere og tjenester

Virksomheten har i løpet av 2016 foretatt ytterligere tilpasninger til en felles Koordinerende enhet. En av virksomhetens fagansvarlige har nå kontorplass og fast oppmøte i koordinerende enhet. Dette har blant annet medført et bedre samarbeid mellom virksomhetene og en bedre felles forståelse. Koordinerende enhet bidrar til en felles dør til kommunale tjenester samtidig som saksbehandlingskompetansen er samlet. Koordinerende enhet bidrar til et tjenestenivå hvor vi ivaretar kommunens samlede økonomi og gir lovlige og faglig gode vedtak og tjenester.

Virksomheten har i løpet av 2016 opplevd en stor økning i tjenestebehovet. Dette har på enkelte områder vært forventet, mens det innen andre områder har vært en overtagelse fra andre virksomheter i kommunen. Primært er de nye tjenestene gitt som vedtak innen Heldøgns- omsorgstjenester men også som del av endring i behov for avlastning og BPA. Nye tjenester er fortrinnsvis kjøpt hos eksterne leverandører.

Virksomheten opplever at det er flere henvendelser og søknader om boliger med heldøgns omsorgstjenester enn det kommunen hadde forventet. Selv om 4 nye boliger med heldøgns omsorgstjenester bygges i Everksveien vil kommunen ha et underskudd på egnede boliger.

Utover dette har virksomheten stort sett har tilfredse tjenestemottakere og vi jobber kontinuerlig med å utvikle våre tjenester. Det må spesielt nevnes at vårt dagtilbud har svært fornøyde tjenestemottakere og pårørende. Flere av de som jobber der ønsker at dagtilbudet økes i omfang. Virksomheten har vurdert ulike muligheter for de nærmeste årene blant annet øke dagtilbud i egen regi og kjøpe plasser hos eksterne leverandører. I anbudskonkurransen på avlastnings tjenester, innhentet vi også tilbud på tjenester i dagtilbud. Kommunen har flere alternativer ved et økt behov, det er fortrinnsvis de økonomiske rammene som setter begrensninger.

Økonomi

Virksomheten har også i år et mindreforbruk på pensjon og arbeidsgiveravgift. Dette skyldes lavere reguleringspremie en budsjettet og må ses i sammenheng med merutgiften i forbindelse med premieavvik under ansvarsområde 190 – Finanstransaksjoner.

Oppsummering

Netto driftsresultat for 2016 ble en merforbruk på totalt 2 845 622,-.

Merforbruket har vært forventet gjennom året som følge av overtagelse av et heldøgns-tjenestetilbud fra annen virksomhet. I tillegg har vi fra august startet opp et forventet, men ubudsjettet tilbud om heldøgns omsorgstjenester.

Driftsinntekter

Brukerbetaling:

Avvik: Merinntekt kr 74 000,- Dette skyldes flere som mottar tjenester og betaler egenandel for transport og praktisk bistand.

Salgs og leieinntekter:

Avvik: merinntekt kr 10 000,- Skyldes blant annet dagtilbudets inntekter ved salg av egenproduserte varer.

Overføringer:

Avvik: Merinntekt kr 4 728 000,-. Skyldes fortrinnsvis refusjon ressurskrevende tjenester dette som følge av nye tjenester overført fra annen virksomhet.

Driftsutgifter

Lønnsutgifter:

Avvik: Merforbruk kr 51 000,-. Virksomheten hadde god kontroll på sine lønnsutgifter i 2016.

Sosiale utgifter:

Avvik: Mindreforbruk kr 642 000,-. Dette skyldes lavere reguleringspremie enn budsjettet og må ses i sammenheng med merutgiften i forbindelse med premieavvik under ansvarsområde 190 – Finanstransaksjoner.

Kjøp av varer og tjenester som inngår i tjenesteproduksjon:

Avvik: Merforbruk kr 915 000,- Virksomheten har i løpet av 2016 hatt en konsulent inne for å bidra til inntektsoptimalisering av refusjoner for ressurskrevende tjenester. Dette arbeidet er kostnadsført i budsjett med kr 500 000,-. Arbeidet har generert økte inntekter. Virksomheten avvirket kommunal ordning om BPA tjenester. Kommunen kjøper nå tjenestene hos våre konsesjonsinnehavere, det har dessuten vært en økning i vedtatt tjenestetid. For øvrig har virksomheten vist måteholdenhet innenfor alle typer innkjøp.

Kjøp av tjenester som erstatter tjenesteproduksjon:

Avvik: Merforbruk kr 7 277 000,- Skyldes hovedsakelig økning i kjøp av heldøgns omsorgstjeneste overtatt fra annen virksomhet, men også et nytt vedtak om heldøgns omsorgstjenester.

Overføringer:

Avvik: Merforbruk kr 84 000,-. Skyldes momskomp og må ses i sammenheng med *overføringer med krav til motytelse* hvor motposten føres.

Fordelte utgifter:

Avvik: Mindreforbruk 10 000,-. Anses å være i balanse.

Medarbeidere

Virksomheten opplever å ha tilfredse ansatte. Vi har avholdt 4 personalmøter og det avholdes et fast kontaktforum med tillitsvalgte og verneombud i virksomheten, møter holdes en gang pr måned. Gruppen fungerte også som virksomhetens HMS gruppe i forhold til nærværssatsningen. Flesteparten av de ansatte har i løpet av 2016 hatt medarbeidersamtaler og det gis gode tilbakemeldinger.

Virksomheten jobber kontinuerlig med å vurdere den daglige driften. Ved ledighet ser vi på virksomhetens behov for kompetanse og på muligheten til å endre hjemler, slik at vi blir kvitt unødvendige små stillinger. Virksomheten er kjent med at det er uønsket deltid for enkelte og to av de ansatte gjorde i løpet av 2016 krav om økt stilling i tråd med AML § 14-4a.

Utdanning i 2016:

En vernepleier går videreutdanning i læring om komplekse systemer.

En ansatt går på helsefaglig høyskoleutdanning.

Leder har fullfør Arbeidsrett 1.

Seks ansatte er under utdanning som helsefagarbeider.

For tiden er det fire av de ansatte som har fullført sin fagarbeiderutdanning og bestått teorien men mangler nødvendige tjenestetimer eller mangler å ta selve fagprøven.

Kurs:

Virksomheten arrangerte i løpet av 2016 et kurs i saksbehandling. En ekstern foreleser ble leid inn, og virksomheten inviterte andre kommuner i østfoldnettverket. Det var et godt fremmøte og det ble gitt gode tilbakemeldinger.

I løpet av 2016 har samtlige ansatte fått tilbud om forskjellig kurs. Utenfor virksomheten deltok de høyskoleutdannede på kurs om begrensning i bruk av tvang og makt i regi av fylkesmannen. Dessuten har alle ansatte benyttet virksomhetens portefølje av nettbaserte kurs. De ansatte har både tatt kurs som virksomheten krever men også, andre nyttige kurs som tas av egeninteresse. Totalt er det ved virksomheten avviklet nærmere 300 nettbaserte kurs hvor de ansatte har fått signerte kursbevis.

Det må også nevnes at tre av de ansatte følger kommunens kurs i norskopplæring.

Sykefravær IA:

Virksomheten hadde et samlet nærvær på ca. 92,5 %.

I løpet av 2016 har vi benyttet oss av bistand fra bedriftshelsetjenesten og eller kommunens IA kontakt i dialogmøte 1. Både ansatte og leder kan melde om gode erfaringer knyttet til dette. Virksomheten har et høyt fokus på nærvær og tilrettelegger så sant det er mulig. Vi er beviste de utfordringer tilrettelegging krever, herunder å balansere den enkeltes tilrettelegging med økt arbeidsbelastning for den enkeltes kollegaer. Vi gjør derfor grundige vurderinger i samarbeid med den enkelte i forhold til hvilken type tilrettelegging som kan gjennomføres. Virksomheten oppfyller velferdsreglementet, kontakter den sykemeldte og gir blomster ved lengre fravær.

På personalmøter er helse, miljø og sikkerhet samt sykefravær og tilrettelegging faste saker. Virksomheten sørger for enkel bevertning på personalmøter, noe som bidrar til trivsel. Virksomhetens HMS gruppe møtes en gang pr måned, nærværet et gjentakende tema, vi drøfter tilbakemeldinger fra ansatte i forhold til det generelle arbeidsmiljøet og IA tiltak.

Nærværsmidlene for 2016 ble benyttet til en delfinansiert middag på restaurant, ansatte som måtte jobbe denne kvelden fikk servert mat der de jobbet. Vi arrangerte dessuten en felles julelunsj for alle virksomhetens ansatte og sørget for diverse trivselstiltak for de som jobbet ekstra ved enkelte helger og ved alle høytider. Utover kommunens sommerfest og julebord, har de ansatte også arrangert enkelte sosiale tilstelninger i egen regi.

Interne prosesser

Det er flere prosesser som har preget virksomheten i 2016.

En av de største organisatoriske endringene i løpet av 2016 at en av de fagansvarlige nå har flyttet sitt faste møtested ned til koordinerende enhet. Enheten jobber kontinuerlig for å etablere nye og gode enhetlige rutiner på tvers av virksomhetene. Ved å flytte fagansvarlig

opplever virksomheten noe negative konsekvenser men kommunen sett som en enhet får et bedre koordinert tilbud.

Våren 2016 startet virksomheten arbeidet med å vurdere kommunens potensialet for økte refusjoner inne ressurskrevende tjenester. I dette arbeidet har vi hatt bistand fra Sødermann. Vi har sett på tjenester gitt innen alle områder som er inkludert i ordningen. Alle virksomheter har vært behjelpelige med å innmelde et omfattende tallmateriale og annen dokumentasjon. Arbeidet har vært tidskrevende men det virker som om det vil gi økte inntekter. Det er virksomhet TFF som har dekket konsulentkostnaden, og som står for innrapportering til revisjon. Siden revisjon ikke er ferdig med sitt arbeide er det endelige resultatet ikke klart.

Virksomheten jobber kontinuerlig med kompetanseutvikling for de ansatte. Økt kompetanse for de ansatte gjenspeiler seg i gode, forsvarlige tjenester men også i tilfredse og trygge ansatte. Nye utfordringer i tjenesten krever at vi har tilstrekkelig faglig kompetanse.

Virksomheten arbeider med å videreutvikle det kommunale dagtilbudet. Det kommer nye tjenestemottakere. Det gis et svært godt tjenestetilbud, med spennende og varierte oppgaver.

Det er igangsatt arbeid med etablering av nye boenheter i Everksveien. Kommunen har startet arbeidet, men det er utfordringer på veien. Det er pr i dag ikke forventet innflytting før tidligst 2018, men selv detter er noe usikkert. Dette er svært utfordrende både for den enkelte beboer men også for tjenesteapparatet. Dette har medført at vi for tiden har flere som ønsker å flytte inn i bolig med heldøgns omsorgstjenester, men kommunen kan pr i dag ikke tilby plass. Det viser seg også at kommunen selv med de 4 nye leilighetene vil ha et underskudd på boliger.

2. Oppnådde resultater i virksomheten.

Virksomheten har også i 2016 hatt et godt driftsår og oppnådd de fleste mål vi har satt oss.

- Bidrar til en god koordinerende enhet i kommunen, «en dør inn»
- Virksomheten har tatt ansvaret for en helhetlig gjennomgang av kommunens inntektspotensial knyttet til refusjoner for ressurskrevende tjenester.
- Omfattende kurs og kompetanseutvikling av ansatte, avviklet ca. 300 kurs.
- Videreutviklet dagtilbud, kontinuerlig utvikles nye aktiviteter og tilbud.
- Vi har en god oppfølging av sykemeldte og et relativt høyt nærvær.
- Virksomheten har tatt imot utfordringen med nye oppgaver fra andre virksomheter. Dette har medført omstilling for virksomheten, men for kommunen har det medført bedre resultater.

3. Spesielle hendelser i virksomheten i 2016

Ingen som ikke har vært omtalt under andre overskrifter / avdelinger.

4. Nye oppgaver/utfordringer i 2016 som ikke var planlagt i budsjettvedtaket.

Ingen som ikke har vært omtalt under andre overskrifter / avdelinger.

5. Avvik fra planlagt resultat

Ingen som ikke har vært omtalt under andre overskrifter / avdelinger.

Virksomhet Teknisk

1. Rapport på kommunestyrets budsjettvedtak for 2016:

Brukere og tjenester

Virksomheten har i også i 2016 vært preget av sykefravær og vakante stillinger i administrasjonen. Det har medført at det har vært utfordrende å ivareta lovpålagte oppgaver, politiske bestillinger samt å innfri kunders forventning om responstid og omfang av veiledning. Forventningene står ikke i forhold til den kapasiteten som virksomheten har hatt. Til tross for høyt sykefravær har det vært gjort betydelig arbeid innenfor de enkelte ansvarsområdene.

Det har vært mindre pågang av delesaker mens innenfor byggesak er det et jevnt tilsig av saker noe som gjenspeiles i gebyrinntektene. Det er gjennomgående at en stor andel av byggesakene også inkluderer søknad om dispensasjon fra gjeldene planer eller lovverk/forskrifter. Disse sakene er mer omfattende å behandle, men genererer samtidig økte inntekter fra hver enkelt sak og ansvaret totalt.

Østfold kommunerevisjon IKS har på vegne av gjennomført forvaltningsrevisjon *Dokumentasjon og likebehandling i byggesaker, Råde kommune*. Revisjonen konkluderte i sin rapport som kom i januar i 2017 med: *Denne forvaltningsrevisjonen har omhandlet likebehandling og dokumentasjon av saksbehandlingen på plan- og bygningsrettens område. Revisjonen har undersøkt både system og praksis, og vår konklusjon er at funnene innenfor begge områder – i all hovedsak – fremstår som tilfredsstillende. Det er etablert internkontroll som skal sikre likebehandling og dokumentasjon av saksbehandlingen, og denne etterleves i stor grad også i praksis.*

Samtidig har vi også gjort enkelte funn som trekker i motsatt retning. Funnene er av ulik alvorlighetsgrad, men samlet sett ikke av en slik karakter at det endrer vår hovedkonklusjon. Rådmannen vil følge opp de funnene som er påpekt under revisjonen.

Innenfor geodata er det fortsatt et godt samarbeid med de andre kommunene i Vansjøregionen om felles kartserver. I løpet av 2016 ble fire reguleringsplaner kontrollert og lagt inn digitalt planregister slik at registeret er ajourført og komplett. Det er tilgjengelig for alle via kommunens hjemmeside og inneholder både kart og bestemmelser slik at det skal være mulighet for en større grad av selvbetjening. Kommunedelplanen for Saltnes området ble digitalisert på nytt siden den var laget i et gammelt filformat og dette medførte noen problemer. Det har vært to kartleggingsprosjekter i regi av Kartverket i år, det ene har vært nykonstruksjon av kartobjekter knyttet til ferskvann eldre enn 2007, og det andre ajourføring av kartet i store deler av kommunen. Det har ikke vært andre investeringer i løpet av 2016 og det er ingen restanser ved slutten av året.

Bygningsvedlikehold for 2016 ble preget av mye rutiner og kontroller for å imøtekomme eiers ansvar etter gjeldene lovverk, og for å sikre at brukere av kommunale bygg samt ansatte har en trygg hverdag. Alt fra sengeliggende pasienter til barnehagebarn og de ansatte som betjener disse skal ha trygge bygg å oppholde seg hvor krav etter gjeldene lovverk er oppfylt. Bygningsvedlikehold driver systematisk egenkontroll av brannalarmer, nødlysanlegg, sprinkleranlegg, gassanlegg, elektriske installasjoner, sanitæranlegg, terapibasseng, og ventilasjonsanlegg. Branntekniske anlegg har også en FG-godkjent årskontroll. Kontrollene avdekker mange avvik som må rettes og som blir kontrollert blir kontrollert av tilsynsmyndighetene. Lovpålagte oppgaver tar mye av resursene innenfor dette ansvaret.

Bygningsvedlikehold har hatt særlig fokus på brannsikkerhet da det 01.01.2016 trådte i kraft en ny forebyggendebrannforskrift som krever at alle bygg som er oppført før 1987 skal oppgraderes til teknisk forskrift 1987 - så langt det lar seg gjøre. Det har vært gjort en brannteknisk gjennomgang på Råde bo- og servicesenter der ble det avdekket feil som kommunen er i gang med å rette opp. Kommunen bruker egne driftsfolk der det er mulig. Det ble bevilget ekstra midler til dette i 2017 d. Barnehagene er de neste byggene på prioriteringslista, da dette er eldre trehus.

Teknisk bygningsvedlikehold arbeider samtidig med å redusere energiforbruket i kommunale bygg. Noen tiltak som ble utført i 2016:

- Nye Led-armaturer med bevegelsesføler og nytt ventilasjonsanlegg med Co2 styring i gymsal Karlshus barneskole (i samarbeid med eiendomskontoret).
- Installasjon av bevegelsesstyring på ventilasjonsanlegget i Rådehallen, da dette reduserer driftstidene.
- Utvidelse brønnparken til Rådehallen og ungdomsskolen – noe som så langt ser så ut til å fungere bra med en virkningsgrad på 1:3.
- I forbindelse er prosjektet over er tappevannet koplet slik at varmepumpen forvarmer alt tappevannet til 40 grader. I tillegg til i Rådehallen og på ungdomsskolen er dette gjort på gul-grønn-brun avd. på bo- og servicesenteret.

Andre vedlikeholdsoppgaver som er utført i 2016 er maling av bo- og servicesenteret utvendig, oppussing av sløydsal Karlshus, oppussing av noen kommunalt disponerte boliger. Vedlikeholdsavdelingen har også vært involvert i flytteprosessen på Spetalen barneskole.

Med ansettelsen av ny fagansvarlig for renholderne har dette fagområdet fått et betydelig løft. Som ny avdeling har renhold hatt mange utfordrende og spennende oppgaver å ta fatt på i 2016. Det som har fått mye fokus har vært at renholderne ved Bo og servicesenteret ble overført til virksomhet teknisk. Dette har vært en prosess som har gått veldig bra og fokuset har vært å bli kjent med hverandre, laget ny renholdsplan, oppgave og ansvarsfordeling og anskaffelse av nytt utstyr.

Det er inngått innkjøpsavtale i et samarbeid med Moss, Våler og Rygge om renholdsmidler, utstyr, plast og papir fra 15.4.2016. Rammeavtalen for innkjøp er for to år med mulighet for opsjon i to år til.

Spetalen skole ble revet og alle måtte flytte over i en brakke løsning til ny skole står ferdig. Det er utfordringer knyttet til renhold på de midlertidige lokalene når det er trangt og lite plass, og ny skole er etterlengtet også av renholderne. Fagansvarlig deltok på NKF's drift og renholdskonferanse til Kiel i oktober, noe som var innholdsrikt og inspirerende. Det er viktig å treffe kolleger i andre kommuner, utveksle erfaringer og knytte kontakter

Arbeidet med oppfølging av EU's vannrammedirektiv har pågått store deler av året og på den måten har oppfølging av MORSA arbeidet også blitt bedre. Arbeidet med plan for opprydding i spredt avløp ble vedtatt i 2016. Det er et stort arbeid som ligger foran kommunen for å gjennomføre denne planen. Private aktører har igangsatt planer som også innebærer økt etterspørsel etter avklaringer fra kommunen. Dette er ressurskrevende.

Kommunen har hatt 6 vannlekkasjer i 2016. En i Stensrødveien og 3 lekkasjer i skogen ved Ankomstsenter Østfold. Det har vært 2 lekkasjer mellom Karlshus og Enebekk. På denne strekningen har kommunen satt ned en ny kum (der det går av til Bekkhus) med 2 nye sluser. Ved lekkasjer på strekningen fremover har kommunen mulighet for å kjøre vannet andre veien slik at «bare 4-5» hus blir berørt ved en vannlekkasje.

Kommunen har leveranseutfordringer med vannet til Saltnes på sommerstid når det er høyt forbruk dersom alt vannet kjøres fra Karlshus. Heldigvis er det mulighet for å få vann også fra Fredrikstad der ute slik at Saltnes får forsyning fra 2 sider. Det løser utfordringen på kort sikt, men kommunen jobber med utredninger av alternative løsninger – enten vann fra Rygge kommune via Oven eller etablering av vanntårn i også i Saltnes.

Kommunen har også oppgradert trykkforsterker (Dalset) som går til Missingmyr slik at kommunen har en beredskap om det skulle bli drift stopp på trykkeforsterkeren der.

Kommunen har utført rengjøring av vanntårnet i 2016 ved hjelp av et eksternt firma.

Vannkvaliteten gjennom året har vært god. Kommunen har gjort en omfattende revisjon av internkontrollsystemet og beredskapsplanen for vann og avløp i 2016 inklusive en revidert ROS analyse. Mattilsynet gjennomførte tilsyn på kommunens vannforsyning i desember 2016. Dette resulterte i kun ett avvik som gikk på gjennomføring og plan for øvelser.

Rehabilitering av vannledning Everksveien via Skoleveien ned mot E6 i Vansjøveien er ferdigstilt og avsluttet i 2016.

Dessverre har ikke virksomheten fått en revidert Hovedplan for vann og avløp fram til behandling i 2016 slik det var planlagt og politisk ønske om. Dette skyldes kapasitetsutfordringer ved virksomhet teknisk. Virksomheten følger tidligere vedtatt plan mhp behov for investeringer og vedlikehold.

Som en konsekvens av utfordringer knyttet til tilbakeslag i private kjellere samt forventet økning av leveranse til nettet er det lagt nye ledninger fra Stensrødveien til Stensrødstubben. Dette er 140m med spillvann og overvann samt vannledning.

En kloakkpumpestasjon har blitt oppgradert med ny driftsovervåking og nytt El-skap. I tillegg har 4 kloakkpumpestasjoner fått oppgradert driftsovervåking.

Midler til asfaltering av vei er brukt opp. Det er utført asfaltering av deler av Skoleveien og Rabben samt diverse andre mindre plasser som ved Råde mølle, Ørneveien mm.

Oppfølging av trafikksikkerhetsarbeidet og vedtak i den forbindelse har ikke vært god nok grunnet kapasitetsutfordringer.

Økonomi

Netto driftsresultat for virksomhet teknisk i 2016 ble et mindreforbruk på kr 2 300 695,-. Da er avsetninger/bruk av fond på selvkostområdene tatt hensyn til.

Driftsinntekter

Andre salgs- og leie inntekter:

Avvik: Mindreinntekt på kr 1 055 263,-. Det skyldes i hovedsak mindreinntekt fra kommunale årsgebyr for vann på kr 352', avløp på kr 701' og kontroll og tilsyn med spredte avløpsanlegg på kr 400' samt mindreinntekt på kart/oppmålingsgebyrer.

Mindreinntekt for foretatt kontroll og tilsyn med spredte avløp må sees i sammenheng med et mindreforbruk til kjøp fra andre private da dette skal gå ut i 0.

Merinntekt Byggesaksgebyr kr 596' reduserer mindreinntekten.

Overføringer med krav til motytelse:

Avvik: Merinntekt på kr 1 290 622,-. Det skyldes i hovedsak momskomp som må ses i sammenheng med *Overføringer* og merinntekt fra sykelønnsrefusjoner/foreldrepenger.

Andre overføringer:

Avvik: Merinntekt på kr 205 000,-. Det skyldes overføring fra fylkeskommunen for prosjekt Storesand på Oven. Må ses i sammenheng med kostnader som ligger under *Kjøp av tjenester som inngår i tj.produksjon*.

Driftsutgifter

Lønnsutgifter:

Avvik: Mindreforbruk på kr 2 023 749,-. Skyldes i all hovedsak vakans i stillinger der det har vært vanskelig å få ansatt i 2016. Dette skyldes til dels mangel på kontorplasser i 2016 og dels at det har vært vanskelig å få tak i personer med rett kompetanse for de aktuelle stillingene.

Sosiale utgifter:

Avvik: Mindreforbruk kr 992' på pensjon og arbeidsgiveravgift. Dette skyldes lavere reguleringspremie enn budsjettert og må ses i sammenheng med merutgiften i forbindelse med premieavvik under ansvarsområde 190 – Finanstransaksjoner. Hovedområdet må også sees i sammenheng med lønnsutgifter og refusjoner.

Kjøp av varer og tjenester som inngår i tjenesteproduksjon:

Avvik: Mindreforbruk på kr 761 524,-. Skyldes i all hovedsak mindreforbruk planarbeid/prosjekt og strøm. Merforbruk vedlikehold og brannvarslingsanlegg, kontingenter/lisenser og kjøp av tjenester trekker mindreforbruket ned.

Kjøp av tjenester som erstatter tjenesteproduksjon:

Avvik: Mindreforbruk på kr 749 878,-. Skyldes i all hovedsak mindreforbruk kjøp fra MOVAR og andre/private som må ses i sammenheng med budsjetterte, ikke mottatte inntekter, ansvar Kontroll og tilsyn med spredte avløpsanlegg, under *Andre salgs og leieinntekter*.

Overføringer:

Avvik: Merforbruk på kr 901 467,- skyldes i hovedsak merforbruk momskompensasjon og erstatninger (egenandel forsikring) betalt ut i forbindelse med tilbakeslag i avløpsnettet.

Bruk av bundne fond:

Avvik: Merforbruk kr 153 673,-. Skyldes mindre bruk av fond selvkostområdet vann enn budsjettert.

Avsetning til bundnefond:

Avvik: Merforbruk kr 1 612 113,-. Dette skyldes i all hovedsak mer avsetning til selvkostfond Avløp (1 024'), fond Feier (352) og fond byggesaksbehandling (103').

Medarbeidere:

Året har vært preget av høyt sykefravær innenfor administrasjonen. Deler av fraværet skyldes arbeidssituasjonen med stor belastning for mange over flere år. Det er utfordringer knyttet til å få ansatt personer med tilstrekkelig erfaring og kompetanse da hver enkelt arbeidstaker har et bredt spekter av oppgaver å ivareta sammenlignet med større kommuner. Det kan være utfordrende å «stå alene» med mange store oppgaver selv om det er godt samarbeid og dialog

innad i virksomheten. Også hos renholderne har vært en del langtidsfravær fra høsten 2016 og ut året.

Interne prosesser:

Det ble i begynnelsen av året lagt ned et betydelig arbeid i planlegginga vnye lokaler for teknisk i DnB sine gamle lokaler. Disse ble ferdigstilt i mars 2016 og oversendt rådmanen for gjennomføring av eiendomskontoret. Uten nye lokaler har det ikke vært kontorplasser til den vedtatte bemanningsøkningen for virksomheten.

Samfunnsutvikling:

Jernbaneverket jobbet gjennom 2016 med planarbeidet for dobbeltspor gjennom Råde, og Jernbaneverket la planprogrammet ut på høring mot slutten av 2016 (Høringsfrist 23.12.16). Administrasjonen har hatt tett dialog med Jernbaneverket i løpet av året. Fast utvalg fro Miljø og teknikk har forhåndsuttalelse til forslag til planprogram ved oppstart og uttalelse til planprogram når det var ute på høring. Planprogrammet skal vedtas av kommunen etter planen våren 2017.

Arbeidet med utbygging av infrastruktur for Strømnesåsen er ikke startet opp på grunn av at Fylkesmannen ikke har gitt samtykke til tiltrede over annen manns grunn. Utbygger skal imidlertid kommet til enighet med grunneier etter dette, men underskrevet avtale er ikke forelagt kommunen per 15. mars 2017.

Arbeidet med områderegulering for Karlshus sentrum er startet opp. Planprogram iht til konsekvensutredningsforskriften er lagt ut til høring og offentlig ettersyn og vedtatt. Det er avholdt et internt kick off møte der de berørte fagområder deltok. Områdereguleringen er planlagt ferdigstilt i desember 2017.

En privat reguleringsplan for Mosseveien 7 og 9 er lagt frem til høring og offentlig ettersyn og det er foretatt en mindre reguleringsendring for Tangen Terrasse i Saltnes. Det er avholdt oppstartsmøte for regulering av deler av Akerskogen og Tomb videregående skole.

Regulering av utvidelse av Åkebergmosen industrioråde inklusive utbyggingsavtale: Det foreligger innsigelse til planforslaget og vesentlige merknader fra regionale høringsinstanser. Utbygger har gitt tilbakemelding på begynnelsen av 2016 om at de foreløpig ikke hadde avklart hva de ønsker å gjøre videre med området sitt (muligens selge seg ut) og at arbeidet med utbyggingsavtalen skulle stilles i bero.

Naturbarna barnehage varslet oppstart av reguleringsplanarbeidet for ny barnehage i Saltnes i mars 2016. Kommunen hadde ved utgangen av 2016 ikke mottatt planforslag til behandling. Arbeidet med kommunedelplanen for Karlshus stoppet i juni 2015 på grunn av Jernbaneverkets InterCity-planlegging gjennom Råde som kan ha konsekvenser for planområdet til kommunedelplanen. Frem til juni 2015 jobbet kommunen med ferdigstilling av planforslaget til slik at det skulle kunne legges ut til offentlig ettersyn. Frem til det kommer avklaringer på enedlig trase og plassering av jarnbanestasjonen og infrastruktur har administrasjonen jobbet med å forsterke faktagrunnlaget til kommuneplanen gjennom barnetråkkprosjekt (omtalt nedenfor) og med å forenkle plansystemet i kommunedelplanområdet. Dette ved å erstatte gamle reguleringsplaner med bestemmelser for de ulike områdene. Planarbeidet vil gjenopptas og planen ferdigstilles for offentlig ettersyn så snart kommunen har fått de nødvendige avklaringer om trasévalg og stasjonsplassering fra Jernbaneverket (Bane Nor fra 01.01.17).

Barnetråkkprosjekt, som er nevnt over, har som mål å kartlegge barns bevegelser og dagligliv i Karlshus og omegn. Barnas stemme er avgjørende i samfunnsplanleggingen og dette prosjektets hovedmål er nettopp å gi barn muligheten til å fortelle oss hva de synes om sine nærområder. «Barnetråkk» er et digitalt kartverktøy fra Design- og Arkitekthøyskolen og Kommunal- og Moderniseringsdepartementet der barna tegner inn sine skoleveier og merker av steder de liker/ikke liker mm. Barnas registreringer har blitt hentet ut og behandlet ved hjelp av GIS-programvare. Analysen av dataene er i slutfasen og vil danne grunnlaget for en rapport, en presentasjon og en politisk sak i løpet av våren 2017.

På oppfordring fra Miljødirektoratet og Østfold fylkeskommune har Råde kommune vært blant de første i Østfold til å foreta en grundig registrering og klassifisering av viktige friluftsområder i kommunen. Dette ble gjort gjennom analog registrering på papirkart som senere ble digitalisert med GIS-programvare. Kommunen utførte selv digitaliseringen og fikk bistand fra geodata-avdelingen i Fredrikstad kommune med SOSI-kodingen. Disse kartdataene har nå blitt lastet opp i Miljødirektoratets Naturbase og skal rulleres hvert fjerde år. Hensikten er å bidra til mer bevissthet rundt bruken av naturområder i kommunen for å legge til rette for mer friluftsliv. Prosjektet ga også nyttig kunnskap inn i kommunedelplanarbeidet ved å klassifisere viktige nærfriluftsområder i Karlshus.

Det har vært gjennomført skjøtsel av friområder og forberedelser til deltagelse i Interregprosjektet «Ren kystlinje» som er gjennomført i samarbeid med Karlshus og Spetalen barneskoler, lag og foreninger, grunneiere og MOVAR gjennom kompetanseoppbygging om marint avfall, strandryddedagen og «Aksjon båtvrak».

Kommunen jobber i en gruppe sammen med Østfold Fylkeskommune for å se på muligheten for å realisere deler av gang- og sykkelvei mellom Karlshus og Tomb i en enklere standard i en annen trase enn hva som ligger i gjeldene reguleringsplan. I samme gruppe vurderes alternative muligheter for gjennomføring av selve byggingen. En slik modell vil innebære at deler av strekningen blir som i vedtatt reguleringsplan og deler vil bli i en annen trase og standard enn regulert.

2. Oppnådde resultater i virksomheten. Samlet vurdering.

Til tross for vakante stillinger og og høyt sykefravær har virksomheten fått utført en stor del av vedtatte bestillinger samt ivaretatt og forvaltet det lovverket og de ansvarene som tilligger virksomhete. Sykefraværet har fortsatt steget og er samlet sett høyt sammenlignet med tidligere år. Dette kan nok relateres til lav bemanning og dermed høyt arbeidspress over flere år.

3. Spesielle hendelser i virksomheten i 2016

Ingen som ikke har vært omtalt under andre overskrifter

4. Nye oppgaver/utfordringer i 2016 som ikke var planlagt i budsjettvedtaket

Ingen som det ikke er redegjort for ellers.

5. Avvik fra planlagt resultat

Det er redegjort for dette under de ulike punktene.

Virksomhet Helsetjenester Ankomstsenter Østfold

1. Rapport på kommunestyrets budsjettvedtak for 2016:

Ankomstsenter Østfold ble opprettet i oktober 2015 av UDI i forbindelse med den store flyktningestrømmen til Norge. Ankomstsenter Østfold er første stopp for alle flyktninger som kommer til Norge..

Den kommunale helsetjenesten gjennomfører i samarbeid med Sykehuset Østfold tuberkulosescreening, bestående av røntgenbilde av lungene og en blodprøve. Sykehuset Østfold melder resultatene av prøvene tilbake til den kommunale helsetjenesten.

Helsetjenestens kjerneoppgaver ved Ankomstsenter Østfold er:

- 1) Nødvendig helsehjelp
- 2) Tuberkulosescreening
- 3) Smittevern

Ankomst av flykninger og asylsøkere

Ankomsttallene av flykninger og asylsøkere til Norge har vært uvanlig lave i 2016. Den flyktningestrømmen man så for seg ville komme uteble. Ankomsttallene er kunstig lave og er de laveste siden 1997. En av årsakene til det er økte grensekontroller og stengte grenser i Europa.

EUs relokaliseringsprogram har endret ankomstmønstret til Norge. Nå hentes asylsøkerne til Norge fra Hellas og Italia puljevis i «kontrollerte former». Det kommer få asylsøkere til Norge på egen hånd, i motsetning til ankomstmønstret i 2015. De relokaliserte asylsøkerne er syrere og eritreere. Norge har forpliktet seg til å ta i mot 750 relokaliserte asylsøkere i 2016 og 750 i 2017. Man kom senere i gang med å hente inn asylsøkere enn det som i utgangspunktet var planlagt. Norge tok i mot 254 relokaliserte asylsøkere til sammen fra oktober til desember. Det resterende antallet 1246 forskyves til 2017.

Størrelsen på ankomstene av relokaliserte skaper utfordring ved Ankomstsenteret for alle aktører i produksjonskjeden, og vi erfarer at oppholdstiden ved AØ blir lengre. Samtidig er vi veldig opptatt av at Ankomstsenteret skal håndtere disse nye ankomstmønstrene, som kan bli videreført og en sentral del av løsningen på byrdefordelingsdebatten i Europa. Ankomstsenter Østfold er spesielt egnet til å håndtere slike mikrosvingninger på grunn av fleksibiliteten og samhandlingen ved senteret.

2. Oppnådde resultater i virksomheten

- Ankomstsenter Østfold har tatt imot 2941 flyktninger i 2016.
- Flyktningene har hele tiden hatt forsvarlige helsetjenester
- Helsetjenesten har døgndrift med helsepersonell
- I 2016 hadde helsetjenesten legedekning fra kl 08-15.30 7 dager i uken
- Kveld og natt dekkes av Mosseregionen legevakt
- Ca. 3,1 % av flyktningene har funn på røntgenbildene som må følges opp med innleggelse eller videre utredning
- Det er gode relasjoner til de andre aktørene på senteret samt til myndigheter

I august startet virksomheten med en gjennomgang og evaluering av egen drift og dimensjonering av helsetjenesten, etter ønske fra UDI. Bakgrunnen for dette er lave ankomster av flyktninger til Norge i 2016. Dette skaper stor avstand mellom avtalt dimensjonering av drift ved oppstart på 500 ankomster per døgn og 1000 personer i telteleiren, og det faktiske behovet. Disse tallene ble justert i april 2016 til 200 ankomster og 500 i leiren. Uforutsigbarheten i antall nye flyktninger som ankommer Norge gjør det ekstra krevende å finne riktig balanse mellom effektiv drift og beredskap for raske volumøkninger i mottaksarbeidet. I september 2016 har UDI justert ned tallene til en dimensjonering på 50 ankomster per døgn og 100 personer i telteleiren. Vi har gjort en analyse av driften og har på bakgrunn av det gjort endringer som reduserer kostnader og gir en mer effektiv og strukturert måte å arbeide på. På bakgrunn av endringene som er gjort i drift, har vi utarbeidet ny virksomhetsplan for kommunehelsetjenesten på Ankomstsenter Østfold. Planen er gjeldende fra 1.1.2017.

Etter gjennomgang av drift, ble legetjenesten dimensjonert noe ned. Legetjenesten på helg ble sagt opp i desember og avsluttes i løpet utgangen av februar 2017.

- Fra 1. mars 2017 vil legedekningen være fra 08-15.30 fra mandag til fredag.
- Kveld, natt og helg dekkes av Mossregionen legevakt.

Økonomi

I henhold til UDIs regelverk skal helsetjenesten organiseres av kommunen men finansieres av UDI. Budsjettet skal gå i null, noe det også gjør i 2016. Råde kommune har fakturert UDI for administrasjonsgebyr på 7% i 2016. Dette utgjør kr. 1 312 247 og er bokført på virksomhet Rådmannskontoret.

I forbindelse med gjennomgang av drift som ble gjort i løpet av høsten, er det satt inn tiltak, innenfor det forsvarlige, som har slanket driften og skjært ned kostnader. De største besparelsene ligger i reduserte lønnskostnader relatert til at virksomheten ikke bruker innleid personell fra bemanningsbyrå og ikke lyser ut vakante stillinger, fordi ankomsttallene er lave. Det er også gjort store besparelser i budsjettet på tolketjenester. Virksomheten har en rasjonell bruk av tolketjenester og benytter kun telefontolker. Det er mye rimeligere og mer effektivt enn å bruke oppmøtetolker. I budsjettet for 2016 ble det budsjettert med 1,4 mill. kr til tolketjenester, kostnaden er betydelig lavere.

Netto driftsresultat for virksomhet teknisk i 2016 ble et mindreforbruk på kr 0,-.

Utgiftene til virksomheten dekkes av statlige overføringer, primært fra UDI, således skal alltid resultat for virksomheten være +/- 0,-

2016 har vært preget av redimensjonering av tjenesten samt overgang fra innleid personell til eget, ansatt personell. Driftsutgiftene utenom lønn har vært svært lave på grunn av de lave ankomstene ved senteret.

Helsetjenesten ved Ankomstsenter Østfold har et godt samarbeid med UDI omkring prognoser og dimensjonering av tjenestene.

Overføringer med krav til motytelse:

Avvik: Mindreinntekt på kr 7 101 291,-. Skyldes i all hovedsak mindreinntekt refusjon fra staten som må ses i sammenheng med mindreforbruket på kostnader.

Lønnsutgifter:

Avvik: Mindreforbruk på kr 3 267 923,-. Skyldes vakans i stillinger og nedskalering av virksomheten sammenlignet med budsjett som følge av lave ankomsttall.

Sosiale utgifter:

Avvik: Mindreforbruk på kr 1 575 942,-. Skyldes mindre arbeidsgiveravgift og pensjonskostnader grunnet vakans i stillinger. Henger sammen med *Lønnsutgifter*.

Kjøp av varer og tjenester som inngår i tjenesteproduksjon:

Avvik: Mindreforbruk på kr 2 179 638,-. Skyldes i all hovedsak mindreforbruk medisinsk forbruksmateriell, kurs- og konferanseutgifter, lisenser, serviceavtaler kontormaskiner og tolketjenester. Dette er første året det har blitt lagt et budsjett, og det har vært vanskelig å vite nøyaktig hva disse kostnadene blir, særlig med tanke på antall ankomster.

Overføringer:

Avvik: Mindreforbruk på kr 77 960,-. Skyldes i all hovedsak momskompensasjon som må ses i sammenheng med *overføringer med krav til motytelser* samt refusjon fra Staten.

Lokaler

Ved oppstart av ankomstsenteret og ved inngangen til 2016 var Helsetjenestens lokaler ikke ferdigstilt. Helsetjenesten holdt til i brakke A frem til lokalene i var ferdigstilt. Virksomheten flyttet 9. mai inn i nye moderne lokaler i det gamle SmartClub bygget.

Personell

I samråd med UDI ble personell leid inn på enkeltvakter fra bemanningsbyråer i oppstarten i 2015 og i begynnelsen av 2016. Personalavdelingen i Råde kommune organiserte oppdekkingen av vakter fram til virksomheten hadde dekket egen merkantil/personalkonsulent fra et byrå. Øvrig personell ble innleid i påvente av stillingsutlysninger. I løpet av 2016 har vi arbeidet med rekruttering og ansettelse av fast personell. Bruk av innleid personell fra bemanningsbyrå ble avsluttet fra og med 31. august.

I administrasjonen ble det fast ansatt merkantil 1.februar, avdelingsleder for helsetjenesten ble fast ansatt 11.april, og ny virksomhetsleder ble fast ansatt og inntrådte i stillingen 1. juli.

3. utfordringer i 2017

- Dimensjonering i forhold til varierende ankomster av flyktninger og asylsøkere til Norge
  - Beredskap
  - Mediehåndtering. Senteret har nasjonale oppgaver og har nasjonal medieinteresse.
- Midlertidig brukstillatelse på bygget. UDI og teknisk i Råde kommune arbeider med en forlengelse av den midlertidige brukstillatelsen

Vedlegg til rapport fra Rådmannskontoret, avdeling «Sekretariat».
 Status pr 31.12.2016 for formannskap- og kommunestyrevedtak fattet i 2016

I begge rapporter er det dessverre saksnummer eller saksnummer-rekke som er uteblitt. Dette skyldes at sakskart har vært kjørt på nytt uten at nummerrekken er blitt oppdatert. Det vil si at det ikke er noen saker som mangler, men kun en feil i forhold til oppdatering av sakskart. Vi beklager dette.

Saksgjennomgang - Formannskapet 2016

Nedenfor er politiske saker behandlet i formannskapet i 2016. Alle er ferdig behandlet/journalført. Saker som har gått videre til kommunestyret er skrevet i kursiv. Mer om sakene i politikerportalen: <https://politiker.rade.kommune.no> og de finnes enklest gjennom **søke-funksjonen**. Det kan søkes på saksnummer, tekst i sakstittel osv.

Utvalg	Møtedato	Sakstittel	JPIId	Status	Saksnr	Saksbehandler
FS	18.02.2016	Referatsaker	16/3355	F	001/16	Nina Johansen
FS	18.02.2016	<i>Forslag til nytt inntektssystem for kommunene - Høringsuttalelse</i>	16/2717	F	002/16	Pål Gunnar Wenberg
FS	18.02.2016	Høring - Flypassasjeravgift	16/2950	F	003/16	Nina Johansen
FS	18.02.2016	<i>Høring - Forskrift om klageordning for berørte kommuner i forbindelse med fastsettelse av ny tjenestestruktur i politi- og lensmannsetaten</i>	16/2976	F	004/16	Nina Johansen
FS	18.02.2016	<i>Høring - forslag til handlingsprogram for det nye partnerskapet Næringsriket Østfold</i>	16/3126	F	005/16	Nina Johansen
FS	18.02.2016	Møtedatoer for administrasjonsutvalget 2016	16/3331	F	006/16	Nina Johansen
FS	18.02.2016	Spørsmål til leder - 18.februar 2015	16/3358	F	007/16	Nina Johansen
FS	18.02.2016	<i>Ombygging av Klokkergården barnehage bygning Ugla</i>	16/3721	F	008/16	Arild Torp
FS	18.02.2016	Sirkus Østfold - søknad for 2016 ny behandling	16/3629	F	009/16	Arild Torp
FS	17.03.2016	Referatsaker	16/5236	F	010/16	Nina Johansen
FS	17.03.2016	Spørsmål til leder 17.03.2016	16/5239	F	011/16	Nina Johansen
FS	17.03.2016	<i>Finansieringsvedtak for utbygging av kommunal infrastruktur til Strømnesåsen boligområde</i>	16/5081	F	012/16	Siw-Thuva Jansson
FS	14.04.2016	<i>Kommunereformen - resultat av utredningsutvalgets arbeid</i>	16/6650	F	013/16	Morten Svagård
FS	14.04.2016	<i>Deltagelse i Klima Østfold samarbeid - bevilgning</i>	16/6550	F	014/16	Siw-Thuva Jansson
FS	14.04.2016	Tour of Norway 2016 - støtte til arrangement	16/6358	F	015/16	Nina Johansen
FS	14.04.2016	Revidering av Partnerskapsavtale Østfoldhelsa 2016-2019	16/6082	E	016/16	Bente Rostad Hansen
FS	14.04.2016	Spørsmål til leder - 14.april 2016	16/6843	F	017/16	Nina Johansen
FS	14.04.2016	Økt bruk av massivtre i byggeprosjekter	16/5830	J	018/16	Arild Torp
FS	12.05.2016	Referatsaker	16/8864	F	019/16	Nina Johansen
FS	12.05.2016	Sak vedrørende salg / makeskifte av kommunal skog i forbindelse med pågående ekspropriasjonssak på Strømnesåsen	16/8175	F	020/16	Siw-Thuva Jansson
FS	12.05.2016	<i>Årsberetning og årsrapport 2015 - Råde kommune</i>	16/8676	F	021/16	Pål Gunnar Wenberg
FS	12.05.2016	<i>Årsregnskap 2015 - Råde kommune</i>	16/8575	F	022/16	Turid Ramdahl
FS	12.05.2016	Spørsmål til leder - 12.mai 2016	16/8865	F	023/16	Nina Johansen
FS	02.06.2016	<i>Forslag til planstrategi for Råde kommune 2016-2019 - utleggelse til offentlig ettersyn</i>	16/1808	J	035/16	Daniel Hesby Mathé
FS	02.06.2016	<i>Kommunereformen. Råde kommunestyres anbefaling</i>	16/10312	F	036/16	Morten Svagård
FS	02.06.2016	<i>Økonomiplan 2017-20 for Råde kommune. Første gangs behandling</i>	16/9370	F	037/16	Pål Gunnar Wenberg
FS	02.06.2016	<i>Budsjettjustering 1. tertial 2016 - Råde kommune</i>	16/9371	F	038/16	Pål Gunnar Wenberg
FS	02.06.2016	<i>Regnskaps- og nærversrappport 1. tertial 2016 - Råde kommune</i>	16/9372	F	039/16	Pål Gunnar Wenberg
FS	02.06.2016	<i>Rapport finansforvaltning 1. tertial 2016 - Råde kommune</i>	16/9584	F	040/16	Pål Gunnar Wenberg
FS	02.06.2016	Spørsmål til leder 2.juni 2016	16/10359	F	041/16	Nina Johansen
FS	02.06.2016	<i>Revisjon av selskapsavtale MOVAR IKS gjeldende fra 2017</i>	16/10543	F	042/16	Henriette Wisur Olsen
FS	02.06.2016	Søknad om tilskudd til bemanning av Linnekleppen skogbrannvaktår i 2016	16/10571	F	043/16	Nina Johansen
FS	02.06.2016	Søknad om støtte til pilotprosjektet Fotballskole i SFO 2016/2017	16/10649	F	044/16	Nina Johansen

Utvalg	Møtedato	Sakstittel	JPIId	Status	Saksnr	Saksbehandler
FS	01.09.2016	Referatsaker	16/14324	F	045/16	Nina Johansen
FS	01.09.2016	Finansreglement for Råde kommune	16/14170	F	046/16	Pål Gunnar Wenberg
FS	01.09.2016	Startlån - Utvidelse av låneramme 2016 og utlånsvilkår	16/14241	J	047/16	Pål Gunnar Wenberg
FS	01.09.2016	Tilrettelegging av ledige lokaler i Skråtorpveien 2B til kommunens bruk	16/13092	F	048/16	Morten Svagård
FS	01.09.2016	Økt bevilgning Snekkerverksted i virksomhet tjenester for funksjonshemmede	16/14167	F	049/16	Tor Arild Løining
FS	01.09.2016	Søknad om støtte til folder - Tomb spelet 2016	16/14291	F	050/16	Nina Johansen
FS	01.09.2016	Søknad om støtte til organisert detektørøk i Råde	16/14298	F	051/16	Nina Johansen
FS	01.09.2016	Årsmeldinger 2015 - Interne	16/14187	F	052/16	Birgitte Næss Kolsrud
FS	01.09.2016	Årsmeldinger 2015 - Eksterne	16/14190	F	053/16	Birgitte Næss Kolsrud
FS	01.09.2016	Spørsmål til leder - Formannskapet 1.september 2016	16/14427	F	054/16	Nina Johansen
FS	15.09.2016	Moss lufthavn Rygge - nytt sivilt driftsselskap	16/15220	J	055/16	Nina Johansen
FS	29.09.2016	Rapport finansforvaltning 2. tertial 2016 - Råde kommune	16/15685	F	056/16	Pål Gunnar Wenberg
FS	29.09.2016	Tilrettelegging av ledige lokaler i Skråtorpveien 2B til generell bruk. Ny investeringsramme.	16/15852	F	057/16	Morten Svagård
FS	29.09.2016	Støtte til TV aksjonen 2016 - Røde Kors	16/15801	F	058/16	Nina Johansen
FS	29.09.2016	Kommunestyrets reglement for delegasjon av avgjørelsesmyndighet og innstillingsrett	16/15799	F	059/16	Nina Johansen
FS	29.09.2016	Oversikt over helsetilstanden i befolkningen 2016	16/15447	F	060/16	Bente Rostad Hansen
FS	29.09.2016	Spørsmål til leder - 29.september 2016	16/15851	F	061/16	Nina Johansen
FS	29.09.2016	Planstrategi for Råde kommune 2015-2019, endelig behandling etter offentlig ettersyn	16/13559	F	062/16	Daniel Hesby Mathé
FS	29.09.2016	Regnskaps- og nærversrappport 2. tertial 2016 - Råde kommune	16/15717	F	063/16	Pål Gunnar Wenberg
FS	11.10.2016	Rekruttering av rådmann - anskaffelse av konsulent tjenester	16/18531	F	065/16	Nina Johansen
FS	03.11.2016	Mandat til ansettelsesutvalg - rekruttering av rådmann	16/17919	F	064/16	René Rafshol
FS	24.11.2016	Budsjettjustering 2. tertial 2016 - Råde kommune	16/18689	F	066/16	Pål Gunnar Wenberg
FS	24.11.2016	Søknad om midler til oppussing av kantina på sykehjemmet	16/18772	J	067/16	Piil, Kirsten
FS	24.11.2016	Søknad om midler til fotball etter skoletid (FEST)	16/18570	F	068/16	Inger Kolstad
FS	24.11.2016	Sirkus Østfold 2015-2017 - Søknad	16/18892	F	069/16	Arild Torp
FS	24.11.2016	Nye Råde - Bygda. Forankring av prosjekt	16/18895	F	070/16	Morten Svagård
FS	24.11.2016	Nye Råde - Bedriften. Forankring av prosjekt	16/18874	F	071/16	Morten Svagård
FS	24.11.2016	Tilrettelegging av ledige lokaler i Skråtorpveien 2B til generell bruk. Bearbejdede skisser og økonomisk kalkyle med fokus på rimeligere og gjenbruk.	16/18862	F	072/16	Arild Torp
FS	24.11.2016	Økonomiplan og handlingsprogram 2017-20. Budsjett 2017	16/18181	F	073/16	Pål Gunnar Wenberg
FS	24.11.2016	Høringssvar til politimesterens høringsforslag vedrørende effektivisering av tjenesteenheter og tjenestesteder, Øst politidistrikt -	16/18773	F	074/16	Nina Johansen
FS	24.11.2016	Kommunikasjonsstrategi for Råde kommune 2017-2020	16/18210	F	075/16	Ann C. Werner Olsen
FS	24.11.2016	Råde kommunes innspill til KS vedrørende mellomoppgjør 2017	16/18885	F	076/16	Roar Nordtug
FS	24.11.2016	Spørsmål til utvalgsleder	16/18907	F	077/16	Nina Johansen
FS	24.11.2016	Møteplan for politiske organer 2017	16/19679	F	078/16	Nina Johansen

Saksgjennomgang - Kommunestyret 2016

Nedenfor er politiske saker behandlet i kommunestyret i 2016. Alle er ferdig behandlet/journalført. Mer om sakene i politikerportalen: <https://politiker.rade.kommune.no> og de finnes enklest gjennom **søke-funksjonen**. Det kan søkes på saksnummer, tekst i sakstittel osv.

Utvalg	Møtedato	Sakstittel	JPIId	Status	Saksnr	Saksbehandler
KS	18.02.2016	Referatsaker	16/3362	F	001/16	Nina Johansen
KS	18.02.2016	Forslag til nytt inntektssystem for kommunene - Høringsuttalelse	16/2717	F	002/16	Pål Gunnar Wenberg
KS	18.02.2016	Fritak fra politiske verv	16/251	F	003/16	Nina Johansen
KS	18.02.2016	Forvaltningsrevisjon 2016-2017	16/187	F	004/16	Nina Johansen
KS	18.02.2016	Prosessen med planstrategi 2015-2019	15/15049	F	005/16	Daniel Hesby Mathé
KS	18.02.2016	Frakobling og infiltrasjon av takvann - tilleggsbestemmelse til Standard abonnementsvilkår	16/1704	F	006/16	Tomas Homstvedt
KS	18.02.2016	Handlingsplan 2015- 2021 - Opprydding i avløp fra spredt bebyggelse	16/1694	F	007/16	Susann Nyland
KS	18.02.2016	Møtedatoer for administrasjonsutvalget 2016	16/3331	F	008/16	Nina Johansen
KS	18.02.2016	Spørsmål og interpellasjoner 18.februar 2016	16/3408	F	009/16	Nina Johansen
KS	18.02.2016	Ombygging av Klokkegården barnehage bygning Uglå	16/3721	F	010/16	Arild Torp
KS	18.02.2016	Høring - forslag til handlingsprogram for det nye partnerskapet Næringsriket Østfold	16/3126	F	011/16	Nina Johansen
KS	14.04.2016	Referatsaker 14.april 2016	16/6846	F	012/16	Nina Johansen
KS	14.04.2016	Kommunereformen - resultat av utredningsutvalgets arbeid	16/6650	F	013/16	Morten Svagård
KS	14.04.2016	Deltagelse i Klima Østfold samarbeid - bevilgning	16/6550	F	014/16	Siw-Thuva Jansson
KS	14.04.2016	Ekspropriasjon av veirett og ekspropriasjon i forbindelse med legging av vann- og avløpsledning over gnr 99 bnr 7	16/3052	F	015/16	Siw-Thuva Jansson
KS	14.04.2016	Finansieringsvedtak for utbygging av kommunal infrastruktur til Strømnesåsen boligområde	16/5081	F	016/16	Siw-Thuva Jansson
KS	14.04.2016	Overordnet analyse og plan for selskapskontroll for perioden 2016-2019	16/6368	F	017/16	Nina Johansen
KS	14.04.2016	Høring - Forskrift om klageordning for berørte kommuner i forbindelse med fastsettelse av ny tjenestestruktur i politi- og lensmannsetaten	16/2976	F	019/16	Nina Johansen
KS	14.04.2016	Spørsmål og interpellasjoner 14.april 2016	16/6845	F	020/16	Nina Johansen
KS	26.05.2016	Referatsaker	16/9863	F	021/16	Nina Johansen
KS	26.05.2016	Årsberetning og årsrapport 2015 - Råde kommune	16/8676	F	022/16	Pål Gunnar Wenberg
KS	26.05.2016	Årsregnskap 2015 - Råde kommune	16/8575	F	023/16	Turid Ramdahl
KS	26.05.2016	Spørsmål og interpellasjoner 26.mai 2016	16/9859	F	024/16	Nina Johansen
KS	16.06.2016	Kommunereformen. Råde kommunestyres anbefaling	16/10312	F	025/16	Morten Svagård
KS	16.06.2016	Økonomiplan 2017-20 for Råde kommune. Første gangs behandling	16/9370	F	026/16	Pål Gunnar Wenberg
KS	16.06.2016	Regnskaps- og nærvers rapport 1. tertial 2016 - Råde kommune	16/9372	F	027/16	Pål Gunnar Wenberg
KS	16.06.2016	Rapport finansforvaltning 1. tertial 2016 - Råde kommune	16/9584	F	028/16	Pål Gunnar Wenberg
KS	16.06.2016	Budsjettjustering 1. tertial 2016 - Råde kommune	16/9371	F	029/16	Pål Gunnar Wenberg
KS	16.06.2016	Revisjon av selskapsavtale MOVAR IKS gjeldene fra 2017	16/10543	F	030/16	Henriette Wisur Olsen
KS	16.06.2016	2016 Sommerfullmakt fra Fast utvalg for miljø og teknikk	16/10204	F	031/16	Henriette Wisur Olsen
KS	16.06.2016	Fritak fra politiske verv	16/9601	F	032/16	Nina Johansen
KS	16.06.2016	Valg av lagrettemedlemmer og meddommere ved Borgarting lagmannsrett for perioden 01.01.2017 til 31.12.2020	16/9990	F	033/16	Cathrine A. Aanensen
KS	16.06.2016	Valg av meddommere til Moss tingrett for perioden 01.01.2017 til 31.12.2020	16/10083	F	034/16	Cathrine A. Aanensen
KS	16.06.2016	Valg av meddommere til særskilt utvalg for jordskiftesaker for perioden 01.01.2017 til 31.12.2020	16/10094	F	035/16	Cathrine A. Aanensen
KS	16.06.2016	Forslag på kandidater til skjønnsutvalg for Østfold perioden 01.01.2017 - 31.12.2020	16/10106	F	036/16	Cathrine A. Aanensen
KS	16.06.2016	Spørsmål og interpellasjoner 16.06.2016	16/11852	F	037/16	Nina Johansen

Utvalg	Møtedato	Sakstittel	JPIId	Status	Saksnr	Saksbehandler
KS	15.09.2016	Referatsaker	16/15159	F	038/16	Nina Johansen
KS	15.09.2016	Finansreglement for Råde kommune	16/14170	F	039/16	Pål Gunnar Wenberg
KS	15.09.2016	Startlån - Utvidelse av låneramme 2016 og utlånsvilkår	16/14241	J	040/16	Pål Gunnar Wenberg
KS	15.09.2016	Økt bevilgning Snekkerverksted i virksomhet tjenester for funksjonshemmede	16/14167	F	041/16	Tor Arild Løining
KS	15.09.2016	Fastsetting av valgdager og valgkretser for stortings- og sametingsvalget 2017	16/12744	F	042/16	Nina Johansen
KS	15.09.2016	Valg av valgssyre for Stortingsvalget og sametingsvalget 2017	16/12748	F	043/16	Nina Johansen
KS	15.09.2016	Årsmeldinger 2015 - Interne	16/14187	F	044/16	Birgitte Næss Kolsrud
KS	15.09.2016	Årsmeldinger 2015 - Eksterne	16/14190	F	045/16	Birgitte Næss Kolsrud
KS	15.09.2016	Spørsmål og interpellasjoner i kommunestyret 15.september 2016	16/15163	F	046/16	Nina Johansen
KS	15.09.2016	Høring - Østfold som del av en ny folkevalgt region	16/15304	F	047/16	Nina Johansen
KS	15.09.2016	Høring - Kommunelovutvalgets utredning 2016:4 - Ny kommunelov	16/15365	J	048/16	Nina Johansen
KS	15.09.2016	Moss lufthavn Rygge - nytt sivil driftsselskap	16/15220	J	049/16	Nina Johansen
KS	15.09.2016	Valg av medlem og varamedlem til forliksrådet og delegering av valg til møtefullmektigtvalg - perioden 2017-2020	16/15376	F	050/16	Nina Johansen
KS	20.10.2016	Forslag til detaljregulering for Mosseveien 7-9 - Plan ID 0135 2015 02 - Fremlegges til 1. gangs behandling - Høring og offentlig ettersyn	16/17277	F	051/16	Jansson, Siv-Thuva
KS	20.10.2016	Forsøk med karakterer på 7. trinn i grunnskolen	16/17288	F	052/16	Inger Kolstad
KS	20.10.2016	Rapport finansforvaltning 2. tertial 2016 - Råde kommune	16/17289	F	053/16	Pål Gunnar Wenberg
KS	20.10.2016	Regnskaps- og nærvers rapport 2. tertial 2016 - Råde kommune	16/17290	F	054/16	Pål Gunnar Wenberg
KS	20.10.2016	Planstrategi for Råde kommune 2015-2019, endelig behandling etter offentlig ettersyn	16/17291	F	055/16	Daniel Hesby Mathé
KS	20.10.2016	Kartlegging og verdisetting av friluftsområder i Råde - sluttbehandling etter høring	16/17296	F	056/16	Walberg, Gaute
KS	20.10.2016	Tilrettelegging av ledige lokaler i Skråtorpveien 2B til generell bruk. Ny investeringsramme.	16/17293	F	057/16	Morten Svagård
KS	20.10.2016	Boligporteføljen i Råde kommune. Utviklingsplan for perioden 2016-20.	16/17297	F	058/16	Arild Torp
KS	20.10.2016	Oversikt over helsetilstanden i befolkningen 2016	16/17298	F	059/16	Bente Rostad Hansen
KS	20.10.2016	Kommunestyrets reglement for delegasjon av avgjørelsesmyndighet og innstillingsrett	16/17299	F	060/16	Nina Johansen
KS	20.10.2016	Søknad om fritak av verv	16/17303	F	061/16	Nina Johansen
KS	20.10.2016	Søknad om fritak og ny oppnevning til Eldreråd	16/17304	F	062/16	Nina Johansen
KS	20.10.2016	Oppnevning av vara til generalforsamling Inspiria	16/17305	F	063/16	Nina Johansen
KS	20.10.2016	Valg av valgssyre - presisering i hht. Valgovens § 4-1	16/17306	E	064/16	Nina Johansen
KS	20.10.2016	Spørsmål og interpellasjoner	16/17340	J	065/16	Brekke, Tone Johanne
KS	20.10.2016	Effektivisering av tjenesteenheter og tjenestesteder, Øst politidistrikt - politimesterens høringsforslag	16/17553	F	066/16	Nina Johansen
KS	20.10.2016	Rekruttering av ny rådmann	16/17416	E	067/16	Nina Johansen
KS	08.12.2016	Budsjettjustering 2. tertial 2016 - Råde kommune	16/18689	F	068/16	Pål Gunnar Wenberg
KS	08.12.2016	Bosetting av flyktninger 2017	16/18786	F	069/16	Kjerstin Havneraas
KS	08.12.2016	Økonomiplan og handlingsprogram 2017-20. Budsjett 2017	16/18181	F	070/16	Pål Gunnar Wenberg
KS	08.12.2016	Nye Råde - Bygda. Forankring av prosjekt	16/18895	F	071/16	Morten Svagård
KS	08.12.2016	Møteplan for politiske organer 2017	16/19679	F	072/16	Nina Johansen
KS	08.12.2016	Oppstart av områderegulering for Karlshus sentrum - Fastssetting av planprogram	16/18860	F	073/16	Jansson, Siv-Thuva
KS	08.12.2016	Uttalelse til organisering av eiendomsoppmåling og endringer i matrikkelloven	16/17453	F	074/16	Bakke, Kristian
KS	08.12.2016	Rullering av Råde kommunes helse- og omsorgsplan	16/18517	J	075/16	Sonja Jonette Rønneberg
KS	08.12.2016	Spørsmål til utvalgsleder	16/20375	J	076/16	Nina Johansen
KS	08.12.2016	Sammenslåing av Follo Distrikts revisjon og Østfold Kommunerevisjon	16/20881	F	077/16	Hans Moan
KS	08.12.2016	Uttalelse vedrørende disponering av område til flyplassformål	16/21810	J	078/16	Nina Johansen
KS	08.12.2016	Høringsvar vedrørende forslag om ny klimalov	16/21811	J	079/16	Nina Johansen

Råde kommune
1640 Råde

Telefon 6929 5000
Telefax 6929 5001
e-post: post@rade.kommune.no
www.rade.kommune.no